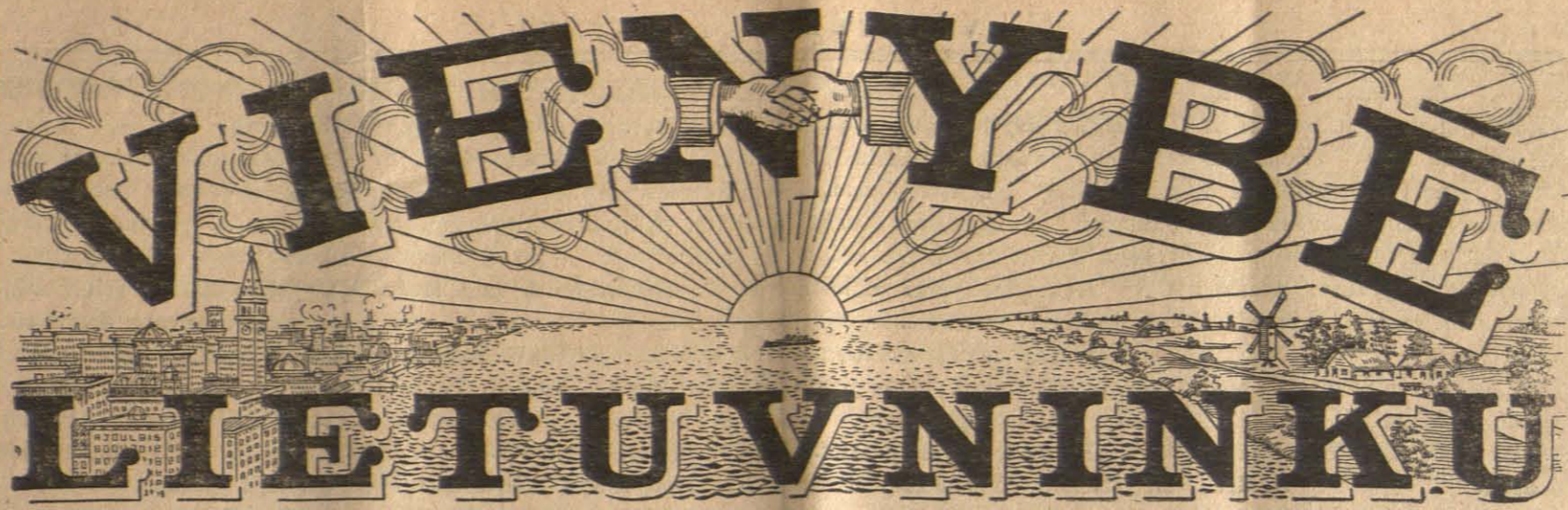

ISEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvientyse Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries .. \$3.00
To Canada \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Žodis į anti-patriotus ir ex-tautiečius.

Žmonės, ką nenori nei daug ką svarstyti nei kiek giliau mintyti, atsidūrę ant kokio kėblaus dalyko ir negalėdami bei nemokėdami tuč-tuojaus to klausimo išrišti, visados tokie žmonės suunka: „Šalin!“

Mūsų „anti-patriotai“ ir „ex-tautiečiai“, matydami veikiant ant visuomeniškos dirvos kai-kuriuos mūsų prakilnesnius vyrus ir moteris, — kurie ir kurios dirba pakėlimui apšvietos tarp žmonių ir tą darbą jungia su prakilnum patriotizmu, — taigi tie mūsų „ančiai“ ir „exai“ tuojaus pasiskubino suukti: — „buržujai, kapitalistai, darbininkų priešai!“

Tūli iš tų dvasios vargdienių „ančių“ ir „exų“ sako, kad darbininkui tėvynės nėra. Darbininkui tėvynė, girdi, yra visas svetas. Tiejį už pečiaus augę „kosmopolitai“ remia savo priparodymus — nebuvimo darbininkui tėvynės — ant... „išnaudotojų“. Ką tu manai, skaitytojau, tokius pamokulus girdėdamas iš lūpų už pečiaus augusio „kosmopolito“? Nejaugi tėvynė surišta su išnaudotojais taip lyg ir kad arklys su karve? Visai ne! Tėvynė ir tėvynėiniai stovi savo vietoje, o išnaudojimas su išnaudotojais vėl savoje vietoj. Gi jeigu yra šiandien tėvynėje išnaudotojai iš išnaudojamieji, tai jie yra ir visame pasaulyje. Tai ne tėvynė kalta, bet visas pasaulis. Mat šiandieninė draugija yra nusvirusi ant principo kovos už laisvę. Kaip draugija priims kitoki principą gyvenime, tai kitaip bus ir su išnaudojimu. O tėvynė žėdnam žmogui pasilik. Taigi gerų patriotų lietuvių (tautiečių) priederme ir yra ir turi būti, idant pragini išnaudotojus iš savo tėvynės padaryti tėnai laimingesni gyvenimą.

Tūli dar sako, kad patriotizmas, tai, girdi, vedas prie neapkentimo svietimųjų tautų. Tas visai netiesa. Patriotizmas tai yra lyg degtukai: — galima uždegti namą nereikalingai, galima ir šviesą padaryti reikalingai. Patriotizmą galima pakreipti ant kitų tautų neapkentimo, galima ir tik ant savęs žiūrėjimo. Gi savo rybose savų reikalų dabojiimas dar nereikia blogo. Patriotizmas iššaukia meilę

savo tautos, taip kaip daile iššaukia jos mylėjimą. Dailės meilė padaro dailininką, — meilė tėvynės padaro tėvynainį-patriotą. Del meilės tėvynės nekurie dirba, idant jo tautiečiai priimtų socialistiškąjį rėdą arba ir anarchistiškąją dvasią, o kiti idant kitos tautos žmones spauti.

Taigi ir jūs, „anti-patriotai“ ir „ex-tautiečiai“, užuot kovoję su patriotizmu, tapkite patis prakilniais patriotais. Patriotizmas negina būti socialistu ar kitokiu „istu“, ir jei jūs mylite savo tautą, tai iš patriotizmo galite dirbti, idant ir jūsų tautiečiai tą idėją persimūtų. Sakymas, kad patriotizmas kenksmingas dalykas — tai bobų pasaka.

Jau nutis—Nenuorama.
Chicago, Ill.

Peržvalga.

„Kaip jūs pavadinsite tokį pasielgimą? „Tėvynės“ N39 jau buvo rašyta, jog Bostone, Mass., Maynard salėje, rugsėjo 22 d. surestavo SLA. prezidentą, p. F. Živatkauską. Tame numeryje buvo tik spėjama, o nūdien patysai p. Živatkauskas, atvykęs iš Mass. valstijos, pranešė kas jį įskundė valdžiai. Jo areštavimui „varantą“ išpirkto F. J. Bagočius ir R. J. Vasiliauskas arba žinomas kaip Vasil. Pastaras drauge su tūliu J. Adomavičė net teisme buvo, kaip liudininkas prirodyti, jog p. Živatkauskas ištikrųjį kalbino žmones rašytiesi prieš Susivienijimo, kuris dar nėra užregistruotas Mass. valstijoje.

Nebūtų ko stebėtis, jei taip būtų pasielgęs bent kas kitas, bet dabar taip pasielgė, kaip visiems žinoma, du socialistu, kuriu du yra geru socialistų Sąjungos draugai, kuriu du „kovoja“ už geresnį ir teisingesnį gyvenimo surėdymą, už geresnę tvarką, kuriu du, kaip patys pasisako — „griauja“ senąjį režimą. Šis atsitikimas, šitas jų pasielgimas geriausia juodu apšviečia. — P-nas R. J. Vasil., tai „paprastas“ žmogelis, kuris nei pats nežino, ko jis tikrai nori, nei gi nuvokia ką tikrai reišia socializmas bei socializmo idėja. Ir todėl nestebime, kad jis pamėgino parodyti savo dantis ir inkštai lietuvių organizaciją, Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, tokią organizaciją, kuri remia abelnai visus lietuvių

visuomenius reikalus. Gi p. F. J. Bagočius — tai žinomas avanturistas ir nelemtos karjeros gaudytojas — pasakome aiškiai ir atvirai. Iš jo visa ko galima tikėtiesi. Daugelis lietuvių jau žino apie tūlus pirmesnius jo darbelius, kurių čia nematome reikalo bekartoti. Indomantantiems daugiau apie jį sužinoti, nurodome perskaityti p. T. J.—as straipsnelį „Šalin kaukė“, kuris išspausdintas „Tėvynės“ 39-ame numeryje.

Pagaliaus nenorime spekuliuoti žmonių mintimis ir nei nemėginame išpėti, ką pasakys apie tą pasielgimą „Kova“ bei kiti LSS. nariai. Paimame tik tai, kas jau pasakyta. Ir „Laisvė“ ir „Keleivis“ sakosi esą darbininkų laikraščiai, darbininkų apgynejai. Tatai ir „L.“ ir „K.“ apie tą pasielgimą jau pasakė. „Keleivyje“ patsai leidėjas, p. J. Gegužis, apie Susivienijimo prezidento areštavimą rašo ir pasako, jog tai — nepagirtinas pasielgimas. „Laisvė“ pasako, jog toksai pasielgimas — peiktinas ir nešvarus. Tačiau mes pasakysime, jog toksai pasielgimas, tai tiesiog juodašimtiškas pasielgimas. — Skundėjai labai gerai žinojo, jog skųsdami valdžiai p. Živatkauską, neskundžia jo asmenį, bet organizaciją, Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Bet, užbaigdami pasakysime, kad p. V. Paudkščio „išpažintis“ ir šitas atsitikimas senai jau buvo geistini pamatyti. Tuodu faktai bent parodys mūsų visomenei, ko galima laukti iš lietuvių socialistų. Ypač Susivienijimui pastaruoju laiku, nors ir pavieniai, lietuvių socialistai metė dvi pirštini tiesiog į akis ir tuomi iššaukia į dvikovą. —

„Tikrai „katalikiška“ žinia. „Saltinio“ N36, rubrikoje „Ivairios žinios“ (psl. 573), išspausdinta šitokia žinutė:

„Neteisinga žinia. Pasklidusi laikraščiuos „pirmievių“ paleista žinia, būk atstovas Bulota padavęs „Saltinio“ redakciją teisman yra neteisinga. Redakcija apie tai nieko nežino, o pagaliaus p. Bulota neturi už ką ją teisman šaukti (mūsų pabraukta).

Žinoma, kuomet apšmeižą atšaukė, tai jau ir nebeturi „už ką ją teisman šaukti“. Nuo lotesnio aiškinimo susilaikome, tačiau patariame savo skaitytojams perskaityti paties p. Bulotos straipsnį, kurį perspausdinome iš „Lietuvos Žinių“. Iš to straipsnio ir pereitame numeryje išspausdintos žinėlės skaitytojais sužinos: ar buvo už ką teisman šaukti, ar ne.

„Lenkų endekų fondas. Apie tai „Vilties“ 104-ame numeryje štai kas rašoma:

„Eina gandas, kad neseniai Vilniuje buvęs endekų susirinkimas.

Per susirinkimą sumetę apie 4000 rublių — kai kurie kuningai dėję net po kelis šimtus rublių. Tie pinigai sumesti fondui, kuris skiriamas laikyti Ryme lenkui kuningui, kad jis rūpintųs Vilniaus lenkų endekų reikalais ir apmokėti kuriam nors Rymo laikraščiu už gynamą Vilniaus lenkų endekų“.

„Dar apie skulptoriaus Rimšos „Kovą“. „Vilties“ N104 rašoma:

„Berželio 10 d. šių 1912 m. P. Rimša raštu atidavė teisę „kūno fondo — rytiečiams šviesti“ globėjams — „atsiimti sudaužytosios „Kovos“ trupinius ir juos sulipdyti, taip pat teisę daryti reprodukcijas“. Atsiėmę trupinius, davėme juos sulipdyti. Iš naujo sulipdytoji „Kova“ jau padėta Lietuvių Mokslo Draugijos muzėjun. Jokių reprodukcijų ligšiol negalima buvo daryti, nes p. Jūrasaitis, kurs, Rimšos prašomas, buvo nufotografavęs „Kovą“ dar prieš ją sudaužiant, net kelius sykius mūsų tuo reikalu klausimas, kažkodėl atsisakė atiduoti fotografijų ir negatyvų. Nenorėdami del to reikalo su p. Jūrasaičiu bylinėties, manome nufotografuoti iš naujo sulipdytąją „Kovą“ ir priruosti pardavinėti fotografijų ir atviručių. „Kova“ naujoje išvaizdoje bus dar geresnis mūsų laikų santykių ir atsitikimų liudininkas.

„Lieti minijaturų negalėsime. Tiems, kurie aukojo po 5 rub. vien tuo tikslu, kad gavus „Kovos“ minijaturų iš metalo, jiems pareikalavus, pingungus grąžisime. Šiaip jau visų aukos, Rimšos „Kovai“ atgaivinti sumestos, (seniau 100 rub. su viršum, dabar amerikiečių atsiūsta 21 dol.) visiems aukotojams sutinkant (išskyrus vieną, kurs pavedė savo auką „Saulės“ namams) buvo paskirtos rytiečiams šviesti fondui. Iš to fondo mokėjome už „Kovos“ sulipdymą (50 r.), to fondo lėšomis ir reprodukcijas darysime. — Kun. Tumo fondo — rytiečiams šviesti globėjai.“

„Literatūros žinios. „Katalike“ pradėta spausdinti du nauji veikalai: Stanislaw Przyby-szewskio keturiaveiksme dramą „Sniegas“, versta Vinea Akelaičio, ir „Aukšinio obuolio istorija“ (graikų mythologijos žiupsnelis), versta Alyvos.

„Tėvynės Mylėtojų Draugijai dovana. „Lietuvos“ N39 rašo: „Šiomis dienomis TMD. aplaikė dovana nuo p. V. K. Račkausko, kuris padovanojo draugijai pilnai užbaigtą rankraštį vardu: „Skaitymai kiekvienai dienai, arba Išminties Vyrų mintys“. Tai yra vertimas iš rusų kalbos veikalo, sutaisyto L. N. Tolstojaus. Menama, kad TMD. greitai jį galėsianti išleisti“.

Politikos savaitė

AMERIKA. Iš visų politikų, svarbiausia yra „politika“ kaip užauklėti gerus vaikus ir kaip sulaikyti neišpasakytai augantį mirimą kūdikių Amerikoje, — taip išsireiškė daugelis mūsų daktarų, kurie šįnedel dalyvauja tarptautiškame higienos ir demografijos kongrese, Washingtone. Dr. Wm. Davis, Bostono sveikatos skyriaus prievaizda sakė: „Iš žėdnų penkių Amerikoje gimusių kūdikių vienas miršta pirma metų, jeigu būna penimas iš bonkutes. Bet motinos žindomas miršta tik vienas iš trijų dešimčių“. Reiškia, motinos turi būtinai pačios žindyti kūdikius. Švedijoje ir Norvegijoje kiekviena motina kūdikį žindo, ir delto tose dviejose šalyse mažiausiai miršta kūdikių ant svieto.

Labai žingeidų referatą perskaitė redaktorius Phelps iš New Yorko. Jisai paduoda, jogei ant svieto kasmetas gimsta 55,000,000 kūdikių. Iš tų 15,000,000 numiršta, vieno meto nesulaukę. Tas reiškia, jogei kasdieną pasimiršta ant svieto 40,000 mažyčių, ir po 1000 ant dienos jų žūsta Amerikoje. Sulyginant žmonių skaičių, Amerikoje daugiausiai kūdikių miršta. Ir tame kalta yra valdžia, visuomenė ir motinos: reikia apsergėti žindyves nuo sunkaus darbo, reikia steigti kuodangiaus gimdymo ir auklėjimo namų bei šviesti motinas, taip gi motinoms reikia kaip galint savo kūdikius žindyti, o ne penėti iš bonkuteių su perrūgusiu pienu.

ŠVEICARIJA. Šią savaitę Genevoje yra laikomas Tarptautiškasis Sentaikos kongresas. Besigincijant kuone susipešė patis sentaikos glamonėtojai. Dr. Gobat tarptautiškojo sentaikos bjūro prezidentas — ėmė karštai kritikuoti Vokietiją, kuri aiškiai parėmė užėminą Marokos ir Tripolio. Čia esantįs vokiečių delegatai supyko, visi pašoko stati ir rėkdami privertė Dr. Gobat, kad atsauktų vokiečių „apsmeižimą“. Vokiečiai mat moka savo vardą ginti.

Kur ir pingagai negylioja. Šykštuolis žmogus, mirdamas turi apsikabinęs keletą maišelių su pingalais ir su ašaromis kalba: — Oi, kad aš galėčia jus mie lieji maišiuikai su savim pasiimti!... Artį stovėdamas vienas iš mirštančio giminaičių sako jam: — Tau nieko šitie pingagai negylios. Juk tu eisi numiręs į tokią vietą, kad ir pingagai sutirps.

Iš Visur.

× Nuskendo garlaivis. Rugsėjo 23 d., kaip praneša laikraščiai, upėje Dvina nuskendo rusų garlaivis „Obnovka“. Su juo nuskendo 150 žmonių.

× Samos salos sukilėliai. Iš Smurnos praneša, jog rugsėjo 23 d. tarp turkų kariuomenės ir Samos salos sukilėlių įvyko susidurimai bei muštynės. Sukilėliai norį susijungti su graikais.

× Pasimirė Ispanijos karaliaus sesuo. Iš Madrido praneša, jog rugsėjo 23 d. pasimirė Ispanijos karaliaus Alfonso sesuo, Infanta Maria Teresa. Ji tebuvo 30 metų amžiaus. Buvo susituokusi su Bavarijos kuningaikščiu Ferdinandu ir rugpjūčio 15 d. š. m. pagimdžiusi kūdikį. Nuo tai laiko ir nebepasveikusi.

× Pražuvo šeši balonai. Rugsėjo 22 d. Francijoje buvo surengtos Aero klubo balonų lenktynės. Lenktynėse dalyvavo viso 18 balonų, iš kurių 6 nežinia kur pražuvo. Tūli jų nulėkė ir nusileidę Britanijoje, o kiti apie Normandijos pakraštį. Gi žuvusius, mena, kad įpuolė į jūrą ir nuskendo. Kas tikrai tose lenktynėse laimėjo, ligi šiol nėra dar žinių. Manoma tačiau, jog tai būsią aeronautas Dubois, kuris su savo pasažieriu, aviatorių Vedrines, pasikėlė ties Landernau, netol Bres-to.

× Galės miegoti, kiek tik norės. Iš Berlino rašo, jog d-ras Nagel-schmidt paskelbęs vokiečių laikraestyje „Berliner Klinische Wochenschrift“ savo išradimą arba būdą, kuriuo su elektros pagalba būsią galima išgydyti nuo nemigos. Kol kas bandymus daręs pas kralikus ir šunis, bet iš eksperimentų esą galima tikrinti, kad tokio pat būdu būsią galima gydyti ir žmones be jokio pavojaus.

Miegas, anot d-ro Nagel-schmidt, nauja elektros srovės forma būsią nuvedamas ligi pačios smegenų papėdės. Ir tatai, narkotiniu būdu, užmigdytos smegenys galėsia ilgai, pagal noro, miegoti. Be to, jei kūne būsią skansmai, žmogus jų nejausias.

× Pasimirė didžiausias vokiečių diplomatas. Badenweilere, Vokietijoje, rugsėjo 24 d. pasimirė baronas Adolf von Bieberstein, buvęs Londone Vokietijos ambasadorium ir skaitomas kaip vienas didžiausių Vokietijoje šių dienų diplomatų. Jisai sirgęs tikrai apie savaitę laiko.

Balandžio 1 d. 1890 metų, Bismareko gimtadienių, Biebersteinas užėmęs svetimų reikalų sekretoriaus vietą. Po Bismareko mirties jisai buvo skaitomas Vo-

1894 metais paskirtas Prūsų valstybės ministeriu. Gi 1897 metais paskirtas ambasadorium Turkijoje. Konstantinopolyje įsiai pragyveno 14 metų. Tėnai būdamas įsiai nuolatos dabojo savo šalies reikalus ir dažnai apsilankydavo Vokietijon, idant su imperatoriumi pasikalbėti ir pasitarti, kaip apie savo šalies taip ir Turkijos reikalus. Tiktai jam pasidėkavojant Vokietijos komercija Turkijoje taip puikiai laikosi.

Londonan ambasadorium jį nuskyrė pereitą pavasarį. Ir buvo manoma, kad jo tėnai buvimas padės toms viešpatijoms susirūšinti artimesniu ir stipresniu ryšiu. Įsiai buvo draugiškas ir rūpinosi Anglijos reikalais, bet niekuomet nepamiršdavo ir savų reikalų. Nudien Londono ambasadorium, jo vieton, menama, būsiąs nuskirtas kuningaiktis Johann Heinrich von Bernstorff.

× **Suomių rusinimas.** Rusijos valdžios pasikėsinimas ir siurininimas suomių teisių išsūkė šiomis denomis styrininkų streiką. Su virš 70 laivų sustojo plaukiojė.

Generalis streika. Iš Madrido rašo, jog Katalonijos geležinkelio darbininkai 6,127 balsais prieš 43 bal. nutarė išsūkė generalį geležinkelio darbininkų streiką. Menama, jog apie rugsėjo 25 d. turėjo būti sustabdyti traukiniai ant šių linijų: iš Madrido į Saragossą ir į Alicante. Policija ir kareiviai apstoję visas tų linijų stotis ir saugoja geležinkelius.

× **Nužūdė revoliucijos priešą.** Rugsėjo 24 d., kaip praneša iš Calcutta, Indijoje, nužudytas Radhilel, kuris būk dikčiai prisidėjęs ir pagelbėjęs nuramininti Dacca revoliucijos. Kas jį nužūdė? apie tai ligi šiol dar nesužinota. — Dacca sukilimas, kuris buvo 1909 metais, išėjęs iš Bengal miesto. Ir kiek vėliau buvo nužudyti du policijantai, kurie buvo liudyję prieš sukilėlius. Revoliucijos bei sukilimo metu sukilėliai buvo pasikėsinę suardyti Darjeeling krasos traukinį ir už tai daugelis indijiečių buvo nubausti: tai ant trijų metų kalėjiman, tai ligi gyvos galvos ištrėmiman.

Is Lietuvos.

Iševystė Amerikon. Pagal valdiško Suv. Valstijų sąskaitos lietuvių iškeliavo vien į Suvienytas Valstijas tiek:

Sausio mėn. 498, vasario mėn. 522, kovo — 665, balandžio — 1,256, gegužio — 1,891, berželio — 2,276. Per 2-rą pusmetį 1911 m. — 8,726. Viso 16,354.

Imant sykiu visus iševius iš Lietuvos į Suvienytas Valstijas, Kanada, Anglija, Argentina ir Rusija skaitlinė sieks virš 20,000. Lietuvių iškeliavo iš Suv. Valstijų Lietuvon 4,498.

Lietuvių neįleista į Suv. Valstijas tame pat laike 160.

Lietuvių išvartyta iš Suv. Valstijų už visokius prasikaltimus tame pat laike 16.

Iš Rusijos iševiu į Suv. Valstijas nuo liepos 1 d. 1911 iki berželio 30 d. 1912 m. viso labo buvo 183,105, o grįžusių Rusijon tame pat laike buvo vos 37,409.

Naujokų ėmimas 1912 m. Lievoje (be Suvalkų gub.) šiais metais turi būti paimta kariuomenėn iš viso 12 tūkstančių 759. Vien iš Kauno gub. turi būti paimta 6 tūkstančiai 105 žmonės.

SVEDASAI. Ukma. p. Čionai

yra labai daug tamsių žmonių, daugumas gyvena senoviškai ir daug ko nėra matę. Triobos susistato į vieną vietą gyvuliams ir žmonėms. Kiaulės įleidžia gričion ir tėt peni. Užklausti, kodėl taip nešvariai gyvena, pasako: — „prastam žmogni kam reikia švariai (čystai)“!

Jau metai kaip Svedasuos buvo lietuvių vakaras. Jį buvo įrengęs kun. klebonas, o dabar jau ir tas aptilo.

A. Gr.
Kauno dvasiškoje seminarijoje ligi šiolei maldos ir lekcijos buvo leikū kalboje. Dabar gi nuo naujų mokslo metų tas viskas bus lietuvių kalboje.

Į katalikų tikėjimą. Apskaityta, kad per 4 metus nuo 1904 iki 1909 metų Suvalkų, Vilniaus ir Kauno gubernijose 42 tūkstančiai 228 pravoslavų priėmė katalikų tikėjimą.

Kaip bus rodomas lietuvių milas. Šiomis dienomis atsilankė pas vieną Butrimonių valsčiaus Naujos Aleksandravos sodžiaus ūkininką rusą kolonistą Zolotuchiną Trakų Tvarkomosios žemės komisijos agronomas. Jis pranešė Zolotuchinui, kad Maskvoj rengiama sodžiaus išdirbinių paroda, ir iš Maskvos prašoma, kad komisija išrinktų ir pasiųstų Maskvon iš Lietuvos moterę, kuri supažindintų, maskviečius su milo išdirbimu Lietuvoje. Sąlygos tokios: turi gerai austi ir žinoti visas milo ypatybes, pasiimti Maskvon tik ką nukirptą avies vilną, jau sukarštą vilną, ratelį, stovus (stakles) su visais jų prietaisais, metimą, ataudą, nes Maskvoj reiks ir austi po biskį ir gerai rusiškai kalbėti; paroda tęsis penkias dienas; visas kelias apmokėtas; už praleistą lapką moterei irgi užmokės, bet kiek, to ir komisija nežino, todėl nusiantų Maskvon paklausą. Komisija gi išrinko pasiųsti Maskvon Zolotuchiniene, nes ji moka rusiškai kalbėti. Taip tai skamba valdiškas agronomo pranešimas.

Zolotuchiniene atstovybės dar visiškai neprisiėmė. Keli žodžiai apie būsimąją atstovę iš Lietuvos: yra tai paprastą rusę iš veido, lietuviškai šnekėti nemoka, dėvi daugiausia pirktines drapanas (mėlsvai margas arba rausvai margas), taigi, apie audimus turi nekaip nusimanyti. O jau ką bekalbėti apie lietuviško milo audimą. Bet toji atstovė atliks tai, kas činauninkui matomai svarbu: pakalbės rusiškai.

Puiki gali būti paroda iš taip išdirbamų išdirbinių (eksponantų). Gerą maskviečiai turės supratimą apie Lietuvos audimus!

R. Aogauskas.
KURSĖNAI, Šiaul. pav. Važiuojant vieškeliu nuo Papilės linkui reikia pravažiuoti Ringovos upė. Seniau, rasi pirma 15-kos metų buvo ant upės valdžios tiltas. Paražinskis, pro kurio laikus ir upė teka, įsitaisė šališiais senojo tilioka. Pakeleiviai esti priversti tuo tiltu važiuoti ir moka nuo arklio po 3 kap. Dvarininkas tą tiltelį išduoda nuomon ir metams imąs po 150 rub. Nuomininkas įsitaisė vartus ir nieko veltui nepraleidžia, bet nuo pėčių neima! Pirmian imdavo kasdieną, o dabarties, sako kun. inprašytas, šventadieniais dykai praleidžia. Tiltelis žemas, prie vandens guli, reikia važiuoti skardu.

Valstiečiai sakosi davę du prašymu, prašydami valdžią intaisyti savo nemokamąjį tiltą. Atsakymo negavo jokio. Pasakoja, kad dvarininkas pakišas prašymams koją, bijo nuomos praleisti pro kišenę. Viskas lieka po senobei. Nežinome, kas bus: „ar Dievo valia, ar dvarininko sau-

valia“.

Stepas Kelpšas.
ALSĖDŽIAI, Telšių p. Šiomis dienomis pabėgo raštininko pagalbininkas, surinkęs iš žmonių pinigų. Valstiečiams dabar reikėjo mokėti kokius tén mokesčius. Mokesčius renka rinkikai (sborščikai). Bet žmonės, norėdami greičiau reikalą atlikti, pasitikėjo raštininkui. Šitas gi, susitaisęs į 50 rublių pabėgo. Dabar visi mokėjusieji šaukiami valsčium. Kasžin kaip tas viskas pasibaigs. Vertėtų žmonėms būti atsargiau ir némokėti pinigų kam tik papuola. **Kast. Augustinavičius.**
DUOKIŠKIS, Zarasų pav. Čia yra valdiška dešimtinė žemės. Dabar buvo siūloma ant tos žemės statyti mokykla. Valdžia duoda medžių, tik reikia juos suvežti, bet žmonės ir suvežti atsikako. „Girdi, kas žemę ars, kaip visi bus mokyti“! Tai paprastas tamsuolių atsakymas. **A. Gr.**
(„Liet. Ukin.“)
„Žiburėlio“ susirinkimas. Rugsėjo 24 d. buvo antras iš eilės visuotinis „Žiburėlio“ susirinkimas. Į susirinkimą narių atvyko nedaug. Susirinkusieji, išklausę valdybos veikimo ir kasos stovio apyskaitos, tą apyskaitą patvirtino ir paskyrstė kitiems metams stipendijas. Duota 7 pilnos tipendijos po 180 rb ir 2 ne pilnos po 90 r. Plačiau kita sykį.

ŠIAULIAI. Lietuvių kalbos lekcijos vidurinėse Šiaulių mokyklose dar neišguldamos. Nebuvo ligi šiol išsirađė žmogaus, kuris pasiimtų ant savo pečių tą darbą. Senasis mokytojas K. Puida išsikėlė į Čeliabinską. Dabar gyvenęs čia karo daktaras J. Spudulis padavė gymnazijos vyriausybei prašymą leisti jam išguldinti Šiaulių gymnazijoje lietuvių kalbą. **Gk.**
Premija už lietuvių dainų tyrinėjimą. Leipeige yra kuningaiktis čio Juozo Aleksandro Jablonovskio, Naugarduko vajuovo, 1768 m. įsteigtoji Draugija „Societas Jablonoviana“, vok. „Die Fürstlich Jablonovskische Gesellschaft“ kuri kasmetai skelbja didokas premijas už įvairius mokslo veikalus. Šių metų apyskaitoje (Jahresbericht) Draugija yra apskelbusi net 9 premijas po 1500 markių už kiekvieną paduotąją temą. Filologijos skyriuje randame užduotą temą: „Santikiai lietuvių dainų su latvių gudų ir lenkų dainomis“ (Die Beziehungen der litauischen Volkslieder zu denen der Letten, Weissenrussen und Polen). Draugija prie šito išreiškia norą, kad būtų iširta, kiek lietuvių dainos, savo motyvais ir forma turi panašumo į anų tautų dainas, ypač reikią pažymėti, kokios lietuvių dainos esančios nuo gudų ir lenkų paimtos. Rankraštį reikia siųsti Draugijos sekretoriaus prof. A. Leskieno adresu: **Geh. Hofrat Professor Dr. Leskien, Leipzig, Stephanstrasse 10.** III. Rankraščius siųsti terminas iki spalį m. 31 d.
J. Basanavičius.
KURSĖNAI, Šiaulių pav. Žinomas piktadarys Vaicekauskis rugsėjo 1 d. pasivijo važiuojantį į Šiaulius Vašnora ir davė jam galvon akmeniui. Manydamas, kad V. jau negyvas, piktadaris nuėjo, pasiėmęs 40 rub. Iš ryto žmonės rado V. vos gyvą; suspėjo dar nuvežti ligonbūtin, kame išėmė iš galvos ir šonų sumuštus kaulus, bet gydytojai sako, kad jis vargu išgyvis. Piktadariui pasisekė išsprukti. Panašiais darbeliais Vaicek. senai jau užsiima, vienok jis vis išsisuka nuo bausmės. **A. Vijurkas.**
Iš Lietuvos Mokslo Draugijos. Liepos mėnesyje M. Draugijai padovanojo:

I. Bibliotekon: prof. Ed. Volteris 12 veikalų (14 tomų), A. Rucevičius — 11, Elisonas — 5 (9), Liutkevičius — 5, J. Baronas — 3 (4), Sv. Kazimiero Draugija „ir „Saltinio“ red. — po 2, Imepr. Novors. universitatė ir Imp. Maskvos archeologų Draugija — po 1 (2), E. Zvinginec, J. Tatišev, inž. Pr. Juodelė, kun. J. Vaičaitis, A. Martus, J. Jablonskis, M. Yčas ir M. Roemeris — po 1.

II. Archyvan: J. Avizonis — rankraštinio laikraščio „Upelis“ 1912 m. N1; J. Elisonas — kelis senov. rankraščius lotynų ir lenkų kalba, M. Slančauskas — daug folkloro medegos, kun. K. Prapuolenis — įvairius dokumentus.

III. Muzėjun: St. Česunas — žalvarinį diržo pendentą; K. Viliamavičius — 2 paveikslų, J. Elisonas, G. Grauzinis, kun. Vilunas ir Nežinomas — po 2 sen. pinigų; J. Dabkus — 16 pinigų ir 1 medalį; kun. Just. Palukas — 24 pinigų; d-ras P. Avizonis — vysk. Valančiaus potretą; Ant. Diržys — šimtometų kikliką, Juoz. Bartkevičaitė — 63 pinigų, kn. K. Prapuolenis — 28 pinigų ir 26 margučius, d-ras Ganusevičius — Vilniaus universitatės medalį ir pinigą, Dam. Markunas — medalį ir 2 lietuvių pinigų, Pr. Mašiotas — 26 fotografijas ir A. Jurašaitis — 1 fotografija. Visiems dovanojamas taria dėku.

L. M. Dr. Jos Komitetas.
Liuterių sinodo susirinkime Vilniuje Kauno gubernijos pastoriai įnešė sumanymą atidengti Kaune mokyklą specialiskai liuterių vaikams.

„Naša Niwa“ N34 ragina išleisti tarp kitų knių ir gudų-rusų lietuvių-lenkų kalbos žodyną.

Knocertas Ižruose. Rugsėjo 19 d. Birzuose buvo tenoro Petrausko ir pianiščių Jadvygos ir Alenos Neimaniūčių koncertas. Publikos buvo pilna salė. Į koncerto programą, įvairiai ir interesingai sutaisyta, inėjo taipgi ir lietuviškos dainos, paties Petrausko suharmonizuotos. Pastarosios ypač patiko publikai. Koncertantas iš geros mokyklos, su gražiu, maloniu balsu. Ypačiai pasekmingai padainavo tautiškas dainas. Tarp kitų padainuotų dainų artistui geriausiai pasisekė: Paschalovo „Vaikeli, Viešpaties malonė su tavimi“, Grečianovo lopšinė ir arija iš „pajacų“ Leonkvallo's.

Gerb. Jadvyga Neimanytė gražiai pagriežė Griego „myliu tavę“ ir Vebero „Perpetuum mobile“. Grieždama artistė parodė gerai išdirbtą techniką ir išmanyimą to, ką griežia. Gerb. Alena Neimanytė irgi viską išpildė puikiai, ypač gerai nusisekė etudąs E-moll ir Šopeno valsas H-moll.

Koncertas paliko labai malonų įspūdį. **Stefanija Mieszkowska.** **JONIŠKIS,** Šiaulių pav. Joniškių klebonas nesiliauja savo politiką varęs.

Vieną nedėdienį po pamokslui pasakė puikų pamokinimą, kaip reikia rinkti į Dūmą rinkėjus. „Ne latrus, girdi, o tuos, kurie išmintingi ir dievobaimingi“. O kad tokius išrinkus, tai pataria kiekvienam krikščioniui kreiptis į kleboną „pasirodavoti“.

Rugsėjo 12 d. vietinio klubo „Artojo“ nariai miestelio krumuose surengė gegužinę su tautiškais šokiais ir dainomis. Dainuoti pasižadėjo bažnytinis choras, vargonininkū vadovaujant. Bet štai tą pačią dieną klebonas Butkevičius ėlipa sakyklon ir užgina visiems eiti į gegužinę, nes, girdi, tokioj gegužinėj tik bedievėybė ešą platinama ir geri krikščionis neprivalą tén eiti. Jeigu gegužinėj, gink Dieve, pasirodytų kas-nors (ypatą) choro — tai ža-

dėjo tokį „nevidoną“ visai prašalinti iš choro.

Bet nepasisekė klebonui! Žmonių gegužinėj buvo užtektinai ir choras puikiai padainavo keletą tautiškų dainų. **A. Vijurkas.**

Rugpjūčio 29 d. į Vilnių atėjo 2 francūžų keleiviu. Jiedu eina aplink visą svieta. Tą kelionę turi atlikti per 15 metų. Užtai gaus 200 tūkstančių frankų. Pradėjo keliauti 1907 m. Iš Vilniaus juodu keliauja į Kauną.

MARIAMPOLĖ. „Gabiljos“ koncertas. 8. IX. (26. VIII.) nusisekė. Ir choras, ger. A. Iešmantovėdamas, ir smuikininkai g. g. K. Grinkevičius su J. Marciukaičiu, ir solistė p. T. Dobkevičienė (soprano) puikiai atliko koncerto programą. Nors „Gabiljos“ valdybos programe buvo prašyta, idant delnais neplotų, bet nedaug kas iš publikos panorėjo atsisakyti nuo savo teisių — plojimū buvo gana. Klausytojai buvo beveik lietuviai, miesto klubo salė buvo beveik pilna. Abelnai visas tas vakaras paliko klausytojuose malonų įspūdį. Gaila tik, kad „Gabiljos“ vakarai (ne per jos kalte) dar taip reti.

Be to, gymnazijos mokinių nebuvo, nes vyriausybė neleido.

Klausytojas.
KAUNAS. Užmušimas. Rugsėjo 27 d. 8½ val. vak. keliais šūviais iš revolverio mirtinai sužeistas K. Kelpšas, Vilniaus g. 8 kl. mokinys. Sužeistąjį nuvežė Raudonojo Kryžiaus ligonbūtin, kame vargšas pasikamavęs kelias minutes ir pasimirė.

Pasakoja, būk užmušėjas buvęs koks tai oficieras, kurs tame laike vaikščiojęs su minėtojo mokinio seserimi.

Nežinia kokios bus pasekmės. **Aprūpintojas.**
(„Liet. Žin.“)

Del archeologijos radinių. Vedant Vilniaus miesto kanalizaciją, kartais iškasama žemėse senybės liekanų. Imperatoriaus rusų geografijos draugijos skyrius per savo posėdį nutarė prašyti miesto valdybos, kad jinau leistų iškasamas gatvėse vietas. Šį prašymą palaiškė ir Vilniaus mokslo apygardos globėjas, prašydamas miesto galvos išduoti 25 paliūdijimus geografijos draugijos nariams, kad jie galį apžiūrėti iškasamas gatves ir tas vietas, kur sudėti radiniai.

Lenkų progresistų Dūmos kandidatas. Pasak „Przeгляд Wilenski“, lenkų progr. kandidatu Dūmon iš Vilniaus statomas Bronislavas Kšižanovskis.

A. a. Jurgis Pesys. Varšavoje mirė žinomas knių leidėjas ir spaustuvininkas Jurgis Pesys. Laidotuvės bus šiandien (rugsėjo 29 d.) rytó 11 val. Velioniui pavasarį darė operaciją, operacija pavyko, paskui daktarų buvo siųstas į Zakopaną atsigauti, tenai persalo ir apsirgo. Į Varšavą atvežė jau be žado. Paliko našlę, Varšavos operos primadona (Pesys-Stajewska) ir trijų metų dukterį Birutę.

Gaila jauno ir daug žadėjusio tautiečio pramonininko, kurį be laiko mirtis pakirto.

Naujos draugijos. Kauno gub. vyresnybė patvirtino įstatus šių naujų draugijų: Rietavo ugnagesių, Vainuto vartotojų draugijos ir Jurbarko skaitymo mėgėjų draugijos.

Valsčiaus mokytojams žada padidinti algas. Švietimo minist. dabar rengianti įstat. sumanymą del padidinimo algos valsčiaus mokytojams ir mokytojoms. Tas sumanymas kilęs delto, kad švietimo apskričių globėjai savo raportais nurodydave, jog daugelis moky-

tojų apleidžia savo vietas del netikusį gyvenimo sąlygų. Tas mokytojų pasisalinimas labai kenkia žmonių švietimui. Todėl, kad sulaikius mokytojus ir mokytojas ant savo vietų, švietimo ministerija ketinanti pakelti jiems lig 420 rub., o paskui kas penki metai didinti algą.

Lietuvių kolonijos Semipalatinške. „S. Z. T.“ rašo: Lietuvių ūkininkų būrelis, gyvenančių įvairiose Tomsko gub. (Siberijoje) vietose, keliąsis dabar Semipalatinško apygardon. Tėnai, vadinamosiose „Alkanose dykumose“ jie gauną didelius žemės plotus, priruoštus įvairiems šiltųjų kraštų augalams auginti.

Popežius prieš antisemitizmą. Iš Rymo praneša, kad Pijus X. išleidęs raštą, kurioio įsako vyskupams, kad jokiū būdu jie nepalaukytų antisemitizmo ir rūpintų, kad žydai nebūtų skaudžiami. („Viltis.“)

NAUJAMIEŠTIS, Pan. ap. Čia plačiai dar siaučia girtuoklystė, ypač jaunųjų tarpe blogų papročių. Tačiau pradeda kai kurie priimti blaivybę, tik jų dar mažą. Šventadieniais monopolis uždarytas, bet degtinės nestinga pas „kromininkus“, kurių vienas katalikas. Labai nemalonu! Laikraščių čia ateina mažą, daug tokių kaimų, į kuriuos neateina nei koks laikraštis, o į kitus visai mažą.

Čia inkurta dyklesė mokykla, kuriai namus baigia statyti ir atėinančioje žiemoje pradės mokyti. **St. Pelaitis.**

JURBURGAS, Kauno gub. **Pen sijas.** Prie vietinės keturklasės miesto mokyklos ešą atidaroma šiemet mergaitėms pensjonas.

Pabauda. Vilniaus lenkų laikraščio „Kurjer Litewski“ redaktorius Rauba už išspausdinimą kun. Petruļė Pivašunų kleboną, šmeižiančios žinios apygardos teisme gavo 50 rub. pabaudos, o korespondentas Pranas Grinevičius pasmerkta 2 savaitėm arešto.

KAVARSKAS, Ukmer. ap. V. Dūmos narys p. Kuzma perkas netoli Širvintų miestelio, Vilniaus gub., valaką žemės ir didelį malūną už 17 tūkstančių rub.

Pagrįžo, ilgą laiką praktikavęs Poltavos gub., daktaras-veterinaris J. Didžiulis — lietuvis ir apsigyveno savo Narbutų dvare.

Pas mus žmonės pradeda jau susiprastį, skaito laikraščius ir atjaučia kooperatyvio veikimo reikalingumą. Štai 1910 m. vietinio klebono kun. P. Legeckio rūpesčiu inkurta Kavarske taupomai-skolinamoji draugija (bankas), kame žmonės gali taupiti sunkiai uždirbtus skatikėlius, reikalui esant ir pasiskolinti; girdėti, kad nenūlgo ir vartotojų draugija bus įsteigta; paduotas jau prašymas, laukiama tik vyriausybės leidimo. **Daičiūnų Sūnus.**
(„Saltinis“.)

Išlaimėjo savo dovaną.
San Franciskoje vienas turtin-gas žmogus iškėlė bankietą, kuriame buvo daug svečių ir apie 20 moteriškių. Šeimyninkas buvo, kaip sakėm, ir turtingas ir juokū mylėtojas. Laike pietų įsiai išsi-sėmė iš kišenės saują auksinių pinigų ir papylęs ant stalo sušuko: „Kas nori iš viešnių šituos pinigus laimėti?“ — „Aš! — aš! — aš!“ atsiliepė viešnis vienu choru. — „Gerai — tarė turtingas juokdarys. — Piningus ta viešnia pasiims, kuri nenešioja svetimų plaukų“.

Įvyko gili tyluma, ir... pinin-gai da ir po šiai dienai tebėra pas savininką.

Iš Rusijos.

||| Gyvas tavoras. Kieve policija suėmė moterį, kuri supirkinėjo merginas ir pardavinėjo išvirkimo namams. Rasta daug laiškų, pagal kuriuos susekta keletas prapuolusių merginų adresai. Merginos į paleistuvystės namus buvo intraukiamos apgavyste.

||| Santikiai su Vatikanu. Vienos laikraštis „Reichspost“ praneša, kad katalikų bažnyčios persekiojimų Rusijoje tarp Vatikanu labai pablogę santikiai. Labai esą galima, kad greitai laiku tarp Vatikanu ir Rusijos busią straukti diplomatijos santikiai. Formaliai santikius sutraukti, rodos, pirma Rusija.

||| Matematikų susivaižavimas. Vidaus reikalų ministeris leido sušaukti antrąjį visos Rusijos matematikų suvažiavimą nuo gruodžio 27. d. ligi sausio 3 d. 1913 m. Susirinkime galės dalyvauti matematikos profesoriai, mokytojai ir mokytojos, matematikos ir pedagogijos draugijų nariai ir, apskritai, žmonės, kurie rūpinasi matematika.

||| Žuvusis francūzų paminklas. Francūzų vyriausybė, norėdama pagerbti drąsą savo kareivių mirtį Rusijos laukuose 1812 m., sutikus Rusijos vyriausybei, nutarė pastatyti jiems keletą paminklų. Tarp kitko, vienas paminklas — pats didžiausias ir gražiausias — turėjęs būti pastatytas Borodino laukuose, kur francūzų daugiausia žuvo.

Apie pabaigą pereinamo mėnesio laukė to paminklo atgabenant jūra Peterburge, iš kur būtų nugabėję jį geležinkelio lig pat Borodino. Paminklą turėjo atlydėti Peterburge jo autorius, francūzų skulptorius Besanvalis.

Tą tai paminklą ir vežė neseniai nuskenėję vokiečių jūroje danų garlaivis „Kursk“, plaukusių iš Antverpeno Peterburge. Drauge su garlaiviu nuskendo ir paminklas, o taip pat prigėrė ir nelaimingas skulptorius Besanvalis. Tai buvo dar jaunas francūzų skulptorius, bet jau pasižymėjęs keliais paminklais iš istorijos atsitikimų. Jo tėvas buvo taip pat žinomas Francijoje skulptorius.

Žuvusis francūzų paminklas buvo padarytas pavydale didelio piramidinio stulpo, trijų sieksnių augstumo, jo viršuje buvo nulietas iš bronzos didelis arelis. Paminklas buvo iškaltas iš granito ir svėręs 47 tūkstančius kilogramų. Stulpo pjeđastale buvo išrėžti aukso raidėmis šie žodžiai: „Aux morts de la grande armee 7 septembre 1812“ (Žuvusiems rugsėjo 7 d. 1812 m. didžiosios kariuomenės karžygiams).

||| Rusijoje prasižengimai. Teisų ministeris, sustatydamas 1913 metams biudžetą, rašo, kad nusizengimai Rusijos viešpatijoje labai auga. Pirmame 1912 metų pusmetyje kasdien kalėjime sėdėdavę 190 tūkstančių žmonių. Iš jų ilgesniais laikais pasodinta 45 tūkstančiai. Daugiausia kalinių buvo 1906 metais, kuomet prasiėdėjęs liuosybės laikų likvidavimas.

||| Napoleonomanija. Maskvoje, kaip rašo laikraščiai, paskutiniiais laikais atsiradusi liguista „napoleonomanija“. Maskvos gyventojai pamėgdžioja Napoleoną, šukuodami plaukus, skusdami barzdą, nešiodami skribeles.

||| Ministerių nesutikimai. Eina paskalos, kad ministerių tarpe atsiradę nesupratimų. Jūrininkų ministeris sustatęs projektą su-

daryti komisiją, kuri kontroliuotų dirbant naujus laivus. Kokovcevas ir Charitonovas pripažinę, kad toks kontrolis esąs nereikalingas, jis tik trukdysias darbą. Tas klausimas busią dar svarstomas ministerių tarybos.

||| Persų vyriausybės paskola. Rusų ir anglų vyriausybės pabaię tarties del paskolinimo Persijai pusės milijono rublių. Skolinti sutikę. Tų pinigų dalį jau Persų vyriausybė gavusi.

||| Būsimoji amnistija. Peterburge eina kalbos, kad būsianti paskelbta amnistija per 300 metų sukaktuves Romanovų giminės. Del šito reikalo iš tikrų šaltinių tokių esama žinių. — Oficialiai klausimas del amnistijos dar nebuves keliamas, būdas didumo ir net pats faktas dar nepaliestas. Klausimas del amnistijos greitai laiku busią svarstomas ir ministerių tarybos nariai tikrai nori amnistijos. Tuo tarpu jokios medžiagos del amnistijos dar nepradėta rinkti.

||| Užpuolė plėšikai. Iš Novočekaskos praneša, jog būrelis apsiginklavusių plėšikų užpuolė Michailovske ant valdžios kasos ir pasiėmė 22,016 rub. pinigų pabėgę. Kasininkas sužeistas.

||| Audros ir ledai. Iš Pskovo rašo, kad ten siautusi smarki audra ir kritę ledai. Per tas audras Pskovo apskrityje ledų užmūšti penki žmonės, Ostrovskame apskrityje — du užmūšti ir šeši prirenkti. Ant geležinkelio, netol Pitalovo stoties, išrauti telegrafo stulpai.

||| Girių gaisrai. Netoli Kologrivo, Kostromsko gub., degančios valdiškos ir kitų žmonių girių. Pagelbėti gaisrams gesinti išsiųsta net ir policija. Visas miestas apsuptas gana tirštais dūmais.

||| Provokatorius prisižino. Rugsėjo 28 dienos naktį į vieną Peterburgo miesto ligonbūčių, chirurgijos skyriui, atgabentas tūlas vyras, pagal uniformos — geležinkelio darbininkas. Visas jo veidas baltas, buvo sužeistas ir su pjaustytas, jį nosis visai nupajuta. Sužeistasis pasisakė esąs Minajev ir tarnavęs ant Nikolajevsko geležinkelio. Kitokių apie save pasiaiškinių klausiantiems, atsakęs duoti, pridurdamas:

— Man, kaip provokatoriui, taip ir reikėjo.

||| Į augštesnius moterų kursus. Iš 2,170 moterų, padavusių prašymus įstoti į augštesnius kursus Peterburgo moterų kursus, priimtos tik 1,500. Kursuona priimtos baigusios 8 klases.

||| Bulių kova Rusijoje. Rusų laikraščiai praneša, kad viena francūzų bendrovė gavo pagaliau leidimą intaisyti Peterburge ir Maskvoje vadinamąsias „bulių kovas“. Tos „bulių kovos“, kaip žinoma, yra labai madoje Ispanijoje. Tėnai tam tikruose cirkuose daromos tikros tų nelaimingųjų bulių bulių skerdynės. Juos išleidžia cirkulo vidurin, kur jų laukia jau vadinamieji toreadoriai, t. y., raiti ir pėsti peiliais ir durtuvais apsiginklavę žmonės. Bulius visų pirma inerzina raudonomis skaromis, tuomet jie puolasi ant laukančių jų žmonių. Ir štai susirinkusieji mato aršiausią kovą: iš vienos pusės įsiutę buliai stengiasi pagauti ir suplėšyti toreadorius, iš kitos pusės jie taiko nudurti bulių. Toreadoriai gerai išmokininti ir dažniausia nugalabija bulius, bet ir šiems kartais pavyksta pakelti ant ragų toreadorius.

Tokios tai „kovos“ bus intaisytos dabar Peterburge ir Maskvoje. Tuo tik skirsis jos nuo ispanų „kovų“, kad toreadoriais nebus leista užmušti bulių; nuveiktuju bulių skaitysis tas, kuri-

am toreadorius prisegs prie kaktos tam tikrą kokardą ir vėluvėlę. Tik tokia sąlyga vyriausybė ir gyvulių globos draugija leido intaisyti tas „kovas“.

Francūzų bendrovė, taisanti tas „kovas“, išsirašanti iš Ispanijos geriausiuosius toreadorius; be to, kad būtų didesnis panašumas į ispanų „kovas“, tarp publikos protarpjais bus pasodinti ispanai ir ispanės, kurie savo šauksmais ragis toreadorius, kaip kad ragina juos publika Ispanijoje.

Toms „kovoms“ intaisyti bus pastatyti tam tikri cirkai pagal senųjų Rymo amfiteatrų pavyzdžio.

||| Pasimirė prof. Šeršenevič. Kaip rašo rusų laikraštis „Rieč“ (N239) rugsėjo 13 d. 7 valandą ryto Maskvoje pasimiręs žymus Rusijos veikėjas, jaunuomenės švietėjas, progresivių idėjų žmogus, buvęs 1-mos Valstybės Dūmos atstovas, prof. G. F. Šeršenevič. Revoliucijos metu, kuomet retas kuris sugebėjo šviesti žmones, pilnoje to žodžio prasmeje, Gabrielius Feliksovič Šeršenevič, su pilna energija užsiėmė žmonių švietimu, kaipo lektorius. Švietimo reikalai — tai mylimiausias jo dalykas ir tam dalykui jisaukojo savo mokslą, savo energiją ir savo širdį.

Iš Amerikos.

Dūmai prižadino studentus. Septyni Cornell universitatės studentai rugsėjo 23 d. anksti rytą, užsidegus „Bendhu Fraternity“ budinkui vienmarškiniai išbėgo iš savo miegkambarių. Oras tą dieną buvo šaltas ir lietus lijo. Juos prižadino kartus dūmai, kurie veržėsi vidun per atvirus miegkambarių langus. Gaisras padaręs apie 5,000 dol. nuostolio.

Ar atsala saulė? Iš Pasadena, Cal. valstijos rašo, kad tėnai pradėtas statyti 40 pėdų bokštas tyrinėjimui; ar tikrai saulė atšalanti, kaip tūli mokslininkai tikrina. Tasai bokštas savo augstumu viršysis Smithsonian instituto observatoriją, kuri yra ant kalno taip vadinamo Mount Wilson. Bokštas bus statomas pagal d-ro D. C. Abbot planą. Jisai tuo tarpu atvyksta iš Algerijos Washington, kur busią statoma saulės spindulių mieravimui kita scotis.

Negrų švenčia jubiliejų. Rugsėjo 22 d. Washingtone dangybė negrų šventė 50-metines sukaktuves paluosavimo iš vergijos. Buvęs Suvienytų Valstijų prezidentas, Abraham Lincoln, sausio 1 d. 1863 metais paskelbė, jog visi negrai-vegiai turi būti taip pat laisvi ir gali naudotis tomis pačiomis teisėmis, kaip ir baltieji žmonės. Švenčiant 50-metines sukaktuves buvo laikomos pamaldos, buvo vaisės, knr dainuota dainos ir sakyta kalbos. Rugsėjo 23 d. kalbėjęs taipgi ir prez. Taftas.

Širdies tvarksėjimas. Harvardo universitatės medikų mokyklos fakultate bei tos mokyklos skyriuje daromi bandymai: kokiniu būdu dažinoti toliau gyvenančio paciento širdies pulsą? Tokie pat bandymai esą daromi taipgi ir Londono, Anglijos, medikų kolegijoje. — Tinkamai sujungus tam tikras elektros vielas su pacientu, pacientas turis inkišti savo ranką į soliuciją šilto druskinio vandens ir elektros srovės nušėnančios vielomis ligi tam tikro aparato parodančio širdies tvarksėjimą bei širdies pulsą.

D-ras Percy E. Brown, X. spin-

dulių žinovas Harvardo universitatėje, sako, kad tokio būdu daktarai būdami keletą šimtų mylių atstu nuo paciento, galėsia dažinoti apie jo širdies veikimą. Net kitame pasaulio krašte būdamas daktaras galėsias studiuoti ir tyrinėti žmogaus širdies tvaksėjimą. Ir tuo būdu busią galima sužinoti apie mažiausią širdies tvaksėjimą bei veikimą raumenų, kurie esti apie žmogaus širdį, nežiūrind kaip tasai žmogus toli bus nuo daktaro. Ta sistema esanti panaši telegrafo sistemai. Tačiau, priduria jisai, jog ne kiekvienas galėsias sužinoti, gyvenant toli nuo daktaro, apie savo širdies tvaksėjimą. Toksai egzaminavimo būdas labai brangiai asieisias.

Mokytojai „streikuoja“. Iš Grand Rapids, Mich. valstijos rašo, jog apie 200 vietinių viešųjų mokyklų mokytojų, vyrų ir moterų, pranešę edukacijos užveidoms, kad jie apleidžia savo vietas, jei nepadidins mokeskies už mokymą. Jau pereitą pavasarį prižadėta jiems padidinti mokeskį, bet prižadas prižadėjimu tikrai pasiliko. Tatai dabar griežtai pareikalavo. Toksai mokytojų reikalavimas pastatęs mokyklų užveidas kėblame ir nesmagiame padėjime. Padidinti mokeskies negali, nesa trūksta pinigų, o mokyklas palikti be mokytojų — ir gi negalima. — Daugelis mokytojų jau nusiuntę prašymo laiškus į kitas Suvienytų valstijų mokyklas.

Žymių žmonių paveikslai ant pinigų. Kaip praneša p. Robert O. Bailey, išdininko sekretoriaus padėjėjas, rugsėjo 23 d. pabaigta papildyti buvusių Suv. Val. prezidentų ir kitų žymių žmonių vardų surašas. Jie bus spausdinami ant naujų poperinių pinigų. George Washington paveikslas bus ant 1 dol.; Thomas Jefferson — 2 dol.; Abraham Lincoln — 5 dol.; Grover Cleveland — 10 dol.; Alexander Hamilton — 20 dol.; Andrew Jackson — 50 dol.; Benjamin Franklin — 100 dol.; John Marshall — 500 dol.; Henry Clay — 1,000 dol.; ir U. S. Grant — 10,000 dol.

Be to, p. Bailey noris, kad visos tris valdžios šakos — pildomoji, legislativė ir teisių (sprendžiamoji) — būtų ant pinigų reprezentuojamos. Visi tuo pačiu vardu pažymėti pinigai, pagal naujo plano, busią pažymėti taipgi vienu paveikslu. Ir todėl, anot išdo departamento vyriausybės, nebūsia galima bepadarinti klautųjų pinigų, kurių žmonės neatskirtų nuo tikrųjų.

Textilių darbininkai leimėjo. Iš Philadelphia priemiesčio vadinamo Frankford praneša, jog vietiniai tekstilių darbininkai laimėjo savo tsreiką. Streikavę beveik tris savaites. Darbdaviai nudien priėmė visas darbininkų sąlygas ir padidinę mokeskį nuo 10 ligi 15 nuošimčių.

Suluž platformė. Rooseveltui bekalbant Tulsa, Okla. valstijoje, rugs. 24 d., suluž platformė, ant kurios jisai stovėjo ir nugriuvo keliolika žmonių. Daugiausia iš nugriuvusių būvę didžiosios armijos (Grand Army) veteranai. Rooseveltas pakilęs nuo žemės nubėgęs greitai pas kitus, tačiau jokios pagalbos nereikėjo, nesa niekas labai neužsigavo. Rooseveltui prisiejo tikrai — sulaukyti besiskubinančių prie sulužusios platformės minia.

Streikas delei unijos guzikučio. Rugsėjo 20 d. Pottsvilleje sustreikavo apie 10,000 Lehigh Coal ir Navigation kompanijos anglekasių. Streikas iškilęs delto, kad kompanija atsisakiusi prašalinti keletą žmonių, kurie nenorėjo prisirašyti unijon ir nešioti an-

glekasių unijos ženklelių-guzikutį. Tasai streikas intraukia savo sukurin ne tikrai minėtą angliakasių skaičių, bet beveik lygų skaičių geležkelio darbininkų ir paličia viso apie 100,000 žmonių. Darbininkai-streikieriai tikisi streiką laimėsią.

Elektros kedėn. Rugsėjo 24 d. apie 12 val. pasodintas Charlesstone, Mass. valstijos kalėjimo elektros kedėn Chester S. Jordan, kuris keturi metai atgal Somervilleje nužudė savo moterį Honorą ir supjaustė jos kūną į gabalus, sudėjęs dežėn, norėjo bent kur nu siųsti ir save išgelbėti nuo abumės.

Apie vaikų auklėjimą. Tuo tarpu Washingtone, higienistų kongreso posėdžiuose, apkalbama įvairios kūdikių gyvenimo fazės. Tarimuose dalyvauja daugelis žymių žmonių, kurie interesuojasi ne tikrai kūdikių auklėjimu, jų higiena, bet ir jų edukacija. Tūlas būdas, kaip kūdikiui reikia auklėti, padarė New Yorko d-ras Woods Hutchinson. Kalbėdamas apie sveikatą ir higieną jisai išsireiškia apie tai maž-daug šitaip:

Kūdikis nori to, ko jis nori, kuomet jis to nori ir jisai turi tai gauti.

Kūdikis turi gauti tokio maisto, kokio jis nori. Gal cukraus? Žinoma — tai yra mėgiamiausias kūdikių maistas. Duokite kūdikiams cukraus; tegu jie valgo, kiek tiktai nori. Ir kūdikiui turi valgyti taip dažnai, kaip dažnai jie nori. Kūdikiui skilvis gerai ir nuolatos veikia; tatai jis turi valgyti bent po šešis kartus į dieną ligi 7—8 metų amžiaus.

Kūdikiui mėgia ilgai miegoti. Tai tegu jie ir miega; nereikia jų anksti rytą žadinti.

Kūdikiui instinktas žaisti — tai Dievo dovana, kurią jis kūdikiui suteikė. Mokyklose vaikams draudžiama žaisti, ir todėl vaikai nuo jų šalinasi ir jų neapkenčia. Męs manome, sako jisai toliau, jog męs esame vyresni bei senesni, negu vaikai vyresni, negu męs — nors pagal veislės bei rasės. Kūdikiui instinktas augo ir plėtojosi per 8,000,000 ligi 9,000,000 metų ir tatai šį bei tą turi reikėti. Taigi, tegu kūdikiui lavinasi bei miklinasi pagal savo išrovimų bei instinktų.

Pagaliaus, d-ras Hutchinsonas persergsti, kad tėvai nedėtų „senų galvų ant jaunų pečių“. Jei tatai pasisektų tėvams, kaip daugelis labai norėtų, tai esą tokio būdu padaroma būtų mūsų rasei didžiausia nuoskauda.

Indijonams svaiginantieji gėrimai. Iš Tulsa, O. valstijos rašoma, jog indijonų teritorijose, ypač šiuo rinkimiu metu, labai geriamas svaiginantieji gėrimai. Todėl kal-kas už tai yra skundžiami vyriausybei. Tačiau, ar skundžia ar ne, politikieriai ir svaiginančių gėrmų gabentojai vis viena maža apie tai tepaiso.

Vaikštis atiduoda savo koją. Iš Chicago rašo, jog tūlas William Rugh, Gary (Ind. valst.) laikraščiu pardavinėtojas pasiūlė d-rui J. A. Craig savo kairiąją koją, idant išgelbėti p-lės Ethel Smith, 18 metų merginos gyvastį. P-lė Smith važiuosi, su savo vaikinu, motoriniu dviračiu, kurio gasolino prietaisai eksplodavus, ją gasolinas labai apdegines. Jinai dabar guli Gary ligonbūtyje. Paskelbus laikraščiuose, jog p-lė Smith žaizods busią galima užgydyti tikrai tuomet, jei bus galima gauti odos, kuri reikalinga, tatai minėtas Rugh ir pasiūlė savo kairiąją koją, be kurios jis ir taip apsieisias. Ta koja iš mažens, mat, suzeista, ir be ramsėio negalis paeiti.

Septintas sūnus. Rugsėjo 25 d. Pittsburghe gimė septintojo sūnaus, septintam sūnui, septintas sūnus Geiger šeimynoje.

Puikus patarimas! Trentone atėjus poliejios stotin poniai Antanina Stankevičienei ir pasiskundus, jog jos vyras ją muša ir jog iš ryto nesikelias ir neinas prie darbo, teisėjas pataręs — „perpilti jį šaltu vandeniu ir paėmus už ausies ištraukti iš lovos“. Tai ir viskas.

Korespondencijos.

LAWRENCE, MASS.

Rugsėjo 15 ir 23 dd. SLA. 41-moji kuopa parengė prakalbas. Kalbėjo p-as Živatkauskas. Kaip pirmuoju, taip ir antruoju atveju p-a Živatkauską lawrenciečiai tegalėjo išgirsti tik apie 150 asmenų. Mat 15 d. rugsėjo IWW. unijos buvo demonstracijos (Bostone), taigi apie 5 šimtai lietuvių jose dalyvavo, o kiti lietuviai (viso L-ce lietuvių skaitoma į 3,000) turbūt namuose prie laus ir kortų tegludėjo. 23 rugsėjo iš priežasties areštavimo p-o Živatkausko žmonės nebesulaukė. Mat buvo garsinta prakalbų pradžia 7:30 val. vak., o p-as Živatkauskas pribuvo jau po devynių.

Taigi buvo manyta, kad nepris bus po J. Dagio prakalbėliai apie SLA. dauguma išsiskirstė. Pribuvus p. Ž. apie porą šimtų vėlei salėn suėjo. Nors per abu kartu mažai lawrenciečių girdėjo, bet naujai pasidarė milžiniška: dabar daugumą pradėjo interesuoti Susivienijimas ir jau keletas, kaip iš valdybos girdėjau, prisirašė prie kuopos ir dar daugiau žada. — Vieno dalykėlio negaliu nepaminėti, būtent vietiniai socialistai, jei juos taip galima pavadinti, dar pirm prakalbų žinojo, kad bus areštuotas Živatkauskas, ko prakalbų rengėjai (Dagis, Pašakarnis ir kt.) nežinojo. Reiškia, kad jau su bostoniečiais buvo vedamas „džiabas“ areštuoti Živatkauskas, kam agituoja už SLA.

Jaujas Lietuvis.

HAVERHILL, MASS.

Rugsėjo 15 d., po pietų vietinės SLA. kuopos buvo prakalbos (Italų salėje, River str.). Kalbėjo A. Ramanauskas (iš Lawrence) ir Pr. Živatkauskas iš Scranton, Pa. Pirmasai kalbėjo apie mokslo, apšvietimo reikalingumą, skaitymą visų be skirtingo laikraščių, studijuoti šiandieninės draugijos reikalus ir apie SLA., ypač pasakoję, kad blogai tie žmonės padarė, kurie paklausė mūsų išgamų, vėjavaičių ir atsimetė nuo SLA. Ragino visus prisirašyti vėl prie kuopos ir dirbti sykiu kultūros darba, šelpiti viens vieną kiek galint. Antrasai, Živatkauskas, kalbėjo apie abelus žmonių draugijos reikalus, ideas ir tt. Živatkausko prakalba mums labai patiko. Galima sakyti šis kampelis tik pirmą sykį teišgirdo gerą kalbėtoją. Prie kuopos prisirašė keletas vyrų ir merginų. Matyti su laiku čionai gali suaugti didelė Susivienijimo kuopa, tik kuopos sąnariams ir valdybai reikia daugelias pasidarbuti. — Šiuo mi laiku Haverhill apleido du darbštus vyrukai — Pr. Žuravlis ir J. Naujalis; išvažiavo Valparaiso universitatėn mokyty. Tikimės kaip iš vieno, taip ir iš kito su laiku šokios-tokios naudos.

SLA. s-rys.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuviški judomi paveikslai.
Jau nuo seniai, gal tai bus nuo Choro išvažiavimo (Outing'o) netik po Brooklyną, bet ir apylinkėse, kaip varpan skambino, džiaugėsi, pirma laiko, žmonės, kad štai, daugelis iš mūsų dar nelabai senai ir nesapnavome apie krutomuosius paveikslius, o matyti, tai jau nei kalbos, o dabar štai turėsime progą pamatyti lietuviškus krutomuosius paveikslius. Taip visi lietuviai ir laukė, su nekantrybe, rodos dienas stumdami į mažą valandėlės laiką, kada ateis toji diena. Laukė seni, jauni, maži ir dideli. Bet štai ir ta diena, 21 rugsėjo. Vakaras gražus, nei šilta, nei šalta. Žmonės plaukte plaukte į Tautiško Namų svertainę. Susirinko daug, daugiau 700 žmonių, kas Taut. Name gal dar pirmą kartą. Laukia visi, klausinėja vieni pas kitus, kaip greit bus pradėti rodyti judomi paveikslai.

Ir štai, apie 8:15, prasidėjo rodymas, pirma dalis programos šio vakarėlio. Pirmiausia buvo rodoma istoriškai paveikslai: lietuviškų pilių griuvėsiai (ant slides) paveikslėliai. Parodyta veik visų lietuviškų pilių griuvėsiai. 2-ria dalis programos — tai Lietuvos kunigaikščių sritis. Nuo pat pradžių iki Lietuvos nupuolimo, kokie tik buvo Lietuvos kunigaikščiai bei kiti žymesni istoriškai apsiroškimai, kaip tai: karės, kryžiuočių ėmimas lietuvių nelaisvėn, Lietuvos kunigaikščiai pas kryžiuočius nelaisvėje ir daugelis kitų. 3-čia, — žymesnieji anų, parėjusių laikų veikėjai: rašytojai bei kiti žymesni žmonės. 4-ta — dabartiniai, Didžiosios Lietuvos, Prūsų Lietuvos ir Amerikos lietuvių visuomenės veikėjai, netik pavieniais, bet ir grupomis, iš žymesnių dailės bei kitokios srities veikėjų. — Tarpuose rodomųjų paveikslų — buvo ir deklamacijos. Buvo deklamuota daugelis įvairaus turinio deklamacijų. Tūlos iš jų buvo iliustruotos. Ant galo, taip laukiamieji lietuviški paveikslai. Nors ne daug jų ten, bet nusisekė neblogiausia. Aiškiai galima pažinti kozną iš šokančiųjų bei veikiančiųjų. Šitas dalykas, tai didelė, labai didelė naujiena. Tai pirmą kartą gal visame lietuvių gyvime. Tai pirmą kartą lietuvių istorijoje. Buvo rodoma ant judomų paveikslų še šokiai: Klumpakojis, Suktinis, Noriu miego, Agunėlė ir vienas lietuviškas žaislas. Beje, dar gi, — kaip lietuviškai šoka angliškus šokius. — Paveikslai traukti ant lietuvių Gymnastų Klubu ekskursijos ir lietuvių chorų išvažiavimo. Ir krutomaisiais paveikslais pasibaigė rengėjų programa. Prasidėjo šokiai.

Visas vakarėlio surengimas nusisekė neblogiausia; viena, kad grynai lietuviškas, nieko nebuvo maišoma svetimo, antra, dang ko žingeidams galima buvo pamatyti. Čia atsilankęs žmogus pamatė tą, ko niekur gal pirmias nebuvo matęs, kaip tai: iš senų laikų atsibuvusių karių vaizdų, Lietuvos kunigaikščių, pilių griuvėsijų ir kitokių dalykų. O labiausia publika buvo užganėdinta iš lietuviškų judomų paveikslų.

Vakaro rengėjais buvo kinematografistai: A. T. Račiūnas ir J. M. Danielius. Kiek teko girdėti, prie surengimo šio vakarėlio dang triušo padėjo, kad tik kuogeriausia atliks, užganėdinus publiką, ka, žinoma, ir išpildė. Už tai verti pagyrimo, nes tas darbas yra naudingas, kuris nuosirdžiai dirbamas. Kiek girdėjome, Račiūnas su Danielium rengiasi važiuoti ir į kitas didesnius lietuvių kolonijas su šiuo perstatymu. Lietuviai turėtų atsiminti, kad tai vienintėlis šitokis perstatymas jų vakarėliuose tegalima pamatyti. Nei anglių, nei kituose teatruose negalės tokių dalykų pamatyti, kas čia yra parodoma. Čia surinkta visos Lietuvos, tai buvusios, tai esančios žvaigždės-veikėjai ir jie kiekvienam yra malonum dalyku pamatyti.

BROOKLYN, N. Y.

Pasibaigus vasaros metui subruzdo „Scenos Mylėtojų“ choras ir ruošiasi šį-tą veikti. Rugsėjo 19 d. vakare laikė savo abeloną susirinkimą ir išsirinko naują valdybą. Valdybon išrinkta sekanti asmenis: pirmininku J. Vingelis, jo padėjėju — p-lė El. Kancierutė, išdininku M. Bučinskas, finansų raštininku K. Kriauciūnas, protokolų raštininku A. Augūnas. „Scenos Mylėtojų“ chora mokina p. A. Kvederas.

Nors jau senai buvo nutarta statyti scenon „Kaminakrėtį ir Malūnininką“ ir „Pabaigtuves“, tačiau šiol dar maža kas veiktą tų veikalų pastatymui. Taigi, dabar galutinai nutarta statyti lapkričio 23 d. minėtu du veikalus. „Scenos Mylėtojų“ choro repeticijos būna kiekvieno ketvergo vakare mažojoje McCaddin salėje.

A. Augūnas,
„S. M.“ sekretorius.

WORCESTER, MASS.

Kaip kituose Suvenytų Valstijų miestuose taip ir šitame atsidarė mokyklos. Būriai vaikų ir paaugusių vaikų ir merginų, su pundais knygų, traukia į įvairias mokyklas.

Lietuvių laikraščiuose tankiamatomi ruožiniai ir prikašiojimai lietuviams moksleiviams, kad jie nieko neveikia savo tautos labui, kad jie nerašo į lietuvių laikraščius. Bet ne visiems moksleiviams taitai galima priemsti. Štai Worcesterio lietuvių moksleiviai dirba gana sunkiai. Pereitu metu du lietuvių studentu mokino lietuvių vakarinėse mokyklose, o trečias — nesant lietuvių mokinių — mokino lenkus. Taigi, net ir lenkai jau turi įieškotis mokytojų iš lietuvių studentų tarpo! Be to, šiomet lietuvių studentai atgaivino senai pasimirusį muzikantų beną, kurį ir gi veda lietuvis studentas, p. Mikaekas.

Worcesterio augštesniausias mokyklas lanko nemažas lietuvių skaičius. Taip vadinamas „High Schools“ lanko apie 10 lietuvių; kolegijas — 4 („Holy Cross“ kolegija, kuri yra kuningų globoje, lanko du lietuvių); ir Clarko universitatė — 2. Tikta Worcesterio polytechnikos institute nėra ligi šiol nei vieno lietuvių moksleivio.

Clark '14.

CHARLESTONE, W. VA.

Tuo tarpu šios apylinkės anglių kasyklose iškilo streikas. Kompanija taip suvaržė darbininkus, jog dabar negalima nueiti pas savo pažįstamą bei kaimyną; stovi pastatyti kareiviai ir einančios su laiko ir neleidžia eiti. Streiklaui iš vietinių darbininkų nesirinkime. SLA. susirinkimai yra laikomi pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, 101 Oak str.

J. G.

NEWARK, N. J.

Šis miestelis jau nuo senai lietuvių apgyventas. Čia yra didelė

lis būrelis lietuviškų šeimynų ir puikios jaunuomenės, tik gaila, kad ji yra tamsi ir akla. Apie apšvietimą nenori nei klausyt, jai tik rūpi vakaruškos, girtuokliavimas ir šokiai. Čia svarbiausias lietuvių pramogos, — tai balia; tada susirenka keletas „dzukelių“, kurie pripūtę svaiginančių gėrimų pradeda klajoti ir daužyti vienas kito galvas.

Toliaus, lietuviai guodžiasi kits-kitam, jog pragyvenę Amerikoje po kelis metus, kiti po kelias dešimtis metų, negali susikalbėti angliškai kasdieniuose reikaluose. Paklausus jų, delko nesimokino, atsako, kad nebuvo laiko nei progos, o kada proga jų jieško, niekur negal rasti. Kur jie visi buvo toj valandoj kada proga jų jieškojo? Karčiamose pas Hollander'e Machine Shop'e ir kitose. Jei nori ką nors išmokyti ir šieiti iš tamsios bedugnės, apleisk karčiamas, o eik mokyti ir pasinaudok iš progos, nepaleisk jos, laikyk suspaudęs, pakol atsidarys akys, ir išėisi iš tamsaus urvo.

Pabaigoje šio mėnesio prasidės vakarinė mokykla, visi turi privilegijas ją lankyti absoliutiškai dykai. Newark'o vietinė mokykla yra lietuviškas mokytojas, p. V. A. Leszczinskas, kuris kiekvieną newarkietį gali pamokyti, jis su priimnmu patarnaus visiems atsilankiusiems mokyklon. Be to, jei lietuviai stengtųsi ir rūpintis, jie galėtų gauti ir daugiau lietuviškų mokytojų.

Užtad visi, katrie praleidom vasaros laiką pasilinksminimui stengkimės atsigriebti už praeitį ir sunaudoti ateities laiką mokyklon. Laikas dykai praleistas niekad os nebegrįsta.

Vinjuobukas.

LAWRENCE, MASS.

Čia buvo vienos savaitės laiku surengtos SLA. labai dvej os prakalbos. Bet nei vienos nei kitos nepavyko, kaip reikia. Pirmoms prakalboms pakenkė I. W. W. išvažiavimas į Bostoną, kur buvo tuo pačiu laiku darbininkų paroda. Į šias prakalbas atvyko į 100 žmonių. Kalbėjo p. F. Živatkauskas, SLA. prezidentas. Po prakalbų prisirašė į šią organizaciją tikta vienas sąnarys.

Antros prakalbos buvo rugsėjo 27 dienos vakare. Bet ir šios taipgi nenusisekė. Mat prieš tai Bostone suareštavo p. F. Živatkauską ir jis negalėjo pribūti paskirtu laiku. Pribuvo labai vėlai, kuomet jau daugelis buvo išėję namo. Tačiau šį vakarą žmonių buvo daugiau, negu aną. Užbaigus p. Živatkauskui kalbą, buvo duoti klausimai. Delei jų ypatin-gumo paminėsiu čia juos. Ponas J. Arlauskas klausia: „Kas uždėjo ant narių \$10.00 mokestį?“ Kalbėtojas paprašė p. Arlausko prirodymų, o šisai kažką pamurmėjo sau po nosia ir taip pasilikio. Ponas J. Vaiskelionis klausia: „Kur eina tautiški centai, kuriuos nariai sumoka?“ Kalbėtojas plačiai apie tai paaiškino, nurodydamas, jog kiekvienas SLA. narys bei skaitantieji „Tėvynę“ gali dasižinoti. Buvo ir kitų klausimų, bet delei vėlumo, žmonės pradėjo skirstyties, nebeaiškino.

Po viso ko prisirašė keletas jau naujų vyrų ir merginų, kurie bus priimti į SLA. ateinančiame susirinkime. SLA. susirinkimai yra laikomi pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, 101 Oak str.

„Svečias“.

E. ARLINGTON, VT.

Trejetas metų atgal čia buvo vos keturios lietuvių šeimynos, o su pavieniais siekė apie 70 ypa-

tų. Bėgyje paskutinių metų skaitlius lietuvių žymiai pasidaugino: jau dabar yra 17 šeimynų, su pavieniais — apie 150 ypatų. Tris šeimynos turi savo nuosavybes. Čia tėra viena tik krėslų dirbtuvė; darbas lengvas. Pragyventi galima gerai, nors užmokestis nedidelė.

Kaslink susipratimo ir apšvietos mūsų lietuvių, tai jau ir sakytai gėda. Daugamas mūsų lietuvių pasidavę tamsumui, fanatizmui, prietarams, burtams, kvailiems tikėjimams, girtybei, kaziravimams, blevizgojimams ir kitiems šurkštiems-laukiniškiems papročiams. Jie jokių naudingų knygų bei laikraščių ne tik kad neskaito, bet ir tuos, kurie skaito visai nepažįsta. Laikraščių čia pareina 38 egz., daugiausiai „Keleivio“, ir pusė jų skaito vienotik šeimynoj; užtai tie vadinami „cielikais“, „bedieviais“ ir tt. Kambariai gi tamsuolių visuomet užia visokiais bliavizgojimais, pekliškais klegėsiams, grajais, šokiais ir kitais nežmoniškais pasielgimais, kad net svetimtaučiai piktniasi ir stebisi iš to.

Rugsėjo 14 d. susitvėrė čia kuopelė SLA. iš 12 narių; bet ir ją sutverti buvo milžiniškas darbas. Tamsuoliai savo kvailybe ir nesuipratimu buvo užkirtę jai kelią ir šaukė kaip liutai: „žiūrėkite! tveriasi cieilikų-bedievių kuopa! Kuningai už juos ir mus išvarys iš bažnyčios! Rengėjai tos draugystės suvartos piningus del savo naudos“! ir daug kitų nesąmoningų kalbų buvo paleista. Bet šunų balsai nepasiekia dangaus: kuopelė drautai susitvėrė; ji gyvuos laimingai ir didžsis. Nes, lietuviai pamatę jos naudingumą rašysis į ją. Ta kuopelė trumpame laike mano inkurti knygyną del pasiskaitymo ir rengs kas nedėdienį paskaitas ir prakalbas.

Taigi, gėda ir amžina panieką jums, tamsuoliams lietuviams, kurie akla dar tebegulite letargiška miege. Mūsų pirmieviai lietuviai jau toli nužengę civilizacijos ir progreso keliu, o jūs, netik kad pasilikote, bet dar stengiatės žengti į užpakalį ir su laiku galite pastoti laukinišais žmonėmis: nes nenorite pažinti šviesos, doros, gerovės ir draugiško žmoniško gyvenimo! Jūs esate panašiai pavieniams, kurtiems, sausiesiems medžiams, be gražumo, žaliumo, žiedų, kvapo ir vaisiaus, kurių nei saulės spinduliai nebegali atgaivinti. Jūs protas pripaustas didžiomis sunkenybėmis, joguei ir nebandote iš ten išlįsti, todėl jūs ir negalite užimti vardo ne tik doros žmogaus, bet ir mažesnio už save gyvūnelio. Štai pavyzdžiui bitelės arba skruzdelės: prisitebėkite, kokį protą turi ir kokį draugišką gyvenimą veda anie mažyčiai vabalėliai! Jei-gu jūs permatytumėt anų gyvūnelių gyvenimą, tai jūs iš gėdos pamestumėt tokiuos laukiniškus papročius ir eitumėt keliu žmoniškos, keliu draugiško gyvenimo!...

Bitė ir Skruzdelė.

SAULĖS INTEKMĖ SVEIKATON.

Nuo senų laikų yra priimta saulę vadinti „saulutė-motinėlė“. Į ją žiūri žmogus, kaip į savo atgaivintoją ir mūsų žemės apvaisintoją. Nes kur tik saulė arčiau ir patogiau užberia savo spindulius, tenai viskas atkunta (sakysim va po žiemai), atgija ir ima vaisyties. Mat saulė priduo-da šilumą. O šiluma yra pamatas visokios gyvybės gimimui ir jos pasilaikymui ant žemės. Bet ne-

žiūrint į tokį saulės šilumos naudumą ir laimumą, labai dar mažas žmonių tą besupranta ir mažai kas tą malonią saulės ypatybę panaudoja savo kūno gerovei, tai yra sveikatai (berods saulė daro malonią intekmę ir ant žmogaus sielos bei proto; taip, mės iš gyvenimo matome, kad saltųjų kraštų (Siberijoje, Archangelske, apie Ladogą, ledinių jūrų pakraščiais, Alaskoje) žmonės labai žemai civilizacijoje atsilikę, o kur kas daugiau yra poetų, muzikantų ir geniališku žmonių karštoje Italijoje, Francijoje ir kit.). Apie tai, kad saulė reikia išnaudoti sveikatai, p. Vds. rašo „Jaunime“ (už rugpjūtį) speciališką straip-snelį.

Senai tai buvo žinoma, — sako p. Vds. — Ir protingi žmonės tuo naudojosi. Bet kaip saulė augina, taip ji ir naikina. Todel jos gydančią dalią reikia su apmastytu naudoti. Tūli, ypačiai be mokslo žmonės, tai ir darė: išdirbo visą eilę visokių gydymo būdų, prisitaikindami ligai ir žmogaus kūno padėjimui. Vokietijoje vadino šį pasistengimą „Naturheilknude“ (Gamtos gydymo žinia).

Nelabai su pasimėgimu į tai žiūrėjo gydytojai su augštesniu mokslu, daktarai. Bet laikai pastojo kitokiais. Ir šiais metais nuo 14. — 20. balandžio 7. tarptautiniame kongrese tuberkulosa (Tuberkulosa yra liga, kuri apsiroškia puvimu minkštumuose susitvenkiančių kūno syvų, ypačiai plaučiuose; vadinama ji ir džiova apveikti, kurs buvo Romoj, apie saulę gydytoja buvo beveik stebūkliai pasakojami. Dr. Rollier iš Leysin, Šveicarijoje galėjo išrodyti 10 metų prityrimą minimame dalyke.

Dr. Rollier neišpaustydamo neitokių sąnarių, kurie pūlių jau iš dalies buvo sunaikinti. Žmones su tokiomis ligomis jis sekdamas tam tikrą tvarką pasodindavo saulėj, taip kad toji skaudulius tiesiog apšviestavo. Ir taip darydams 4—10 mėnesių jis išgydė tas ligas. Nuostabjausias dalykas dar tas buvo, kad sąnarių pastojo visiškai lankstomais. — Vaikelis 4 metų, kurs turėjo visokių tuberkulosa skauduliu, kad tiktaitegalėjo savo lovelėje begulėti, kas mėnesį sveikesniu išrodė. Ir metus gydomas jis netiktaite galėjo sėdėti be jokio ramsčio, bet jis ir išveizėjo visai linksmas ir sveikas. O dar metus toliau jis nuogas bėgiojo ilgosomis čižuoklėmis ant sniego plynos, ant kurios saulė spindėjo. Saulė ir oras, kurs tiesiog pasiekia vaiko odą, buvo tuos stebūklus padarę.

Profesorius Dr. Bardenheuer rašo apie Dr. Rollier pasisekimus laikraštyje: Deutsche Zeitschrift fur Chirurgie (1911 mt. 1—3), kad jie ji tiesiog yra nustebinę. Viskas, kas pasiekama, išpaustant kaulų dalis, prapuldą labai savo vertybę, sulyginant su tuo, kas išėina, gydant saulės spinduliais. Nereikia operacijos tokiems sąnariams, kurie užnykti tuberkulosa, kuomet galima ligo-nį siūsti į gydyklą, kuri augštai ant kalnų guli. Išpaustymas tesas žmogaus sąnarių sudarkymas. Nuostabjausias dalykas esąs tas, kad beveik visai sugedę taip išgiję, jog vėl tobulai galēja judinties. Berods, lyg trunkas toks gydymas ilgiau negu tasai, kurs pasiekiamas su operacija. Vienok taip tik rodosi. Operacija paimanti paprastai žmogui visam amžini pilnąjį sąnarių var-tojimą. — Reikėtų aplamai dži-ova sergančius sodinti ar guldyti į saulę, taip kad krūtinė tiesiog būtų jos apšvičiama. Ant galo p. Vds. sako: Tam no-

rėtume pridėti, kad sveikatai stiprinti labai naudinga yra nuogū kūnu saulėje ir tyrame ore sėdėti arba gulėti. Tik reikia saugoti galvą. O kas taip serga, kad kraujas iš plaučių plūsta, teturėtų kelias minutes, o tik vien krūtinę duot saulei apšviesti. Plaučių liga sergantieji turėtų ir šviešius, geriausiai baltus drabužius dėvėti. Taip šviesa lengviau pasiekia kūną.

Priminsime dar, — sako autorius, — kad kūną, saulėje inkaitinus, reikia nulaistyti drungnu arba ir vėsiu vandeniu pradant su kojomis nuo apačios augštyn ir su rankomis; tad gali krūtinė ir nugara būti nuplaujama. Naudo-kimės šiuo saulėtu laiku, užba-gia p. Vds.

Iš III-ojo Laikraštiniuku susivažiavimo.

Chicago, Ill. — Rugsėjo 26.

„Lietuvos“ redakcijon pradėjo rinkties svečiai, kurie dalyvaus 3-čiame metiniame lietuvių laikraštiniuku susivažiavime. Nors buvo skirta, kaip jau šią dieną pradėti posėdžius, bet delei tūlų priežasčių iš rengėjų pusės, posėdžiai atidėta pradėti nuo rugsėjo 27-tos iš ryto, „Bismarko“ salėje, Randolph str.

Šią dieną yra jau susirinkę šie laikraštiniukai: Dr. J. Šliupas iš Scranton, Pa., nuo „Laisvosios Minties“, p. J. O. Širvydas iš Brooklyn, N. Y. nuo „Vienybės Lietuvninkų“, p. A. Olševskis, p. Šernas, p. B. K. Balutis nuo „Lietuvos“, p. J. Tananevičius ir p. P. Brandukas nuo „Kataliko“. Taipgi girdėtis, kad bus atstovai nuo „Dagio“ ir „Lietuvių Žurnalo“. Beje manoma būsiant nemažai svečių ir vietinės inteligentijos.

Šiomis dienomis čionai manoma laikyti ir lietuvių moksleivių susivažiavimas. Moksleiviai ateinančių nedėlios vakarą rengia didelį savo vakarėlį. Dalyvaut žada kelios dešimtys moksleivių iš Valparaiso Universitatės ir Chicagos mokyklų bei šiaip svečiai.

Laikraštiniuku seimo rengėjai turės savo vakarėlį-bankietį, regis ateinantį subatos vakarą.

Ketvergo, pėtnyčios vakarais ir regis nedėlios Dr. J. Šliupas čia ir Kensingtone turės eilę prakalbų, kurias rengia vietinė „Ausros“ kuopa.

Posėdis I. Atidaryta susirinkimas rugsėjo 27. „Bismarko“ hotelyj, II val. iš ryto. Susirinkimą atidarė lietuvių Spaudos Drangijos pirmininkas, p. J. Tananevičius, užkviesdamas esančius delegatus išsirinkti posėdžiui vedėjus. Aklamacijos būdu išrinkta šie vedėjai: pirmsėdžiū p. J. Tananevičius, I-ju sekretorium p. J. Viskoška, II-ru sekr. p. Kl. Jurgelionis.

Visu-pirmu, užėmus vedėjams vietas, perskaityta pereinotojo, t. y. II-rojo lietuvių laikraštiniuku susivažiavimo, pernai atsibuvusio Scranton'e, Pa., protokolos.

Dalyvauja susivažiavime: nuo „Vienybės Lietuvninkų“ redaktorius p. J. O. Širvydas; nuo „Lietuvos“: redaktoriai pp. J. Šernas, B. K. Balutis, administratorios p. J. Hertmanovičius ir leidėjas p. A. Olševskis; nuo „Kataliko“ redaktoriai — p. P. Brandukas, p. J. Viskoška ir leidėjas p. J. Tananevičius; nuo „Laisvosios Minties“ leidėjas ir redaktorius Dr. J. Šliupas.

Korespondentai: nuo „Tėvynės“ p. Kl. Jurgelionis; nuo „Ko-

vos" — p. A. Kvederas.
Svečiai: adv. P. Bradchulis, p. Minkus, p. J. Kulis, stud. Petraitis, Dr. Zimontas.

Telegramai ir laiški: Nuo „Tėvynės“, nuo laikraščio „Vakarų Varpas“ iš So. Omaha, Neb. per A. Zalp; nuo „Draugo“ per kun. A. Kaupą; nuo Rochester, N. Y. skaitytojų: A. Kazlauskas, L. Vaišnoras, E. Strolis, S. Klimaitis (prašo apsvaryt kalusimą apie teisingas korespondencijas); linkėjimas F. S. Thompson, Rochester, N. Y.;

Raportas nuo p. V. K. Račkausko, kaip iš samario statistikos komisijos, spaudos draugijos, apšvietos komisijos ir rašytojų draugijos. Statistikai turis jau surinkęs medžiagą, kuri tebėra žaliame pavidale. Kitose komisijose mažai dirbės.

Sumokėta Lietuvių Spaudos Draugijon nuo šių laikraščių:

„Lietuva“	\$18.00
„Vienybė Lietuvninkų“	13.00
„Katalikas“	10.00
„Laisvoji Mintis“	6.00
„Darbininkų Viltis“	6.00
„Dagis“	10.00

Iš viso yra \$80.00
Liko skolingi šie:

„Tėvynė“	\$4.00
„Katalikas“	7.00
„Laisvoji Mintis“	11.00
„Darbininkų Viltis“	11.00
„Dagis“	7.00

Išlaidų buvo \$3.00
Išde lieka \$77.00
Svarstymai.

1) Nutarta klausimus skirsny po skirsnio perskaityti iš praėjusių metų protokolo.

2) Bet pirma to nutarta perskaityti Lietuvių Spaudos Draugijos konstitucijos projektą, kurį perdavė sutaisiusi pernai išrinktoji Įstatų komisija per p. J. Hertmanovičių.

3) Perskaite sekretorius p. J. Viskoška.

Posėdis II. Atidaryta 2 val. po pietų.

1) Konstitucijos išdirbimo klausimas atidėta ant rytojans.

2) Pribuvo naujų svečių: Dr. L. Graičiūnas, Dr. L. Juška, muzikas P. Sarpalius, „Liet. Žurnalo“ redaktorius A. Karalius, K. Šeštokas.

3) Terminologijos klausimas. Išrinkta amerikoniškai terminologijai komisija iš šių: Dr. J. Šliupas, J. Šernas ir Kl. Jurgelionis.

4) **Apgarsinimai.** Apie stebėklingus daktarus perduoti Lietuvių Doktorų Draugijai.

5) **Kningų vertėvystė.** Palikta pernai išrinktajai komisijai veikti.

6) **Sumažinimai įstojimo leidėjų draugijon** — palikta įstatams.

7) **Apie laikraščių etiką.** Palikta pagal pirmesnių nutarimų.

8) **Satyra.** Pagal pernykščio nutarimo.

9) Mainyties visiems savo leidiniais.

10) Remti Prūsų lietuvių judėjimą.

11) **Apšvietos komisija.** Tokis darbas, kaip buvo pernai pavesta Apšvietos Komisijai, rasta neįspildomu delei daugelio aplinkybių. Todėl šis darbas pavesta laikraščiams ir esančioms vietinėms apšvietos draugijoms.

12) **Statistikos komisija** — palikta ta pati: J. O. Širvydas, V. K. Račkauskas ir P. Brandukas. Surinkta medžiaga kaip galint veikiau apgarsinti.

13) **Atnaujinta ir paremta** pernykštė p. Hertmanovičiaus rezolucija — laikraščiai turi plėtoti idėją vienijimosi visų draugijų

miestuose.
14) Taktika linkui kitų nepriuginčių Sp. Draugijon laikraščių palikta taip-pat kaip buvo pernai nutarta, t. y. Sp. Draugijos valdybai prižiūreti.

15) Sustatyti geresnių lietuvių kalboje dramatiškų veikalų lakštą išrinkta komisija iš pp. J. O. Širvydo ir Kl. Jurgelionio.

16) Mokyklų klausimas palikta, kaip buvo pernai nutarta.

17) **Blaiivybės klausimas.** Susižaviavimas kreipjasi į susitvėrusią Liet. Doktorų Draugiją, kad tankiau rašytų apie blaiivybę.

18) Pritarta pernykščiam nutarimui, raginti mūsų vientaučius dalyvauti šios šalies politikoje.

19) Kalbos ir ginčai buvo: ar laikraščiai turi būtina išsireikšti savo politiską pakraipą. Nutarta, kad laikraštija turi pasilikti neupališka politikoje.

20) Raginti lietuvius prie pramonės ir žemdirbystės.

21) Kolonizacija lietuvių ant farmų. Nutarta — laikraščiams morališkai remti kolonizacijos ir raginti lietuvius, kad eitų ant farmų.

22) Kalbėta apie dalyvavimą visavietinėje parodoje 1915 m. San Franciskoje. Nutarta susinešti su parodos komitetu, delei ko išrinkta tam tikra komisija iš šių ypatų: Dr. J. Šliupas, J. Hertmanovičius, J. O. Širvydas. Duota laikas 6 mėnesiai. Apie parodą bus pradėta darbas, jei galima būtų parodą įvykinti su suma ne daugiau \$25.000.

23) **Laikraštinkai** pasizada vis daugiau rūpintis moterų klausimu.

„NEGALIMA“.

Sapnyje aš likausi nuneštas į šiaurinę dalį Vokietijos, keletą šimtmečių atgal.

Mažam kambaryje mačiau sėdintį seną kunigaikštį giliame užsimanstime. Jis buvo tik ką pavalgęs pietus. Per pagražintus langus saulės spinduliai pylėsi ant aržuolinio stalo rodydami blizgėsi, lyg sidabro sriovės. Nežiūrint saulės spindulių šypsos, senas kunigaikštis išrodė melancholiškas (liūdnas). Augštas, laibas, kunigiškai pasirėdęs žmogus įėjo vidun, nešdamas rankose seną kningą.

„Jūsų Augštenybe“ — tarė kunigaikštis — „ką ten turite; sėskitės“.

Augštas, laibas žmogus-kapelionas ir bibliotekorius — palenkė galvą ir užėmė vietą.

„Jūsų Eksilencija“ — tarė kapelionas lėtai ir rimtai — „aš radau labai stebėtiną kningą“.

„Garbė visiems šventiemsiams! Ir kas tokio stebėtinio jūsų Augštenybe?“

„Tai pranašauja stebėklingus dalykus“ — tarė kapelionas ir pradėjo skaityti:

„Garbė vienam Dievui visoje amžinybėje! Kitokie laikai ateina ištikrųjų! Žmoguje šviesa švies aiškiai. Ateis Dievas kada tautos sukils prieš šventą Tėvą ir manys, kad nereikalinga apvalanti nuodemes bažnyčia, nei Dievo Motina, nei šventųjų tarpininkystė — kad būt išganytais“.

„Prakeikta herezija!“ (atskalunybė, — sušuko senas kunigaikštis, bet pridėjo lėtai — „Gerai, kas gi žino?“ — ir šipsodamas gėrė sau vyną. (Kodel jis šypsojosi aš negalėjau suprasti: gal vynas jį darė šypsanėiu; o gal turėjo kokias linksmas mis-

lis). Kapelionas tęsė toliau: „Aš sakau teisybę. Ateis laikas, kada žmonės sukils prieš valdytojus ir norės patis valdyties“.

„Kvailystė!“ — vėl sušuko kunigaikštis, ir daužė kumščia į stalą. — „Prakeikta nežinystė! kaip-gi pati liandis galėtų valdytis? Argi nesako jūsų kninga taipgi, kad jie užmanė ir patį Dievą nuo Jo sosoto numesti? Tvar-ka ir valdymą mes turime turėti. Liandis valdysis pati per save! Ne, — tas yra negalima! Aš nenoriu daugiau nei klausyti“.

„Ir sapnas pernešė mane į vėlesnę dalį aštuoniolikto šimtmečio... Aš tebebuvaui tame pačiame palocinje ir tame pačiame mažam kambaryje — bet buvo žymiai persikeitęs.“

Kabinete — kaip tas kambarys dabar buvo vadinamas — sėdėjo apysenis ponas rūkydamas, ir skaitydamas laikraštį. Aš lengvai galėjau pažinti, jog tai buvo ašinsy seno kunigaikščio. Kas tai subeldė į duris ir tuojaus įėjo į vidų ponas. Jis nešiojo akinius ir išrodė labai mokytas esąs. Rankoje jis laikė tą kningą, kurią pirmiaus minėjau.

„Nu mano pone, ar radai kaip ką nuostabaus?“ Kunigaikštis mielai užklausė.

„Taip, ištikro Jūsų Didybe“ — jis atsakė, — „aš radau mažą kningą, kurioje telpa stebėklingos pranašystės. Ar nepavelintum man paskaityti iš jos?“

Jo Didybe linkterėje galvą ir klausėsi žodžių. Paskui pridūrė: „Bien, ar tai nelinksmas būtų žinot ir man, jei mano protėviai tą skaitė“. Pirmą pranašystės dalis yra jau įvykinta ir antra rodos prisieis perleisti. Ką daugiau ta kninga sako?“

Daktaras skaitė:

„Užtiesą aš sakau jums, jog ateis laikas, kada žmonės važinės ant žemės ir vandenu garo spēka, be arklų, be buorių“.

„Puiku!“ — tarė jo Augštenybe. — „Iš tikro, gare mes turime ugnies spēką — ten nėra rubežiaus, kurio jis nepereitų“. Ir jis linktelėjo galvą patvirtindamas.

Daktaras tęsė:

„Ir jie darys šviesą be ugnies. Seno svieto (Europos) žmonės šnekės ženklais su nauju svietu anapus jurių (Amerika). Siūlu nešamas jų balsas bus girdžiamas už tūkstančio mylių. Jie sugaudys garsus, sunkraus juos į magazinus, kurie, norint, bus galima girdėti per šimtmečius“.

„Bet, brangus daktare“, — tarė kunigaikštis su nekantrumu, — „kaip tai, tas yra tyra kvailyste! Šviesa be ugnies! Pasišnekėjimas tarpe Europos ir Amerikos! Sutaupinimas žodžių garsų! Kaip-gi tas galima padaryti? Tai, tada būtų galima atkarti už šimtmečių ir ką aš dabar kalbu?! Ne — Augščiausiasis visgi pasilieka Sau nekurius prerogatyvas (ypatingas tiesas). Ten yra rubežiai, kurių žmogiška esybė negali peržengti. Ką čia tamsta dabar skaitai — tas yra negalima. Geriaus kalbėkime apie ką nors kita...“

Ir vėl mano sapnas nunešė mane toliaus — ne vietoje, bet laike. Aš vis tebebuvaui tam pačiam mažam kambaryje, bet vėlesnėje dalyje devyniolikto šimtmečio. Kambarys buvo perkeistas į laboratoriją. Lengvai galima buvo matyti, jog tai chemikas ten dirbo; tarpintuvai ir retortai aplinkui.

Riebus žmogus ten sėdėjo ir skaitė. Tarnas įėjo vidun, ir duodamas jam mažą kningą tarė: „Profesoriau“ — aš archivo-se radau šitą kningą. Aš manau, kad tai — „Gerai“, — pertraukė profesorius, ir tarnas prasišalino. Greit man atėjo į galvą, kad šis profesorius taipgi ainsy to seno kunigaikščio.

Profesorius atsivožė tą kningą ir skaitė. Juo toliaus jis skaitė, tuo labiau nustebintas jis likosi. „Keista — ištikro keista“ — sumurmėjo — „telegrafai, telefonai, fonografai, pranašas juos mato iš augšto!“ — ir jis tęsė toliaus:

„Užtiesą sakau jums, jog ateis laikas, kada žmonės supras, jog tai yra tik vienas asmuo, viena spēka, viena tiesa“.

„Taip, beabejonės“ — jis sako, — „bet toli gražu; tas yra dar tik sapnas“; — ir jis tęsė vėl toliaus: „Todel kad Dvase yra asmuo viso ko. Kada jie atras Kristų gilybėje jų dūšios — tada die-nos kūniško žmogaus baigsis — tada gėntkartė Dvasios žmonių valdys visą žemę; kaip kad kūniškas žmogus, protu valdo gyvulius, taip nauji žmonės valdys spēką Dvasios. Tada uždangalas, kuris skiria regimą ir neregimą, nupuls žemėn; tada didžios eilės regimų ir neregimų Dievo vaikų drange švės septintadienį. Garbė vienam Dievui. Amen!“

„Kokios rūšies šlamštas čia dabar!“ — sušuko profesorius. „Dievas — Kristus — Dvase — neregimi Dvasios žmonės — ? Negalima! Absoliutiškai negalima!“

Ir inmetė jis tą kningą į ugnį. (Iš švedų žurnalo „Seklet“ — C. M.)

Sulietuvino

P. J. Mulevičius.

KOVOK.

(Mažas feljetonas.)

Ir kodel pasaulis neša kietą kapitalizmo jungą, kodel nenusikrato sunkių vėgrovės retėžių, kodel tveria turka ir jais nesinaudoja, kodel jis dejuoja naštydamas, kad tai daina, kodel?...

Pasaulis to nesupranta, nejančia ir nemato.

Suprantam tik mes, tai yra Bostono Paukštis, paskui aš ir visa armija mums panašių kareivių, kurie kovojame už ploreteriato gerbūvj. Mes nešame ant savo kuprų tą sunkų jungą, mes jaučiame viso pasaulio kančias mes...

Mes kankintiniai.

Mes rodome pasauliui, kad išganymas tik mūsų partijoje, mes skelbjame, kad viskas pasaulyje politiškai partiviškas. Politiskomis partijomis yra: SLA., Aušra, TMD., Švento Petro draugystė, Čebatų šveitėjų unija, Saliūninkų sąjunga, Choeco organizacija, Dramų lošejų grupa ir eet. Tos visos organizacijos susideda iš žmonių, žmonės gi kartais yra piliečiai, o piliečiai kartais balsuoja už mums priešingą partiją, už tai mes jas ir vadiname politiškomis partijomis, mums priešingomis.

Sakysite, kad ne taip.

Kaip gi netaip, jei tai sako mus gerbujamas vadas draugas V. Paukštis („Kovos“ N38, strp. „Bepartiviškėji“). Juk jis viską žino. Žino net, kad Vokietijos social-demokratai mokyklas su jų aritmetikos ir geografijos vadovėliais priskaitė prie partiviškų

imonių. Ir tas tiesa. Partiviškais daiktai yra ir buožė, revolveris, bilė, pagaliaus šakė, lazda, ar paprasčiausias plytgalis — tai vis partiviški kovos įrankiai.

Pasaulyje viskas, kas tik gyvas, kovoja už būvj. Turime kovoti ir mes. Kovot visur ir visuomet.

Kovon draugai!

Jei priguli į kokią-nors organizaciją — kovok. Jeinegali nukovot, tai griauk ją kaip priešingą politišką partiją, jei neįstengi sugriaut — tai aplesk ją, ir eik ten kur galėsi tatai padaryti.

Ir taip mes darom. Neįgalim sugriaut SLA. ir TMD., tai jas apleidžiam.

Jei pamatysi laikraštį, kuris nieko nerašo apie socializmą — boykotuok jį.

Mes ir boykotuojam „Lietuvą“, „V. L.“, „Darb. Viltį“, „Tėv.“ — užtai, kad jie nemini ant kiekvieno savo lakšto Markso vardą.

Jei išgirdai kur rengiant kokį vakarą, pasiteirauk kas bus lošiama ar dainuojama. Jei ne „Paskutinė Banga“, ar „Bomba“, tai agituok, kad niekas ten neitų.

Jei priklausai choram, ir gi kovok už partiją. Priversk, kad tas choras visur dainuotų „Atsisakom nuo senojo svieto“. Jei to nepadarys — pakelk skandalą ar parašyk dirižeriui grumojančią laišką.

Pamatei ant sienos paveikslą, jei tai ne Bebelio, Kautskio ar Markso paveikslai — įdraskyk juos.

Jei paėmęs kningą ant viršelių nerasi užrašyta: „Darbininkai visų šalių vienykitės“, žinok, kad tai kninga priešingos tau partijos. Mesk ją.

Sutikęs gatvėje merginą su vaikinu bevaikščiojant ir gi kovok. Juk žinai, kad pasaulyje turi būti lygybė, tad ir paveršk tą merginą iš vaikino, nors ant trumpo laiko. Jei mergina neis su tavim — kovok — išrask, kad ji veidus dažosi ar paleisk kokį kitokį pliotką.

Kovok ir kovok. Kovok varde vienybės prieš vienybę, varde žmoniškumo prieš žmoniškumą, varde doros prieš dorą, varde socializmo prieš socializmą. Juk tavo švenciausią pareiga yra visas politiškas draugijas, kurios tik priešingos socializmo programai naikinti (p. V. Paukščio pabraukta), o politiškomis partijomis, kaip aukščiau minėjome, yra visos, kokios jos ne būtų iš žmonių susidedančios organizacijos.

Tai gi elgkitės taip, o pasaulis supras, atjans ir pamatys jūsų darbą ir jūs apturėsite nemirstamąjį istorijoje užrašytą vardą, o dabar pagarba ir paguodone nuo „draugų“.

P. Pukaitis.

MĖNULIS MĖTO SPINDULIUS.

Mėnulis mėto spindulius, į bangas jie atsimušą, Kartu su jūros putomis Dangun dar galvas pakelia.

Balton smiltin mano kojos Tarsi jūros glėbin skęsta; Kojas apdengė jau smiltis — Jos taip karštos, tegu vēsta.

Čia pas jūrą pasilsėsiu, Te širdis nusiramina... Tai... šalin! ko jos čia lenda? Tuos bangos taip masina? O ir be... Kojas, Prisi... čia! Ne! aš... jūrą — Jos patalai visi šalti...

J. Tvanas.

AR TU ŽINAI, AR NUMANAI?

Ar tu žinai, ar numanai, Kaip sopa man širdis? Ar tu jauti, kokie skausmai! — Aptvino jau akis.

Kaip perlas ritas ašara Karšta, labai karšta; Išnyko jau ta vasara, Ateis žiema šalta;

Sušaldys saulės spindulį, Sušals tada širdis, Sušaldys mano troškulį Ir nebeverks akis;

Kaip ledo kristalas blizgės Mėlsvai, rausvai, žaliai, Tik akys to jau neregės... Bus apsnigti keliai.

Ar tu žinai, ar tu jauti? Skaudu, labai skaudu. Kai aš kenčiu, tu nejauti, Gal tau tuomet smagu?

Gal man smagu, kai tu verki... Tai gali būt labai. Nurink lapeli, ko drebi — Fatumą gal matai?

Fatumas skiria man ir tau: Tu audrai pavestas, Žmogus gi duobę kasa sau Ir būna pakastas.

Ar tu žinai, ar numanai, Kaip sopa man širdis? Ir tu matai — tamsa čionai, Gili tai paslaptis.

J. Tvanas.

AŠ ŽINAU.

(Pagal J. Poruka.) Aš žinau, kaip rožė skleidžia: Tyliai, tyliai!

Ji paraudusi sumirga Tyliai, tyliai!

Aš žinau, kaip rožė vysta: Tyliai, tyliai!

Rudens vėjalis jai gi šnabžda: Miegok, miegok!

Aš žinau, kaip širdis myli: Tyliai, tyliai!

Ji ilgėsije svajoja Tyliai, tyliai!

Aš žinau, kaip širdis plyšta Tyliai, tyliai!

Šermenų gi varpas gaudžia: Miegok, miegok!

J. Tvanas.

SIS—TAS.

Valstybių laivynai. Laikraštis „Nauticus“ surinko žinias, kiek kuri valstybė turėsianti didžiųjų laivų (šarvuocių), kai pabaigsianti statyti tuos, kuriuos nutarasi statyti paskutiniaus metais. Pasirodo, kad Anglija turėsianti 110 didžiųjų karo laivų, Vokietija — 52, Š. Amerikos valstijos — 51, Francija — 49, Japonija — 33, Italija — 25, Rusija — 22, Austrija — 19.

1912 metais didžiosios valstybės laivyno ir kariuomenės reikalams paskyrė markių:

Vokietija 461.983.000 974.825.000
Anglija 899.342.000 568.340.000
Francija 338.623.000 637.399.000
Italija 173.509.000 338.049.000
Japonija 194.634.000 196.259.000
Austrija 118.794.000 155.801.000
Rusija 354.956.000 1.065.648.000
Amerika 533.943.000 647.708.000

Laivynui daugiausia skirianti Anglija, kariuomenei Rusija.

KAZYS PUIDA PASKUTINĖ AŠARA.

(Tąsa).

to metų gyvybės ir darbo gali neužtekti tiems nuskaudimams atlyginti!... Atidirbti!.. Lengva galvoti ar pasakyti: atidirbai — nuskaudimas atlygintas. Taip, atlygintas! — šurkščiomis akimis vidun savęs pažvelgdamas galvodavo čigonas, — atlygintas! kaip tik! Sutikę kur-nors šnairomis žiūrės; vagim, jeigu balsiai prie žmonių nepavadins, tai visviena dvasioje pamany. Ir visuomet, visuomet būsi vagis, žmonių skaudėjas, piktadarys, kurio saugoties bus patariama... Galų-gale nuskaustojto krūtinėje liks tavim nepasitikėjimo šešėlis, liks tūn kirminas, kuris nuolatos žadys jo vaidentuvę ir nuolatos šnabždės: „saugokis, — tai vagis, žmonių skaudėjas, piktadarys, — saugokis jo!“

Ir liūdnos, sunkios mintys išspaudė dėmę ant čigono veido, akyse dažnai žibėdavo ašaros ir pirmą kartą savo gyvenime jis tikrai pasigailėjo savęs; pamatė kas jis toks. Pirmą kartą pasigailėjo nuskaustųjų. Jeigu kuomet, anais laikais, jis ir skūsdavosi Zynai savo gyvenimu, tai tas buvo praeinąs atsitikimas, kurio už keletu valandų jau nebeatsiminė, o atsiminęs gėdinos. Bet dabar, dabar, kuomet praeitis visame bausime atsistojo prieš jį, kuomet krūtinės skverbavosi tyčia išvaizdintos nuskaustųjų ašaros — jis nutildavo, apmirdavo iš didelio sopulio, iš didžios paties savęs gėdos.

Tas atsitikdavo su juo netik per sapną, bet ir budėjant. Tuomet kreipdavo akis į Zyną, tarytum jos pagalbos jieškodamas. Zyna instinktyviškai pažvelgdavo ir tyliai užklaudavo:

— Kas yra?

— Sunku, sunku, kuomet pats savęs negali suprasti, kuomet iškilusiam klausimui išrišimo surasti nestengi... — liūdnai atsakydavo jis.

— Nejieškok tad — žiūrėk tolėn ir ką kitą svarstyk.

— Negaliu, negaliu... Tas klausimas neišrišamas, ir todėl aš būtinai noriu jį išrišti.

— Nepadaromų atskaitų reikia jieškoti, bet nedaryti. Jieškant viskas atsiras... — Atsiras, sakai! — nudžiugęs sušukdavo jis ir vėl paskėsdavo senose mintyse.

Zyna bijojo, kad jis visiškai neišklustų iš normališko minties kelio, kad išrodimoji tiesa, klaidingai suprasta, nepasirodytų atviru gamtos ar gyvenimo įstatymu. O jis gi, skatinamas, galvojo, jieškojo, kol galų-gale ir išklydo iš kelio.

Ir visiškai netikėtai tas atsitiko. Praeities darbus perkratinėdamas, jis priėjo prie pirmojo susitikimo su miestelyje gyvenančiu urėdninku. Tuomet pirmą kartą buvo nuvedęs jo tvartan pavogtąjį arklį. O kiek kartų tekdavo jam vogtus arklius vedžioti?!

Dabar jis gerai atsiminė, kad bandos atamanas buvo susitaręs su urėdninku. Visi čigonų pavogtieji arkliai būdavo urėdninko tvartan vedami ir jis juos pardavinėdavo. Pelnas gi eidavo pusiau: urėdninkui — už arklų paslėpimą ir pardavimą, bandos atmanui — už pavogimą.

Taip dalykams susidėjus, jis užklaudė savęs:

— Kas daryti su urėdninku, kuris užtaria vagis ir skaudėjams žmones skaudai padeda?

Ir pastatęs tokį klausimą, jis lyg nusigando, lyg nusidžiaugė. Kaž-kas pasijudino krūtinėje, kaž-kas kurčias, dūslus — bet tuoj nutilo. Čigonui pasirodė, kad pradeda išklysti iš normališko minčių kelio, pradeda šuntakiais klaidžioti. Bet ant pastatytą klausimo atsakymas vis gi reikia duoti, reikia vieną kartą išrišti klausimas, kuris jo gyvenimą taip netikėtai į kitas vėžes pakreipė.

— Aš skaudžiau, — tarė jis, — tai savimi skaudžiau. Bet jis?... Jis-gi padėjo skaudikams žmones skaudai!... Jis yra dvigubas skaudikas, nes leido žmones skaudai ir skaudikų nebūdė... O su tokiu kas daryti?... kaip jis savo nuskaudimus atlygįs, kuomet aš negaliu manųjų atlyginti?... ar jis gi mįslina juos atlyginti?... — Gal-

vojo čigonas ir begalvodamas juto, kad baidosi neapykanta kyla jame linkui urėdninko. Jau anuomet jis vadindavo urėdninką „padvėsusia maita“; dabar gi jau nemokėjo nei tinkamo jam vardo surasti. Tik vis labiau įniršdamas, jau į nieką neatsižvelgdamas, murmėjo:

— Hm, čia lyg kad ir reikėtų skaudikui su skaudiku pasikalbėti...

Koks tas pasikalbėjimas galėtų būti, nei jis pats nežinojo; tas jam nei nerūpėjo. Svarbu buvo kuogreičiausia susitikti su juo. O kad su urėdninku lengva susitikti — tą jis gerai žinojo. Kiekvieną dieną galima buvo jis miestelyje rasti, by kokion smūklėn užėjus gali patirti apie jį.

Ir kaip jis kalbės, koks tas pasikalbėjimas bus! Į keturias akis — ne! kam tai? Jam visvien ar tai bus skaisti diena, ar tamsi naktis; ar bus aplinkui žmonės, ar nieko nebus; stačiai į akis, ar iš užpakalio — jis pasakys, ką pasakyti turi...

10.

Buvo aiškus saulėtas rytas, kokie re-tai atsitaiko rudenyje. Čigonas atsikėlė anksti ir tuoj ėmėsi už darbo. Tuo laiku jis darė naują balną, kurį Kimša buvo užprašęs. Darbas ėjo gana sparčiai ir jis į galą, kuomet laikas buvo Zynai kelties, pamažu pradėjo niūniuoti kaž-kokią liūdną dainelę.

Jis buvo linksmas. Bet Zynai ta linksmybė kaž kodėl nenaturališka pasirodė. Jo akyse ji pamatė dvi kibirkšti, kuriedvi, gyvai bėgiodamos, tai užsidega, tai užgęsta; ir tas baugino ją. Niekuomet ji nematė jo akyse tokios šviesos ir tokio jų žvilgėsio. Baugu buvo, kad jis nesuardytų tų malonių prietikių su aplinkiniais gyventojais, kad nesumanytų grįžti atgal — pas savuosius.

Pabaigęs balną ir sugrįžęs iš Kimšos, atsiliespė į Zyną:

— Aš einu miestelin. Reikia odos, medžiagos puodams lopyti ir baltinti, taip gi anglių pritrūko. Neužtruksiu ilgai. — Ir išeidamas, Zynai nepatėmijus, įsikišo kišenėn seną užrūdijusį revolverį.

Jam duryse bestovint, Zyna padraudė:

— Neitum šiandien ir taip jau anksti atsikėlei, pailsai. Miestelyje sustojo skrajojęs baudžiainis dragūnų būrys, dar kas atsitiktį gali.

— O kas atsitiks? — rūšėiai atrėmė jis ir jo akyse sužibo aniedvi kibirkšti. Uždarė duris ir išėjo.

Čigonas smagiai traukė. Linksma buvo. Bet jam pačiam ta linksmybė kaž-kodėl nepatiko. Tiesa, galvojo jis, kad čia tur-būt nieko nepaprasto nėra.

— Senai taip linksma buvau, — tarė jis pats sau, — delto tas šiandieninis linksnumas nepaprastu išrodo, bet...

Tas „bet“ grąžindavo išskridusias mintis atgal, papraston galvojimo vagon. Tačiau ta vaga, kuri nešė jį miestelin, jam pačiam išrodė lyg kad svetima, lyg kokia šalta, šurpulių kūną perimanti ir tartum kaž-ko užkluptas, staiga sustojo netoli miestelio ir pats savęs užklaudė:

— Kokių biesų aš ir velkuosi tan miestelin? — Balsas skambėjo svetimomis, šurkščiomis gaidomis ir per jas prasimušė suspaustos gerklės kriokimas. Bet staiga užčiuopęs surudijusio revolverio rankeną kišenėje, susijuokė tuo pačiu kriokiančiu gerklės balsu ir, inpykusiu veidu, tarė:

— Aha!... su urėdninku pasikalbėti...

Ir greitais, nervingais, pustekiniais žingsniais patraukė ant miestelio. Ranką laikė kišenėn inkišęs ir, karščiai šypsodamasi, dairėsi po apylinkę.

11.

Miestelyje buvo mūgė. Žmonių nedaug susivažiavo. Keliolika moterių ir keli, neišvengtinai miestelio ir aplinkinių sodžių „don-žuanai“. Patsai miestelis nedidelis, iš kelių dešimčių triobų ir bažnyčios susidedas, t. y. am lyg kiek per mūgę būtų atgiję, apylinkėn, tik vieni žmonės buvo rinkoje, kol neišstojė tvarkdarys urėdninkas, tol ramu ir t. y. buvo. Bet nei viena mūgė juk negali apsieiti be policijos, be tvarkdarių, stebėtinai tvarką ardyti ir žmones erzinti mokančių.

(Užbaiga bus.)

AITVARAS.

J. WEYSSENHOFF.

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

(Tąsa).

Vertė

KAZYS PUIDA.

bei žaidimą vaikai atneša naudą visai visuomenei. Dargi blogosios vaikų būdo pusės gali būti sunaudotos visuomenės naudai. „Žinomas daiktas, kad berniukai, aplamai kalbant, palinkę prie nešvarumo, mergaitės gi myli švarumą ir dailią išvaizdą. Palanga mokės sunaudoti tuos vaikų palinkimus prie tokių darbų, kurie neatsižymi švarumu.“ Tarp berniukų du trečdaliu linkę yra prie nemalonių užsiėmimų, o tarp mergaičių — vienas trečdalis. Tokių vaikų grupė bus vadinama „maža orda“. Du gi trečdaliu mergaičių ir vienas trečdalis berniukų linkę prie dailės ir švarumo; jie sudaro „mažą bandą“. Mažosios ordos atlieka visokius nemalonus darbus — valo gatves, suvalo iš virtuvės atmatas, naikina nuodingas gyvates ir tt. Apskritai imant, mažųjų ordų darbas visų-sunkiausias, ir užmokesnis už jį labai mažas. Ordos valdomos mažųjų „chanų“ ir oficerių, kuriuose patįs vaikai sau išsirenka; iš senųjų falansteros sąnarių išsirenka jie žymius bei žynes („druidai“), kurių uždavinys yra skatinti ordas prie darbo. Ordų sąnariai eina anksti gulėti (8 val. vakare) ir jau 3 val. ryto imasi darbo. Pasiturinčių tėvų vaikai lygiai noriai įstoją ordon, kaip ir beturčiai. Turtingi žmonės, mažųjų ordų beintereso veikimo patraukti, persiūms patraukimu prie naudingo darbo bėdinesniųjų naudai. „Mažųjų ordų“ veikimas papildomas „mažųjų bandų“ triūsu, kurios rūpinasi tuo, kad gyvenimas falansteroje būtų malonus. Mažosios bandos išsiskiria iš ordų mandagumu ir lipšniu apsiėjimu. Iš jų tarpo išėina jauni mokslaviriai. Mažosios bandos neapsunkinamos darbu ir jų darbas labiau estetinis.

Pirmą vietą tarpe pagelbinių auklėjimo priemonių užima taip vadinamoji „opera“. Ji susideda iš šių skyrių: 1) dainavimas arba mokėjimas valdyti žmogaus balsą, 2) žaidimas muzikos instrumentais, 3) poezija arba mokėjimas išreikšti savo mintis ir ritmiškai suderinti žodžius, 4) pantomimos arba dailių gestų vartojimas, 5) šokiai arba mokėjimas ritmiškai judėti, 6) gymnastika arba harmoniniai lavinimais ir 7) dailės ir harmoninis apsirėdymas. „Visi šie lavinimais, — sako Furje, — sudaro tvarkų mechanizmą, ant matematikos įstatų padėta“. Daug čia sveria ir vaikų auklėjime virtuvė. Vaikų palinkimas prie gardaus valgio yra čia išnaudojama (falansteroje) kaip auklėjimo priemonė. „Vaikas turi gerai žinoti tą valgi, kurio jis gauna; jis tyrinėja: iš ko jis susideda ir kaip jį prirengia. Tam tikrai įrengtose virtuvėse vaikai žaidžia mokinas kulinarijos. Maisto dalykų prirengimas nematomai verčia vaikus sekti produktų augimą ir jų sunaudojimą. Priaugančius vaikus pamažu supažindina su paukščių bei gyvulių veisimu ir auginimu, su sodnų bei daržų prižiūrėjimu.“

Visos Furje pedagoginės sistemos pamatan buvo padėta du principu. Sulig pirmojo, — kiekviena prievarta išskiriama; vaikai laisvai seka savo palinkimų. Sulig antrojo, — auklėtojai neskersto vaikų palinkimų į blogus ir gerus; jie rūpinasi kiekvieną palinkimą išnaudoti bendrijos naudai. Ankštame sąryšyje su šiais principais Furje išplėtoja savo lytinio auklėjimo teoriją. Tasai opus klausimas, kurį pirmtinis pajudino Ruso ir kuris virto vienu svariausių dienos klausimų, visų-atidžiausia buvo apsvarstyta Furje (nors ir labai savotiškai). Čia užleisime vietos pačiam Furje apie tai pakalbėti: „Šioje tai srityje, — sako jis, — visos mūsų ikišiol buvusios auklėjimo priemonės, paslinktos prie lytinės meilės nuslopino ir inėšančios į meilės ypatybės veidmainingumą, pasirodo visiškai netikusios esančios. Mūsų mokslo nemokėjimas bei nerangumas pasisako šiame atžvilgyje aiškiau, negu kituose atsitikimuose. Čia visas filosofų darbas privedė prie betvarkės, nes jie padėjo pamatą slaptam pasipriešinimui gamtai bei jos įstatymams. Per tai, kad lytinis instinktas šiandieninėse sąlygose negali būti patenkinamas kitaip, kaip tik su veidmainingumo pagalba, — jis padaro iš žmonių kažkokius maištininkus, nesavonoriai ir atkakliai griauščius visus visuomenio sutvarkymo pamatus. Aš įsitikinau, kad visi įstatai, civilizacijos sutverti del meilės prietikių, yra neišpildomi. Veidmainingumas apdraustas visomet nuo pabaudos. Niekur neregėsime tokio veidmainingumo bei melagingumo, kaip santuokos ar meilės prietikiuose. Niekur nėra tokio tarpkelio tarpe gamtos reikalavimų bei doros nurodymų. Falansteros harmonija, skelbianti pirmosios meilės laisvę, turės pralinti visą tą blogą, kuris ikišiolinėje „civilizacijoje“ buvo priverstinisios įstatimdvystės gimdomas“.

(T. b.)

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė
KAZYS PUIDA.

Jaunasis Trembelis, kibiru rankoje saugodamas grįžęs nuo žiežirbų, kurios pačios gėso drėgname ore ar sniege, ramiai atsakė:

— Jūsų Anielka čia žibina Pucevičiai ir mūsų šešetą sukurstė jai padėti. Iš pakulų bei žabų padarė ryšulius, aplieja žibalu ir uždega. Mums liepė trobų saugoti. Bus iš to kas, ar nebus, bet del grįčių nesibijokite —

Nubėgo motina prie narsios mergaitės, kuri prirengus porą smaigų ir ryšulių, apipila juos žibalu iš skardinės ir iškelia uždegtus. Du jaunu giminaičiu padėjo jai dirbti.

Pamačius motiną, Anielka greitai pabučiavo ją rankon:

— Nedrausk, motule!

Nedraudė Trembelienė. Ir kiti liovė stebėjėsi tam sumanymui, nes beveik visi žinojo, jog Stasius Pucevičia tiko prie Trembelaitės. Taikinties tokion turtingon ir taip saugojamon vienturtėn galima buvo tikrai rimtai, todėl Stasius menamas buvo visų Trembelių būsimu jos vyru. Senai jau laikė jį saviškiu, susiedavo dažnai ir gerbė jį kaipo žemės bei miško žinovą, kaipo žmonių draugą.

Užiebta vytiš viena po kitos, nes jau keletui žmonių patiko tas mielaširdingas sumanymas. Tačiau ilgai niekas, joks balsas iš laukų nepradrėskė pūgos sūkurių bei kaukimo. Kartais rodės, lyg kad kas prunkšė, lyg kad žmogus vaitoja — — nieko neatvyko, tiktai jūdrius šešėliai, kurius tirščiau susimaigęs sniegas tvėrė, panašus genančion vilkų gaujon; tai vėl augstos bei lankščios stovylos, konvulsijiniai šokančios pūgoje —

Pagalios paniurusios žiemos symfonijon išskverbė šilpnutis maldaujās balselis — — pirmutinė išgirdo Marytė:

— Ar ne varpelis? —

Klausėsi visi atidžiai — nauja smaigas nušvito liepsna.

— Varpelis, tikrai lanko varpelis!

Vaitojo ir artinos greitai, rytmingai purtomas — — Kažkokiomis srovėmis, kažkokiomis elektros vilnimis jutai ore besiatrinantį ant ugnies gyvą sutvėrimą, iš mirties nasrų besiveržiančią dvilypią — žmogaus bei arklio — sielą — — Bet suteimos, snaigulių sutirštintos, nepraleido akių.

Pagalios prasivėrė tamsos žiotys ir pasirodė jūdrius šešėlis, tirštus, lyg kad krintanti ant žiūrėtojų piramida. — Dar akimirksnis! — ir juodas arklys, prunkšdamas bei išstumdamas iš šenrvių garo kamuolius, sustojo ties laukėnčiais, iškeldamas augštai po lanku iškilmią savo galvą. Juk jų laukta! Tačiau išsinerė jis iš sutemų toks didelis ir taip dideliai regimas, kad užkirto visiems tūlai valandėlei žadą.

Iš-uz arklio pasigirdo vyriškis balsas:

— Sveiki gyvi, Trembeliai!!

— Sveikas gyvas?! — atsiliespė džiaugsmingu choru susirinkę, pažindami Pucevičiaus balsą.

Pora vyrų pakmė prunkšėiantį bei sušilusį arklį už brizgilo, o iš žemų šlajų, pusiau galsčias pusiau sėdįs, sunkiai išsikrapštė Stasius, motamai sugrūbęs iš šalčio. Kairioje rankoje tačiau laikė šautuvą, dešinę-gi padavė draugiškai paeilui stovintiems.

— Ačiu, broliai! Ir pats būčiau pataikinęs, bet vis-gi ugnis pagelbėjo.

— O ko ponaitis užvažiuoji nuo tvoros, ne nuo kelio? — linksmai užklaudė Antanas Trembelis.

— Kad taip mat greičiau... A! ir Anielka čia? Ir motina?! — — Ačiu. — Išimkite iš rogių žuikius — tris tūn yra, jei velniai jų tokiu oru nenujojo.

Veidu stengėsi parodyti drąsą ir ėjo grįžion. Bet, kai tik inėjo balanos šviesos, išgąsdino savo išvaizda moteris. Labai išblyškęs, veidas bei drapanos šarma apraunktos ir labai nuvargęs buvo, nes labai sunkiai atsiedo suolan.

— Paskolink, Anielka, batų ir naujo skrandinio iš Antano! — sušuko motina.

Vienu akimirksniu atsirado batai ir sausi drabužiai. Nors kiek ir gindamasis, leido Stasius nuvilkti save ligi skalbinių, suprasdamas, jog sustyrušiomis rankomis nieko nebūtų pasidareęs. Uršulka ir Marytė buvo pradėjusios juokties, bet didi Anielka atsiklaupė prieš Stasių ir rūpestingai bei vikriai nutraukė batus. Tuomet tai visos drange su Trembeliene ėmė jį vilkti.

— Šeskis ponaitis prie ugnies — — išgerk karštos arbatos — —

— Ar neturite kartais degtinės?

Atsirado ir degtinės. Iš vidaus bei iš viršaus šildomas Stasius atgavo kalbą bei ūpą.

Anielka klausė jo tik priepuoliais, nes virė

virtuvėje baltintų batvinių ir avienos su bulvėmis. Tiesa, dažnai ineidavo seklyčion, prisėdavo kampe, tylėjo ir žiūrėjo Stasiūn. Bet tuoj vėl bėgdavo darban, nes vakariene turi būti skani bei skalsi.

Stasiūn-gi rūpestingumo išaiškintas, sujūdin-tas žingeidumo, kurį sužadino tarp moteriškių, pa-sakojo:

— Žinot, motin, kad ta ugnis, ką žibinote, ge-rokai man pagelbėjo.

— Tai Anielka, ponaiti, tau taip žibino. Ot senai nei galvon neatėjo; niekuomet mės taip ne-darydavom — net nepamanė.

Anielka kaip tik tuo pačiu metu buvo inėjus seklyčion — nušvito veidu, paskui nuleido akis ir nubėgo prie savo darbo. Stasiūn palydėjo šiltu žvelgėsiu išeinančią mergaitę ir tesė toliau:

— Kuomet privažiavau Dvirėžius, gerokai ėmė pustyti — ir sutemo šiandien visų pusvalandžių ank-sėčiau, negu kad vakar. Bet manau aš sau: į Trem-beliškius vasaros keliu du varstai, o dabar tiesiai nei tiek nebūs; juk aš pažįstu čia kiekvieną krūmė-lį. Važiuoju išpradžią paprastu keliu — šimta žingsnių už kaimo jau jokios žymės nebėra. Su-maniau, kad vieton per tiltelį — žinote? — prie švento Jono? — važiuoju užšalusiu upeliu kairėn. Tad ėmiau laikytis po dešinės — bet jau plynu lau-ku. Juk nuo Dvirėžių gražiai matomas jūsų alks-nynas, ir rodos man, kad ir aš jį matau. Važiuoju ir važiuoju — nei alksnyno, nei kaimo. — Manau sau, paleisiu arklį, tegul eina, kur norėdamas. O čia arklys inklimpo pusin, kuo tik visas nepasinerė! Ir ligšiol nenumanau, kokion duobėn tūn mudu pa-tekova. Tai vėl imuos vadžių arklį iš pusnies, vėl kieta, rogės neria paviršium — ištisą valandą va-žiuoju gera risčia. Pagalios pastebiu: kažkokios kaugės, ne tai kupetos, ne tai sukrautos dūpės — nes, rodos, kalneliu važiuoju... Na ir matau tro-bas. Ar patikėsite motin? — sugrįžau į Dvirėžius!

— Pone švenčiausias! Kodel-gi ponaitis neap-sinakvojai tūnai?

— O ką, tai jūs nenorėjote nūdien manęs ma-tyti?

— Žinoma, norėjom... — teisinis Trembelienė susirūpinus.

— Antru kartu aš jau kitaip. Vadžias rankon ir tiesiai per pievas ant alksnių krūmų. Užrištomis akimis pataikinau! O čia nei krūmų, nei kelio tarp jų, nors ištisą pusvalandį risčia važiavau. Tik-tai jaučiu iškart, kad leidžiusiu nuo kalnelio ir va-žiuoju lyge, greitai, o po arklio dunda. Ežeras? — manau — bet pakeliumi į jus ežero nėra. Ir vėl kal-ninkas, net arklys prieš jį sustojė. Kas čia, Pone Dieve švenčiausias! Vėjas pūtė iš kairės, dabar iš dešinės — ir vėl iš kairės — Ar čia vėjas taip klai-džioja, ar aš klaidžioju? Manau sau: kai sutiksiu kalniuką, užlipsiu ir pažiūrėsiu, ar nebus kur kas matyti. O kai užlipau kalniuką, žiūriu: ištolo ug-nis — man pasirodė, kad Dvirėžiuose. Visvien — važiuoju tiesiai ant ugnies. Užgėso — sustojau — vėl ugnis. Ir aš ir mano bėris supratova, kad tai žmonių darbas ir dumiava tiesiai ant ugnies. Taip ir atvažiavau pas jus. — Dabar, kai pagalvoju, tai aš turėjau nusileisti nuo stačiojo kranto ant Ga-čėnų ežero, tiek iš kelio, ir tūn būčiau galėjęs ligi ryto sukloti tarp krantų. — O jau vadžių nejutau saujoje.

Pakvipo grįčioje skaniai nuo puodų, kuriuos Anielka atnešė ir pastatė prie ugnies, norėdama skobnį staltiese užkloti. Atsiliepė Stasiūn:

— Oi, duokite greičiau valgyti, o skobnio ne-tieskite man — juk švarus — ir aš nesvetimas jums. — Kai ponaitis nori.

Tad subarškėjo tik torėliai bei šakutės, išimtos iš spintos ir padėtos ant skobnio, prie kurio jau su-sėdo Pucevičia bei Trembelienė. Mergaitės buvo pakviestos malonių šeiminkės gestu. Ant lašinių virti batviniai jautrino nosį; užgulė siurbtelėjimų ty-la.

O kai visi pavalgė barščių bei mėsos, dar tylą rakino lūpas. Gera buvo svajoti išteklioje grįčio-je, lyg kokioje tvirtovėje, kuri tyčiojasi iš žiemos bei nakties plėšriųjų sumanymų.

Fyzikinio bei jausmingo suvargintas galvas ėmė toksai snaudulus, kurio karaliai pavydi klapams — saldi, berūpestinga nežinia. Moteriškės visos išsi-nešino kitan kambarin, Stasiūni atiduota seklyčia su naujai paklota lova. Vos tik išsitiesė, tuoj užsnū-do. Ir moters užmigo, kur katra atsigulus, siauron lovon, ar ant šienininko, pamesto ant žemės.

Tiktai Uršulkos galvoje klaidžiojo atkaklios pa-klausos, ar dideliuose miestuose būna tokių pū-gų? — Ar taip išvažiavus už miesto pamedžioti, galima suklysti ir nesugrįžti nakčiai miestan? — Turbūt ne — mieste esama augštų bokštų, o ant jų turbūt užžibina lempas. — Jis, tas jaunasis Južin-tų ponas, turbūt ir šiandien medžiojo? — Jis del žvėrienos nueitų toli, toliar, negu del jos, Uršul-kos — šautuvus jam visų-brangiausia! — Iš blai-vų galvojimų iškilo kledėjimai, iš kledėjimų snau-

(T. B.)

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintys.

(Kritikos bruožai).

IX.

„Teatras“ N6. M. Balucki. Vyro jėškojimas. Dviveiksmė komedija. Vertė J. Jaunutis. Vilnius 1912 m. 67 pusl. Gale paduota: scenos intaisymas ir pastabos artistams.

„Vyro jėškojime“ užslėpta šiokia-tokia idea, būtent: mokslas reikalingas visiems — laisvoms profesijoms ir amatninkams. Ir šioji idea, matomai, labai tiko „Rūtos“ Dramatiškajai Komisijai, kad net aprokavo tą veikalėlį ir paleido „Tetatre“.

Apie tytų bei visos komedijos atmosferos tiki-mą mums nėra kas nei kalbėti. Ant kiek svetimas dar šiandien mūsų gyvenimui miestelėno-buržujo tipas, ant kiek tasai tipas vos tik atsirasti pradeda pas mus — ant tiek visa komedija tetinka lietuvių seenai.

Baluckio tytai visuomet aiškūs, žino ko nori ir tuo jie skiriasi iš daugybės netinkamos šiandieninės dramatinės literatūros. Bet Baluckis jau persenas lenkams, o apie jo vertimą lietuvių kalbon nėra kas nei sakyti.

Vyro-gi gaudymas dukterims — tai visų sluog-snių bei luomų liga kilanti daugiausiai iš socialių priežasčių bei gyvenimo netvarkos. Čia tai ir susi-duria labjansia tėvų bei vaikų pasauležvalga, pasi-ryžimai ir galų-gale užsibaigia ar tragiškai ar komiškai. Panašią pjesą turime ir originale „Nutrū-ko“, tik jos sceniškieji defektai nesulyginamai di-desni už Baluckio veikalėlį.

Keistai kiek išrodo literato maišymas po tą sluogsnį žmonių, su kuriais jis (Valaitis) labai ma-ža ko bendro turi, neskaitant vien rinkimų. Žymiau-sia neva norėta pabrakinti demokratizmas žmonių, kilusių iš žemės ir savo triūsų šiokį-tokį išteklį su-sikrovusių. Čia, žinoma, viskas priklauso nuo as-mens bei jo išsilpavimo laipsnio. O ką jau del demokratizmo visų tų žmonių, kurie savo penkiaus pirštais prie medžiaginės gerovės priėjo, tai visas jų demokratizmas užsiveria rulyje bei jo galybėje ir nepaprastame stengimosi kad tik pasikelti, nors ir per pažintį su augstesniojo luomu. Visuomenis jų padėjimas bei demokratinėmis principams pri-jautimas remisi daugiau pažvalgų bei nuomonių tų žmonių, su kuriais juos reikalas riša. Tai ne vien tokių sluogsnų, bet apskritai imant, daugybės žmonių taktika — taikintis į aplinkybes ir jomis naudotis — tai „gyvenimo išmintis“, kuri tokiems žmonėms gerovę tveria.

Iš šito atžvilgio Baluckio komedija, ant kiek ji Komisijos nuomone yra „idėjinė“, ant tiek ji išsi-skiria iš viso „Teatro“ repertuaro.

Z. Vitkauskas.

SVAIGINANTIEJI GĖRIMAI.

Nors iš daugumos, keliolika pavyzdžių manau priparodyti svaigančiųjų gėrimų kenksmingumą. Kad svaiganantieji gėrimai yra žmogaus sveikatai vodingi, tai visiems jau aišku ir niekas to neginčys. Vienok kai-kuriems yra neaišku: kaip svaiganantieji gėrimai kenkia žmogaus sveikatai.

Čia neprašysiu to, kokią pasekmę svaiganantieji gėrimai padarė žmonijos istorijoje; nei nemanau plačiau svaigančiųjų gėrimų aprašyti iš psicholo-giško atžvilgio. Psichologiškai svaigančiuosius gėrimus imant, tai jie lošė labai svarbą rolę žmonių istorijoje; nes jau žiloje senovėje, kada da „dievai ant žemės gyveno“, tai žmones prie jų leng-vai neprieidavo; kaip pasakėlės mums seka, tai žmo-nelės tik tada prie savo dievų prieidavo, kada šie būdavo pusėtinai vyno „užitraukę“ — vymas su-minkštindavo dievų rūstumą. Žmonės manydavo: jeigu svaiganantieji gėrimai suminkština dievų pui-kumą, padaro juos populiariškesniais — prieinames-niais, tai tie gėralai turi būti labai geru daiktu ir juos reikia kuodaugiausia platinti tarpe žmonių. Toliaus, mūsų pratėviai manė, jogei svaiganantieji gėrimai sėja tarpe žmonių meilės ir broliškumo sekla; todėl jie svaigančiuosius gėrimus netik kad guodojo, bet, tiesiog, šventu skjstimėlin laikė, — nes tik šventinti daiktai gali žmonijai gerą padary-ti. Dar ir šiandien yra pas žmones paprotys: Žmo-gus susitinka ant gatvės savo pažįstamą, pradeda pasikalbėti; tuo prieina trečias, kuris yra šių dviejų pažįstamas ir žodis po žodžio, vianas prataria: — Gal eisime ko-nors išsigert? Tai ką čia taip stovė-sime! Kiti du tam pritaria ir sutarę eina prie to „ko-nors“, nes jie mano tūn rasti geresnę pasikal-bėjimui vietą; jie mano, kad tas „kas-nors“ sukels juose draugiškesnį jausmą ir jie galės tikrai broliš-kaai pasikalbėti. Lietuvoje kai-kuriuose vietose, netik ko-kito, bet ir vištos be „magaryčių“ neparduoda. Ir čia vis tai yra mūsų pratėvių palikimas — tai

jųjų papročiai.

Tai tokią svaiginantieji gėrimai turi psicholo-gišką draugijoje reikšmę. Dabar pasilieka plačiau pakalbėti apie svaigančiųjų gėrimų psichologišką žmogaus reikšmę ir veikmę.

Nuo dangelio metų psichologai ir fiziologai negalėjo atsakyti į pastarąjį klausimą: Ar svaigi-nantieji gėrimai yra vodingais žmogaus sveikatai? Psychologams ir fiziologams ėmė skaitlingą metų eilę, pakol jie su patyrimais priėjo prie vieno ir to paties išvedimo: jog svaiganantieji gėrimai yra vo-dingais žmogaus sveikatai.

Nes: — 1) nors ir mažiausiai svaigančiųjų gėri-mų vartojimas stabdo minčių veikmę; atbukina ir sumašo girtuoklio protą taip, jog jis negali aiškiai dalykų matyti ir jų suprasti; susilpnina-sustingina visą žmogaus energiją taip, jog jis neturi visai jo-kio geram darbui pasisventimo; per gėrimą žmogus iškrypsta iš teisingo dalykų supratimo (perverts the judgment);

2) girtuoklis sau mēklina, būk jam biskį išgė-rus jis smarkiau mēklina — būk jo protas greičiau ir sumaniau dirba, būk jis tada stipriau gali fiziškai darbuotis. Bet čia yra visai atžagariai, nes girtuok-lio protas ir jis patį fiziškai dirba daug silpniau už blaiivą žmogų. Gabus Anglijos medicinos daktaras, Chapple, kelinose žodžiuose svaigančiųjų gėrimų vartojimą taip apibūdino: „Svaigančiųjų gėrimų vartojimas intelektualiskai ir fiziškai sunaikina jų vartotoją, o praturtina tik gėralų išdirbėją“. Tai ir viskas, ką svaiganantieji gėralai žmonijai duoda.

Svaiganantieji gėrimai turi savyje alkoholiškų nuodų, kurie silpnina žmogaus nervus. Kada ypa-ta pusėtinai išsitraukia baltakės, jam jaučiasi, būk jis esti vikresniu, šnekoje sugabesniu ir pas jį atsi-randa neva daugiau šilumos. Bet tai neteisybė. Žmogus išsigėręs tik taipos jaučiasi, vienok taip iš-tikrųjų nėra. Girtas žmogus daug šneka, bet, be-mano paaiškinimo ar atidžios atkreipimo jau yra kiekvienam žinoma, kad girtas žmogus šneka yra ne tvarki — įsiai ir pats nežino, ką šneka. Įsiai ne-gali savo šnektą tvarkyti, nes visi kalbos nervai yra po alkoholinių nuodų intekme; todėl jis sąžiniškai, priderančiai jų ir nevaldo. Pasigėręs žmogus šneka tik apie tai, ką jis ne girtas būdamas mēklina, nes jo blaiivus protas dirbo po intekme jo blaiivų ir norma-liškų nervų; bet kada jis pasigeria, tai jo nervai lieka užnuodyti; protas jam nieko naujo nepasako, tada jis tik kartuoja tą, ką ne girtas ar mažai bū-damas girtas kalbėjo ar mēklino. Nes jau čia nereik-čia jokio proto, tik lūpomis kartok ty, kas jau nuo-senai mintijimo nervuose buvo išdirbti.

Ką jau pasakiau apie girtos šnektą, tas pilnai tinka ir jo darbu. Dabar tik lieka pakalbėti apie atsiradimą šilumos pas girtą žmogų.

Šis klausimas yra gana opus. Jis jau suspėjo praryti daugybę žmonių gyvasčių. Alkoholis visai nešildo žmogaus kūno, bet, atžagariai, jį atšaldo. Kada žmogus „įsikaušia“, „gaivinancio skjstimėlio“ ir jaučiasi šilčiau, tai šilumos priežastis yra šia kur: Alkoholis sutraukia daugumą kraujo į kūno pavir-šį — į paodines (po skūra) gislesles (subcutaneous tissue); todėl žmogaus paviršutinei kūno daliai ir šilčiau atrodo; bet užtai viduriai, iš priežasties su-simazinimo kraujo, atšala ir nustoja normaliskai veikti. Iš antros gis pusės, kada kraujas randasi pa-odinėse gisleslėse, tai šalti gali tiesiog ant jo veikti ir jį greičiau atšaldo. O kaip kraujas atšala, tada atšala ir visas žmogaus kūnas, — nes kraujas yra vy-riausias žmogaus kūno šildytojas.

Cambridge universitatėje (Anglijoje) profeso-rius Dr. G. S. Woodhead, norėdamas tikrai-poziti-viskai žinoti: ar alkoholis priduoda žmogui šilumos? — padarė pats ant savęs sekantį bandymą: Prisigė-rė degtinės tiek, kiek tik galėjo ištvirti. Tuojaus jo veidas užkaito ir kūno temperatūra pakilo net ant kelių laipsnių. Paskui jis pasijuto suvargusiu ir pradėjo snausti — atsigulė lovon ir gerai išsimie-gojo. Jis atsikėlęs jautėsi nenormaliskai. Toliaus jis pažiūrėjo savo kūno šilumos ir atrado, jogei pa-staroji buvo nuopulsi daug žemiau normaliskos kūno šilumos. Šis bandymas jam parodė — kaip ir šimtai kitų mums sako, — jogei svaiganantieji gė-rimai nėra kūno šildytojai.

Da vienas atsitikimas vertas paminėjimo. Vie-ną kartą šiaurės krašto gyventojai su šunimis išva-žiavo medžiotų. Jiems bemedžiojant užėjo sniegė-nė audra, kuri juos paklaidino. Jie klaidžiojo išti-są dieną ir ant galo turėjo sniegynuose apsinakvoti. Badas jiems negresė, nes turėjo užtekintai valgio ir gėrimo — alkoholiaus. Pavalgę jie „vakariene“, kai-kurie šilumos delei išsigėrė baltakės, — kiti gi visai jos neragavo. Išsigėrusiems tuojaus pradė-jo veidas ransti ir visas kūnas trumpu laiku inkai-to. Jie pasijuto bešą šiltame padėjime ir bešą la-bai nuvargę; pradėjo snausti ir pusnynėje sumigo. Jų draugams medžiotams, kurie nieko negėrė, ne-tik kad šaltis nedavė miegoti, bet jie ir pasėdėti ra-miai negalėjo. Pasekmės to viso buvo liūdnos, nes tie, kurie gėrė degtinę, daugiau iš miego neatsikėlė

— sušalo; tie, kurie jos visai neragavo ir kurie per-naktį ant kojų pramindžiukavo — tie išliko gyvi ir visai sveiki. Jie ant rytojaus susijieškojo kelią ir laimingai pargrižo į savo stovyklą. Šiame atsitiki-me ir vėl atsikartoja tas-pats aiškinimas, kad degti-nė sutraukė kraują ir paodines gislesles (subcutane-ous tissue), o jo visai mažai paliko viduriuose; to-del viduriai greitai atšalo ir nustojo savo normališ-kos veikmės. Paodinėse gislose kraują atšaldė oras ir bematant degtinė priskubino kūno atšalimą. Da-reikia atsiminti ir tai, jogei degtinė užnuodina ir nuvargina nervus. Tie paklydėliai ir taip jau buvo nuvarginę, o kada degtinės užgėrė, tai da labjau-tas juos nuvargino ir tik ant labai trumpos valandė-lės „sušildė“, kas jiems pagelbėjo nejučiomis užmig-ti ir jau daugiau iš to miego nesikelti.

Svaiganantieji gėrimai kaip-kada yra vaistais. Ir jie kitaip negali būti vartojami, kaip tik dakta-rui liepant. Kaip be saiko vartojimas bile kokių vaistų kenkia žmogaus sveikatai, taip lygiai ir be saiko vartojimas svaigančiųjų gėrimų žmogui kenkia. Svaigančiuosius gėrimus, kaip ir opiumą, ehloformą, ir kitus tam panašius vaistus, turi pa-cientui užrašyti tik labai atsargus medicinos dakta-ras, ir pacientas turi juos vartoti taip, kaip jam dak-taras nurodė. Tokis bepamatinis, palaidas svaigi-nančiųjų gėrimų pardavinėjimas ir vartojimas, kaip jis šiandien yra, būna kenksmingas žmonijos gero-vei ir jos bujojimui. Ateis laikai, kada svaigan-čiųjų gėrimų prekystė bus taip uždrausta, lygiai kaip šiandien uždrausta opiumo prekystė.

Jeigu paprastam žmogui-darbininkui moksliskai išaiškinimai yra nesuprantami, kad svaiganantieji gėrimai kenkia jojo sveikatai ir gerbuviui, tai jis visgi turėtų atkreipti daugiau atidžios ir kasdienis žmonių gyvenimą, o čia pamatys ir supras blogiasis svaigančiųjų gėrimų puses. Pažvelgkime biskutį į tas nelaimes, kurios nuolatos atsikartoja ant gele-žinkelių, jūrių, fabrikuose, kalnakasyklose. Juk jos be laiko šimtus išveda iš šio pasaulio jaunų, tvirtų, energiškių jaunikaičių. Bet čia tai tiek: už-mušėjams viena mirtis. Tačiau šiuo esime akį ant tų tikstančių, kurie panašiose nelaimėse tapo sužeis-tais — neteko kojos, rankos, akies ar kitos bran-gintinos kūno dalies. Jie ligonbūcėnose vaitoja, rė-kia, šaukiasi mirties, tos jiems mylimosios toje va-landoje sesutės. Tuo-gi viskas da nepasibaigia. Pažvelgkime į šeimynas. Čia išvysime suvargusias, nuskurusias, apaplyšusias moteris su mažučiais, ku-rių vyrai žuvo iš priežasties svaigančiųjų gėri-mų. Moteris, tai jos yra suaugusios. Žino, iš da-lies, priežastį to skurdaus, juodo, vargingo gyveni-mo. Bet kuom gi nusidėjo tie mažučiai kūdikiai, kurie yra skautūs, švarūs, visai nesutępti šio gyve-nimo nedorybėmis ir taip nekeltai turi vilti skur-dą, augti, tokiame nešvarume, nesveikatoje ir tie-siog, supuvime? Juk pas juos dar mažus gema min-tis pasilikti mokytais, dorais, pavyzdgingais vyrais bei moterimis; tačiau ju to mintis, tas idealas pa-skęsta ignoracijos, tamsumo, vargo, skurdo ir dra-gijos išmatų bangose. Tai vis girtos alkoholiaus baisiausiose pusės, kurių da nei vienas mirtingasis žmogus neišstengė priderančiai apsaugyti nei apra-šyti. Ir tai, ką čia pasakiau, yra ne svajonė, bet faktai paimti iš mūsų realio gyvenimo.

Tai-gi raukime iš pasaulio girtuoklystę — tą piktojo, užnuošėjstės ir tamsybės šaknį, o žmonija pasijus laimesnė, nes neturės to opaus skaudulio ant savo kūno. Išnaikinkime iš tarpo žmonijos tą piktąją sėklą, kuri išduoda mums niekingus ir pa-piktinančius vaisius. Užgesinkime tą piktąjį mūsų bočių per klaidą sukurtąjį vulkaną, kuris mēto rū-dis, snodis ir purvą ant baltos, šventos, piktų nesu-teptos žmonijos; o tik tada mēs išnaikinsime puse šiandieninių nedorybų; mokslą dešimtį kartų kre-ičiau pastūnėsime priekyn ir gyvenimą pagerinsime ant trijų dešimtų nuošimėjų. Mokslas išnakino vi-sas girtuoklystės baisenybes; dabar mums pasilieka tik pati girtuoklybė išmesti laukan, kaipo niekin-giausia žmonijos piktdarė.

Ideališka viešnagė.

— Kodel vakar nebuvai ant baltiaus?

— Negalėjau, brolar. Aš vakar buvau sveičiu-se tokioje vietoje, kur už padavimą valgio nereikia duot ėringės (tipso), kur niekas nesiskundžia, kad mano vaikas rikteli, kur sveikiaušį ir pigiausį val-gi gali gauti...

— Vaje, vaje! Kur gi tu tokią ideališką vieš-nagę suradai?

— Namie!

„Aš noriu, kad tu suprastum kad aš piningus ingijau per labai sunkų darbą.“

„A-a, o aš mēklinau, kad tu juos gavai nuo dė-dės.“

„Taigi, taip ir yra: aš gavau, bet, aš turėjau sunkų darbą, iki nuo advokatų atgavau.“

ATSTOVAS A. BULOTA SIULO „SALTINIUI“ LAIŽYBAS IŠ 1000 RUBLIŲ.

Kuomet nusinučiau „Saltiniui“ savo atsakymą pagal jo paties reikalavimą, „Saltinis“ jo neatspausdino. Neatspausdino net ir tos atsakymo vietos, kurioje griežtai užprotestavau prieš „Saltinio“ pramanymus, būk aš kada nors turėjau susišėmus su Azefu, ir netikėtai neatspausdino, bet dar iš naujo tuos savo melus atkartoję N33. Atsankė gi „Saltinis“ tuos melus tik N35, t. y. tik po tam, kaip aš per savo advokatą pagrasinau jam patraukti teisman už šmeižimus. Taigi matome, kad gresiantis kalėjimas „Saltiniui“ nepatik. Dabargi norėčiau pamatyti, kaip patinka „Saltiniui“ piningai, ir siūlau jam piningiškas laižybas (derybas).

Dalykas toks: „Saltinis“ kalbėdamas apie apgynimą lietuvių kalbos teisių Suvalkijos miestų savivaldose, nuolat tvirtina, kad tas teises apgynė atstovas Kuzma. Bet kadangi Valstybės Dūma apie tas teises priėmė ne Kuzmos tik mano pataisą, tai „Saltinis“, idant kaip nors prirašyti Kuzmai svetimus nuopelnus, ne tik užtylėjo visas mano kalbas tame reikale, netik užtylėjo Kuzmos nepribūvimą komisijon, kuomet tenai svarstėsi mūsų pasiūlytos pataisos, bet dar leido sau taip pasielgti:

1) idant išrodytų, kad Kuzma prašė Dūmos priimti mano pataisą, „Saltinis“, privedamas savo NNS ir 9 šių metų Kuzmos kalbą, pasakytą posėdyje 6 vasario, indėjo ton kalbon tokius žodžius, kurių Kuzma visai nėra pasakęs, būtent: „Saltinis“ Kuzmos kalbą užbaigia taip: „Atsižūrint į visa, ką išdėčiau, aš prašau Valstybės Dūmos priimti mano pataisą, kuri tiesiog sako: ten, kur dauguma lenkai — lenkų kalbą, arba Valstybės Dūmos nario Bulotos pastabą, kurioje jau tiesiog perskaityta lietuviškieji miestai“.

mano jam atsakymą, kuriame aš tarp kitko išaiškinau tą klausimą apie kalbas, „Saltinis“ visgi tame kalusime prirašęs. „Saltinis“ daro lagi priešingai. Matyt del didesnio savo skaitytojų suklaidinimo, jis talpina N34 be jokių paaiškinimų laišką savo buvusio redaktoriaus kun. Civińskiego, kursai siūlo man pasižiūrėti į V. Dūmos stenogramą, ir tai lygiai del to klausimo apie lietuvių kalbos teises Suvalkijos miestuose. Man tas pasiūlymas labai patinka, nes savo ginčiuose su „Saltiniu“ aš visados tik ir remiausi oficiališkoms Dūmos stenogramomis, kaipio ištikimiausiu liūdytoju.

Užtatai, idant ir šiame klausime privesti „Saltini“ prie galo, siūlau jam šias laižybas: jeigu „Saltinis“ prirodys, kad jisai ar jo korespondentai ne iš savęs pramanė, bet iš stenografiškų Dūmos atskaitų paėmė savo tvirtinimus: 1) būk svarstant Dūmoje klausimą apie lietuvių kalbą Suvalkijos miestuose, atstovas Kuzma savo tame klausime pataisą atsiėmė, ir 2) būk jisai savo kalboje prašė priimti mano pataisą, tai aš, Bulota, užmokėsiu „Žiburio“ draugijos naudai 1000 (tūkstanti) rublių. Bet jeigu „Saltinis“ to neprirodys, o priešingai iš Dūmos stenogramų pasirodys mano teisybė, t. y., kad p. Kuzma savo pataisos neatsiėmė ir savo kalboje augščiau minėtų žodžių apie priėmimą mano pataisos nesakė, tuomet jau „Saltinis“ užmoka „Žiburio“ naudai 1000 rublių.

Pažiūrėjimui į tas stenogramas ir nusprendimui, kieno tame ginče teisybė, aš siūlau parinkti tris ypatus, iš kurių vieną nurodau aš, kitą „Saltinis“, o trečią pasirenka jie patys. Iš savo pusės aš nurodau Vilniaus advokatą Joną Vileišį.

Tikiuosi, kad „Saltinis“ ištesės 1000 rb. pakelti. Jeigu praloščiau aš, tai kaipio gvaraneiją (patikrinimą) iš savo pusės, kad tas 1000 rublių bus užmokėta, šiuomi užstatau visus mano cenzus, pagal kuriuos galiu dalyvauti Dūmos rinkimuose, net ir tuos nelaiminguosius mano namus Vilkauskijoje, kurie taip rūpi „Saltiniui“.

Taigi meldžiu „Saltinio“ kurs taip karštai rūpinasi mano kandidatūra, priimti šitas laižybas, ir pasistengti prirodyti, kad bent šitame klausime apie lietuvių kalbą Suvalkijoje jis teisybės neiškreipė: juk tuo prirodymu jis netik Bulotą galutinai pasmerks, bet ir krikščioniškai draugijai 1000 rublių uždirbs.

Siūlomųjų laižybų priėmimo lauksiu iki išeis „Saltinio“ N37. Jeigu iki tol „Saltinis“ laižybu nepriims, tai galėsimė pasakyti, kad tas naujos mados „katalikiškas“ laikraštis dar viename mele galutinai sugautas.

Užbaigdamas pridursiu dar štai ką: „Saltinis“ N35 rašo: „būtų gera, idant p. Bulota pasirodytų tiek krikščioniu ir tiek doriskai pakilusiu ir kad atšauktų tuos neteisingus užsiuolimus ant „Saltinio“, kurių tiek padarė nesąžiningai ir tiksliai iškreipiant tiesą rašytame laiške“.

Ką į tai galiu atsakyti? Tie „Saltinio“ žodžiai yra tik tuščias ir bergždžias pasakymas, kaip ir visi jo apie mane rašiniai: jau dviejuose „Saltinio“ numeruose (35 ir 35) aš skaičiau ilgus jo atsakymus į mano laišką, jau priverčiau „Saltini“ atšaukti del teismo baimės du bjauriu prieš mane šmeižimu, bet dar neišskaičiau jo straipsniuose nei vieno nurodymo ant tokių faktų, kuriuos aš būčiau apie jį, „Saltini“, klai-

dingai išguldęs. Jeigu jis nurodys man tokius faktus, kuriuos aš apie jį neteisingai išguldžiau, tai iš viršaus pasakau, kad kaip tik savo klaidą pamatysiu, tuojau mielai ją atitaisyšiu, atšauksiu. Idant tai padaryti, man pilnai užteks to krikščionybės ir doros pažinimo, kurį aš turiu, ir man tikrai nereikės nei grasinimo teismu, nei pasiūlymo laižybų. Meldžiu tik „Saltinio“ aiškiai ir trumpai nurodyti mano prieš jį klaidas, privedant mano klaidingus žodžius ir parodant, kame ir kur faktų iškraipymas. Geriausiai meldžiu padaryti tai pagal punktų, pavyzdin taip, kaip aš dariau savo atsakyme „Saltiniui“. Už tokių aiškų, rimtą nurodymą ir prirodymą iškraipymą faktų, aš prižadau netik visas savo klaidas atšaukti, bet ir dar... pasiūlyti „Saltiniui“ vienas ir kitas laižybas už kitus jo apie mane teisybės iškraipymus.

Šį laišką siunčiu „Saltiniui“, o jo kopijas „Liet. Ukininkui“ ir „L. Žinioms“.

Su pagarba
Atstovas A. Bulota.
Vilnius,
VIII—28—IX—10—1912.
(„Liet. Žinios“)

KELETAS MINČIŲ.

(Delei tūlo straipsnio stiliaus.)

Kad aš labai mažai nežinau, tai apie tą ir aš pats žinau; o kad nieko nežinau — apie tai man pasako p. Vidikas „Kovos“ N33, „Apžvalgoje“. Šitaip apie save išsireikšti verčia mane p. Vid. arogancija. Jis „pataisdamas“ mano „paklaidą“ būtinai nori mane intinkinti, kad aš neturiu apie stylių bei jo lengvumą ir dailumą menkiausio išmanymo, reiškia — nežinau ir negaliu atskirti dailaus nuo paprasčiausio ir net prasto visai, ir, žinoma, todėl mano išreikšta nuomonė yra klaidi. Gal tamsta, p. Vidike, ir turi tiesą; gal aš ir neturiu apie stylių jokio supratimo. Tatai pasakysiu, — tegu taip ir bus, kaip yra pasakyta. Tačiau priduriu, nežiūrint ar p. Vidikui patiks arba ne, jokie straipsnio „Tautystė ir Valsitybė“ (žr. „Lasvoji Mintis“ N28) stilius ne tik paprastas, bet ir visai prastas. Ir kaip gi! — mano „drąsi nežinystė“ pasidaro dvigubai drąsesnė. — Bet mano „drąsi nežinystė“ tik tame, kad aš nesutinku su p. V. išreikšta nuomone apie to straipsnio stiliaus dailumą. Gi p. Vidiko arogancija tame, kad jisai nesutinka su mano išreikšta pro contra nuomone. Taigi čia, taip pasakius, susiduria dvi nuomonės, — be priparodymų, be faktų, — viena kitai iš paties principo (dailumo ir prastumo) griežtai priešingi: viena tikrinanti, kita — užginčianti. Skaitytojas perskaitęs tuodu — „Tėvynės“ ir „Kovos“ — numeriu mato tik tai, „drąsiai nežinystę“ ir didelę aroganciją, tai ir viskas. Priparodymui, kad mano nuomonė klaidi, kad pasakya tik taip sau be jokio pagrindo, p. Vidikas pasivaduoja Schopenhauero autoritate ir nurodo ko iš autoriaus reikalaujama, idant jo raštus kiekvienas lengvai galėtų suprasti. Bet ar pagalbės p. Vid. kadir, Schopenhauero autoritatė, apie tatau skaitytojas pamatys toliau.

Schopenhaueris savo rašinyje „Apie stylių“ juk labai aiškiai ir pasako, kad „autorius turi vengti enigmatiškų (painių) frazių; jisai turi žinoti ar nori ką nors pasakyti ar nenori“. Taigi, au-

torius, bent kokio rašinio, tur žinoti ar supras skaitytojas jo rašinį taip, kaip autorius norėtų kad jo rašinys būtų suprstas. Kalbant apie stiliaus lengvumą, aiškumą bei dailumą nepakanka žodžių: dailus ir lengvas bei aiškus. Reikėtų tam tikslui imti pavyzdžius iš mūsų raštijos. Tačiau turiu pasisakyti, jog šie nei nemanau rašyti apie stylistiką. Pasakysiu tik tai, jog tarpe aiškaus, matomo, sučiuoptino, lengvo bei dailaus yra didelis skirtumas. Bent kokio rašinio stilius gali būti ir dailus ir lengvas, tačiau pati mintis jame išreikšta gali būti neaiški ir komplikuota. Ir tai, vienok ji gali būti atjaučiama ir apmintijama ir suprantama. Bet jausti ir mintyti ne visi nori ir ne visi gali. Ot ir prieiname priežastį, ir išsiaiškiname sau, delko, tūli žmonės nemėgia dailiosios raštijos. Be to reikia čia pasakyti dar ir tai, jog tik tas mėgia dailiosios raštijos tvarinius, kuris turi tam išidirbęs savitą skonį. Gi kiek rasime žmonių tarpe amerikiečių lietuvių, kurie turėtų šioki-tokį skonį? Apie tai, kad čia maža tokių žmonių, liūdią lietuvių laikraštija. Čia maža tokių žmonių, kurie mėgtų pasvajoti, jausmais int dalykus pažvelgti, pažvelgti kadir abstraktėn sferon, siela nuskristi ant minkštuėnuų, baltų, y grynų-gryniausiu pūkai, debesėlių, int kosmoso beribę ir ant valandėlės apsigryninti nuo visa to labai juodo ir net banalio, kuris amerikiečius lietuvius, lyg Prometheus prieš uolius, taip kietai prie savęs prikalė, kad rodos, jisai jokiu būdu nebenori jų bepaleisti ir niekuomet nebepaleis. Nenorė tikėti, kad toksai būtų mūsų fatumas. — Prozaikų-praktikų pas mus amerikiečius pilni kampai ir kampeliai. — Stiliaus dailumo forma priklauso, taip pasakius, raštijos dailininkams — tai jų nuopelnas. Paikime pavyzdžiui anglų rašytoją John Ruskin; jo raštai atsižymi ir dailumu ir lengvumu ir aiškumu. Kiekvienas jo sakinytas taip puikiai sutvarkytas, ir taip gražus, ir malonus, ir giedrus, ir aiškus. Kiekviename jo sakinyje randi: ką tuo tarpu dailininkas mintijo, ką jautė, ir tai — ką būtinai turėjo pasakyti bei ką norėjo išreikšti randi pasakytą ir išreikštą.

P—as Vidikas lyg ir pataria man perskaityti Schopenhauero rašinius apie literatūrą. Labai ačiu. Turiu aš savo knygynėveikalą (Schopenhauer's Essays, Saunders vertimą, spausdintą Eekler'io, New Yorke). Buvau skaitęs jį pirmiau ir nudien tik ką perskaičiau jo rašinį „On style“. Bet ar mėgiu p. Vidikas pagal jo nurodymą peržvelgti straipsnelį „Tautystė ir Valsitybė“? Apie tai nereikia nei klausiti. Jei jis tatau būtų padaręs, tai nei ta arogancija, nei-gi tasai „receptas“, kurį p. V. man siūlo, nebūtų radę sau vietos. Apie patį „receptą“ tiek tik tepasakysiu: „Lenkiū žemai galvą prieš jų išradėję-daktarą, tarydamas: Tegū gerbjamas to recepto išradėjas pasideda jį į spintą ir drūčiai užrakina, kad kas nepavogtų. O už metų-kitų, teišneša laukan ir prie saulės šviesos tepažiūri, ką jis išrado“.

Aš p. Vidikui patarsiu, jei norės ir jei dar neskaitė, perskaityti John Ruskinio „Sesame and Lilies“. Perskaitęs jį ir gerai pastudiuavęs, turės pagrindą, pagal kurio galės spręsti apie stiliaus dailumą.

Dabar-gi pažvelgsime pačian straipsninį, „Tautystė ir Valsitybė“, kuris išspausdinta „Laisvosios Minties“ N28. Tame staripsnyje randu ne vieną, anot Schopenhauero, phrases banales. Štai ir cituoju keletą paragrafų bei sakinių iš to „dailiojo“ straipsnio. Štai vienas: „Mūsų kraštuose skiriamas nuo kitų žydas savo išvaizda, bet pietuose to žydo jau neatskirsimė nuo kito francūzo bei italo“.

Štai kitas, labai lengvas ir dailus: „Savim sugyvenamoji vieta ir nebūtų tautystės išraiška, jeigu prie to neprisidėtų dar keletas veiksnijų: historija ir padavimai, kasdieninis supratimas prigulėjimo prie tautos ir vienodos užduotys bei mintys“. Na, ir ką besakytū apie šitą paragrafą? Kas jį supras, kaip reikia? Perskaitęs jį manai yt raiste-klampynėje atsidūręs; dairaisi: kokiu būdu pasiekti kraštas, kaip išeiti į aikštę? Nei jame gramatikos taisyklių, nei logikos.

Toliau: „Kiekviena tauta visus apsireiškimus, atsibuvusius (Turbut taip-pat, kaipir amerikiečių lietuvių draugijų rengiami kas vasarą piknikai ir „outingai“?) pasaulyje (kaipir Washington Park'e?), priima ir perstato juos, kaip jiems patinka“. Puiku, puiku! Sakysiu, kad ir „tauta“ ir „jiems“, labai gražiai susiderina. Bet šita paklaida, tai be abejo — zeceriška paklaida. O jei kartais zeceris užsispirtų jos neprisiūmti, ti būtų paties autoriaus-vertėjo. Pažiūrėkime ir šiė: „Kai-kurios tautos gyvena vienoje valstybėje, tuomet valstybės ribos nereiškia tautos ribų“ (O jei jos, tos tautos negyvena vienoje valstybėje, ar tuomet reiškia?). Bet meldžiu toliau: „Bet kitoje valstybėje gyvena daugelis tautų: pvz. Rusijoje, Austro-Vengrijoje. Ypač tuomet aiškiai apsireiškia tautystė; viena tauta tur savo inteligentią, kita gi — ne, viena tur jos daugiau, kita mažiau“. Čia tai per daug aišku: visi supras, kad „ypač tuomet“ apsireiškia tautystė, ir jog „viena tauta tur savo inteligentią, kita gi — ne“. Kommentarų jokių šiė nereikia; taip viskas aiškiai pasakyti, kad aiškiau nei negalima benorėti.

Dabar-gi pažvelgkime praėjusių laikų Francijos stovin. Autorius mums apie tai labai aiškiai pasako. „Koksai buvo stovis Francijoje tuojaus po revoliucijai? Prieš revoliuciją ir jos laiku viešpatavo racionalizmas. Jam (kam tokiam? J. B.) iki reakcijai pakilo jausmingumas (mano pabrakta,) o kartu su tuomi ir tautystė“. Tatai žinoma! — „jo jausmingumui pakilus“ būtinai ir tautystė turėjo pakilti, o vėlggi „jo jausmingumui puolant“ — ir tautystė puola. Tasai „jausmingumas“ — tai kaipir termometre gyvasis-sidabras. Kaip mano p. V. apie tatau: ar nebūtų reikalingas racionalizmas, kadir be to „jausmingum“, ir pas lietuvių? Aš sakau, jog labai būtų reikalingas.

Galų gale paklausykime ką byloja mums paskutinis to straipsnio paragrafo. „Tuomet būt galima gerai sugyventi daugeliui tautų, jeigu jos turėtų vienas bendras mintis ir užduotis. Panašiai yra ir Amerikos Jungtinėse Valstybėse“.

Autorius nors čia tiesą pasakė: Amerikoje įvairios tautos gyvena panašiai, kaip jo straipsnio frazės sudėstytos — be jokio sąryšio. Tatai ir užbaigiau cituoti to straipsnio, anot p. Vidiko, „dailiu stiliumi parašyto“, tūlas vietas. Jei kas galima tame straipsnyje rasti, tai paties autoriaus gryniausia fizionomija. Bet jo-

kiuo būdu nerandu jame nei lengvumo, nei dailumo, nei logikos. Skaityk jį iš kokio galo tik nori, tačiau vis tas pats išeina — phrases banales. Stebėtis reikia, kad p. Vidikas nei tiek apie stylių nenusimano ir nurodo tą staripsnį kaipio sektiną bei pavyzdinį rašymo straipsnį.

Jul. Baniulis.

**Laiškai
Redakcijai**

Juozas Gal—is, iš Broad Brook, Conn., rašytoje korespondencijoje „Vien. Liet.“ N36 sako, būk aš neteisingai aprašiau, arba labai padidinadmas pasakojau savo ingytus ant lietuviškų farmų išpučius, apie gyvenančius lietuvius apylinkėse E. Windsor Hill, Conn.

Sako, kad ten lietuviai toli gražu netaip elgiasi, kaip kad aš sakiau ir kad lietuvių ten tik keletas gyveną. Sako, kad girtuokliauja, kazyruoja, mušasi ir tt. Tas visgi netiesia. Tik šitas faktas parodo, kad ne taip yra. Kad jau taip ūkininkai girtuokliautų, kazyruotų ir muštųsi, kaip Juozas Gal—is sako, tai ir ūkių netektų ir jeigu kokią turėtų, tai panašiai elgdamiesi neturėtų nei laiko kada jās beapžiūrėti ir liktųsi apleista. O gi kiek man teko patėmyti, tai tokių, t. y. apleistų, nėra. Visos gana dailiai prižiūrimos ir gerai užlaikomos. Taigi iš to matyti, kad jie taip daug, kaip Juozas G. sako, negirtuokliauja. Nesakyčiau, kad kartais iš „seno papročio“ gal ir išsigeria; bet tai labai retame atsitikime. O kad ir geria, tai, kaip aš girdėjau, daugiausia sámdininkai — iš miestų ant darbų atkeliavę vasaros laiku ir ne taip daug kaip kad miestiečiai. O dar vienas dalykas, tēnai net smūklių nėra, — reikalui prisėjus turi net iš miesto parsigabenti. Tai jau vis rečiau galima su „skitineriu“ pasimatyti.

O kad lietuvių tenai yra 60 ant 10-ties svetimtaučių, tai aš pakalsysiu, kad apie taip įvadinamą vietą Rye Street, E. Windsor, yra dar daugiau, negu 60 ant 10 svetimtaučių, nors apie kitas vietas mažiau.

Juozas G. sako, kad darbininkai uždirba po \$2.50 ant dienos, o vaikai po \$1.50 ir tokiu būdu, tai yra kuomet vaikai užima darbininkų vietą, darbininkai tampa buržujų išnaudojami, nors tais buržujais ne lietuviai yra. Taigi ar negerai būtų, kad Juozas G. parašintų iš tų vietų, paagituotų lietuvius nusipirkti šmotą žemės, o tuomet darbininkai nebūtų išnaudojami, nes juos išnaudoja tiktai svetimtaučiai.

Jeigu Juozas G., kaip jis pats sako, mato tēnykščius lietuvius taip suklydusiais, tai ar gi nebūtų gerai, kad jau ir jis pats šiuomtuom pasidaruotų, paplatintų apšvietą: laikraščius, kningas, pamokintų kaip geriau, gražiau elgties. Bet ne. Vieton to, verčiau į laikraštį parašyti ir papeikti dar tą, kuris nors trumpa žinėlė apie tuos lietuvius praneš lietuvių visuomenei. Mat pas mus tai jau visada taip: vietoj pasėti ir auklėti pasėta grūdą, griebjamies greičiau užslopinti pasėjį... Visgi taip jau nereikėtų daryti.

J. Lauraitis.

Gerbjamoji Redakcija!

Jeigu leidote p. Jurgini J. Luben „sukritikuoti“ dar pirma jos pasirodymo „Lietuvių Doktorų

Draugija Amerikoje, meldžiu neatsakytį ir mano išvadžioms vietą.

Kiekvienas rašytojas, viešai paduodamas savas mintis, pasirodo ko vertas; tai yra paties rašytojaus dvasiškoji fotografija.

„V. L.“ N38, 1912 m., straipsnyje „Mūsų Dirvonai“, lyg tyčia, ir randame tokią rašytojaus fotografiją... Matyt esama energiško jaunikačio ir norėta šitą padirbėti. Bet, patekus į mūsų dirvonus ir jam, kaip ir mums kitiems, matomai nesiseka ką nors naudingo nuveikti, nes jaunikaitis nesina kultūros keliu, bet... klaiškiais dirvonais! Lai pats p. Luben apvertina tą visą jojo triušą. Vienoje vietoje p. Luben rašo: „Kultūriškos tautos neužsigandina vien tik naminėmis draugijomis...“ Bet šitas yra visai kas kitas tarpe mūsų vienuolikos lietuvių. Mums pirmiausia reikia da ir pas save namie susiorganizuoti“.

Regis „Lietuvių Doktorų Draugija Amerikoje“ su savo atsiradimu pasielgė sutikimui su p. Luben patarimu.

Tačiau, kitoje vietoje p. Jurgis Luben rašo: „Nepersenai Chicagoje buvo Lietuvių Medikų susirinkimas. Tur būti pirmą kartą Amerikoje lietuviai daktarai susirinko. Patėmijęs šitą mūsų vienuolikos medikų susirinkimą, ne vienas tikėjosi daug ko gero iš to susivaižiavimo išgirsti. Bet apsirikt“ (Pabrėžė A. K. R.)

Iš p. Luben žodžių matyti, kad jis visai nesitikėjo ką gero išgirsti ir pirma, negu „Lietuvių Doktorų Draugija“ gavo progą viešai pasirodyti su savais darbais, dar negimusi vadina: „Daktarų Susivienijimas — medis sutrumėjusiomis šaknimis“.

Už ką taip nupeikiama „Lietuvių Doktorų Draugija Amerikoje“? Atsakymą galima dasiprotėti. Regis už tai, kad neinstėigė „mėnesinį žurnalą“. Ponas Jurgis J. Luben užsimanė turėti net du, tris žurnalus — mat toki mūsų moksleiviams reikalingi.

Bet štai toki moksleiviams žurnalą jau leidžia p. K. A. Vasiliauskas: „Moksleivis“, 857 W. Sherbrooke st., Montreal, Canada.

Taip-pat yra jau kelinti metai leidžiami moksleiviams laikraščiai: „Aušrinė“, „Ateitis“, „Jaunimas“, „Teatras“ ir kiti. Gali būti, kad tie visi laikraščiai p. Luben nežino. Vienok jįsai nori uždėti naują žurnalą ir gana! Na, ar negeriau būtų pagerinti kokį vieną iš minėtų žurnalių, negu mėginti uždėti dar vieną naują žurnalą?

Ponas Jurgis J. Luben labai ložiškai pataria Lietuvių Doktorų Draugijai: „ar negali susitelkti mūsų (tai yra Amerikos ir Didžiosios Lietuvos) daktarai į bendrą darbą...“ Ar p. Luben gali drįsti tvirtinti, kad „L. D. D. A.“ to netrošksta ir, jei tik rasis pajėgos, kad tą neinvykdins? Bet toki pat patarimą p. Luben neprisiima. Kokios priežasties delei mūsų amerikoniškoji inteligentija negali vienytiesi su „Lietuvių Mokslo Draugija“ Vilniuje? Taip sutvirtina „L. M. D.“ gal būti pajėgtų perkeisti savąjį metinį žurnalą — „Lietuvių Tauta“, nors bent į bertaininį, o gal būt net ir mėnesinį žurnalą. Lengva pasakyti — leisti du-tris žurnalus, bet kas juos aprūpins gerais raštais? Ir kas juos skaitys?

Kodel neskatina prisidėti prie „Lietuvių Mokslo Draugijos“ Vilniuje, ir kodel nesistengiama praplauti tos draugijos žurnalą tarpe mūsų inteligentijos?

O, kaip lengva drumsti ir ardyti tautiškąją vienybę, bet suvienyti ir suderinti mūsų vis ir vis toliau krinkančius atskalūnus — tai jau didžiadvasio darbas.

Ponas Luben vadina lietuvių daktarus be idealų ir vienkartinus pamokina tą veikti, ką mes patįs žadėjome ir ką kasdien darome.

Na, visgi aciū p. Jurgiui J. Luben už viešą pasirodymą ir už leidimą mums pamatyti jojo, savaranka pieštą, dvasiškoją fotografiją. — Ačiū!

Dr. A. K. Rutkauskas, „L. D. D. A.“ pirmininkas.

Nužvelgiamas atsišaukimas. Gerb. „VL.“ redakcija!

Aš čionai prisiučiu tamstoms vieną tų garsiųjų Kanados „streakierių“ atsišaukimą, kurie prišiučė ir man tris lapelius, kad aš per draugysčių susirinkimus perskaityčiau. Meldžiu patalpinti į jūsų laikraštį ir persergėti mūsų tautiečius, kad neduotų visokiems palaidūnams prigauti.

Jonas Skinderis.

Štai kaip skambų tas lapelis: „Straikierių Atsišaukimas“

Brangus broli lietuvi gawjas szita lakszeli. jaigu. esi. kokios nors. draugijos. pirminiku. Malonekite piarskai. ant. susirinkimo. Jr. paragit sawo draugus. priek. auku jaigu neesi Jokies draugijos pirminiku tai Malonekite Jszdali. draugiju pirminicams Wistiek bus Wardas paminetas Jr to kuris prijms szia aciszaukima

Temikite

Malonus brolei lietuwei pirmuse atkreipkite atida patis ant sawes Jr gerai apsimislikite Jai. gu Jumis koke nors nelaime patiktū o tuom tarpu Jumi kas suszelptu tajgi be abejones galima sakit kat turetute ne Jszpasakita džiauksma . . . taigi dabar malonus lietuwei kajp pasmus acitiko Montreal Canadoi tai ne reike didesnes nelaimes. Sustraikawo wisas miestas bewelik wisos dirptuwes darbiniku pilnos gatwes palicija waiko Juos Jr wisas puses bepigu tam kuris turi kelis centus bet daugelis jra tokiu kurie nesenai atkeliawia toki aina per Stubas praszinedami dnonos kasnialio niat griaudu darosi mantant tokius nelaimingus wargdienius . . . o kaip dabar girdet tai straikas negreit pasibeiks todel dabar wisos tautos kreipesi priek sawuiu francuzai prie francuzu ai reiprie airiu zidai prie zidu o mias prie airiu zidai prie zidu o mias lietuwei kreipemes priek Jumis brangus brolei lietuwei tautiezei Jau tam tikslui liko Jszrinkta kamisija kuri stenskis pasidabuo. t kiek galedama taigi brangus brolei lietuwei ne atmeskite mumis nok sawes prijmkite uzs sawo broliu Jr. paaukaukite kiek galedami nes Jr. mias aukawome kaip buwo straikas St lawrence budawo kur tiktai zmoniu burelis Susirinkdawom ar baliui ar weseiloi ar an mitingu pirmuse atkreipdawome atida ant straikieriu tode Jr Jus malonus tautiezei nepamirszkite mus kurie aukausite tai zedno turi but wardas Jr prawarde paraszita Jr kiek aukawia jaigu draugyste aukaus tai turi but pamineta koke Jr kiek nes tokiu budu darisime Jr mias lietuwei kaip kitos tautos daro kaip pasibeiks straikas tai bus jszleisto opiskaitos zedmom kasierini nok kurio aukas gausime o kasierius gawes apiskaitas jszdalis wisiems ankautoiams apiskaitoi bus apraszita wisas kiek zmoniu zuwo per strai. k kiek jszkur nok ko auku gawta kiek kam

jszmoketa jr taip toleu todel malonus brolei lietuwei budami kome nor susirinkime arba eidami per stubas wisados atkreipkite atida ant mus straikieriu nes wisu kurie tiktai pasidarbuos jr kurie paaukaus bus wardai paauksztinti netik tarpe musu broliu lietuwiu bet jr tarpe kitu tautu todel brangus brolei lietuwei nepamirszkite wargdieniu bet paduokite mumis sawo suszelpimo ranka uszka jszkalno wialijame jums wisu labo. (Sugodone komitetas.)

Pirminikas P. Lukoszewiczius Sekretorius M. Stankus Kasierius B. Ramanauskas Aukas siuskite ant kasierius adriso. Mr. B. Ramanauskas 534 Dorion St. Montreal Can.

Vietinės Žinios

— Draugijų konferencija. Rugsėjo 29 d. 2 val. po pietų Taut. Namu salėje buvo lietuvių draugijų konferencija. Delegatų atvyko šion konferencijon, rodos nuo vienuolikos draugijų, viso — 23 žmonės. Nominavo viešų reikalų komitetą kandidatus — iš visų dalyvaujančių draugijų, po tris žmones iš kiekvienos — ir išsirikto sau organu „Keleivį“, kuriame bus spausdinami visi konferencijos svarbesnieji nutarimai ir kt.

— Teatras. Spalnio 5 d., subatos vakare, McCaddin salėje, ant Berry str., „Dailės Mylėtojų draugija“ statys scenoje labai gerai lietuviams žinomą tragediją „Genovaitė“. Rengėjai sako, jog šitas veikalėlis bus pagražintas dainomis. Dainuosią — vyrų chorą, kvartetą ir maišytą chorą. Pradžią 8:15 val. vakare.

Prezidentas Taft apsaugoja gyvasti.

Ką jis padarė dėl geležinkelių ir kasyklų darbininkų?

Nei viena administracija, nei republikoniška nei demokratiška nepadarė tiek gero, kaip administracija prezidento Tafto. Yra visiems žinoma, kad daugias žmonių yra užmušama ant geležinkelių kaip naminėje karė. Daugiausia yra užmušama darbininkai ant geležinkelio. Prezidentas Taftas atkreipė ant to atidžia. Jis surado priežastį, kad per ilgus darbas yra priežastimi tų visų nelaimių. Tą priežastį prez. Taftas išdavė tiesą vadinama „The Hours of Work Law“ (Darbo valandų dėsniai). Ši tiesa apribuoja laiką geležinkelių darbininkų. Parodo didelę gerovę dėl šimtų tukstančių geležinkelių darbininkų ir padarė daug saugesnę kelionę geležinkeliais, kur milijonai keliauja kas dieną per visas Suvienytas Valstijas, kurias prezidentas Taftas prašė, kad perleistu. Geležinkelio darbininkai dabar tur laiko pasilsėti, ir kaip stoja prie darbo ir smagus ir atsargus, ne taip kaip pirmiau budavo, kad mašinistai ir sargai užmigdavo prie darbo ir traukiniai į viens kitą susimušdavo. Taipgi geležinkelio darbininkai turi laiko pasimatyti su savo šeimynoms ir tukstančiai šeimynų padaryti linksmais.

Tai neviskas ką prezidentas darė dėl geležinkelio darbininkų, jis dar daugias stengėsi padaryti dėl geležinkelio darbininkų. Prezidentas Taftas sympatizavo daug dangias gero žadančiai, kuri perėjo per republikoniška

senatą, bet tapo sulaukyta demokratišku reprezentatoriu. Tai buvo tiesa, kuri turėjo apsaugoti gyvastį kiekvieno geležinkelio darbininko. Taipgi į trumpą laiką geležinkelių kompanijos susigadinimą ir užmokėjimai po nelaimingam atsitikimui. Nėra geresnio budo, kaip kad apsaugoti kaip patraukimas geležinkelių kompanijų atsakomybėn už kiekvieną gyvastį. Tai prezidentas Taftas norėjo ir tai jo planai dėl apsaugojimo gyvasties geležinkelio darbininkų.

Prezidentas Taftas yra daug daręs kaslink nelaimių kasyklose. Kasyklų (mainų) nelaimės padarė ispūdį ant prezidento Tafto, jis ragino laisvą išleidimą dėl apsaugojimo nuo nelaimių. Atsitikus nelaimėi iš valdžios biuro greitai pribuna pagalbom ir stengiasi apsaugot nuo tolimesnių atsitikimų ir gelbėti užgrutuosius. Kasimo anglies kasyklų biuras, kuriuomi prezidentas Taftas interesusojasi ir stengiasi kaip galint išvengti eksplozijų ir kiti nelaimių, kurios atsitinka kasyklose.

Daug tukstančių ateivių dirba kasyklose ir prie geležinkelių visose Suvienytose Valstijos. Tai yra gerovė, kad mes turime tokį prezidentą, kurs arūpinasi apsaugojimu gyvasties tų, kurie yra šiuose užsiėmimuose. Pasidėkavojant jam už tai visi kasyklų ir geležinkelių darbininkai turės geresnes sąlygas, bet užtai turi jam atidėkavoti balsavimu už jį renkant Suvienytų Valstijų prezidentą.

REIKALAVIMAI
Reikalinga pirmos klesos preserij, del prosinimo ir perprosino. Mokestis gera. Nuolatinis darbas. Atsišaukite arba pribūkite: Alfred Benjamin and Co., 740 Broadway, New York.

Reikalinga stalioriai (dailydės), kurie nors šiek tiek supranta tą darbą. Mokestis gera, darbas visomet. Kreipkitės šiuomi adresu: J. Friedland, 293 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y. (42)

PARSIDUODA.
Parsiduoda grosernė sykiu ir kendi nē. Labai geroj lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. Pardavimo priezastis — savininkas nori visai nuo biznio pasitraukti. Norintieji pirkti, malonekte atsišaukti adresu: 175 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.

Pigiai parsiduoda barzdaskutykla su visokiais rankandais, kaip tai: tris kreslai ir visi kiti reikalingi frankiai. Priezastis pardavimo — savininkas mirē. Norinti pirkti, atsišaukit sekančiu adresu: Pranas Padvorietis, 27 Spring str., Union City, Conn. (42)

PAJIESKOJIMAI
Pajieskau savo dėdės D. Zaura ir A. A. Oksa. J. Vepšo. Malonekite atsišaukti ant sekančio adresu: R. Zaura, 2129 W. 23-rd pl., Chicago, Ill.

Pajieskau brolio Juozapo Kievos, pirmiau gyveno Wilkes Barre, Pa., o daabr nežinau kur. Turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonekite suteikti adresą. Marija Zakareckienė, 101 Oak str., Lawrence, Mass. (42)

Pajieskau Franciskaus Jakuliausko. Penki metai kaip Amerikoje, pasina iš Kauno gub., Raseinių pav., Girdisainių kaimo. Jis pats ar kas kitas praneškite šiuomi adresu: Jonas Skinderis, R. F. D. No. 1 Box 35a, Clinton, Ind.

SVEIKATOS IR KVEPAVIMO LAVINIM'S.

Anot Dr'o O. Z. Hanish.

Tai yra tobulas būdas Atgaivinimo žmogaus Dvylikos Pajautimų Veikmėn, užtikrinantis sveikatą ir Prote Pajiegą. Išaiškimas Motinos Kvepavimo ir Ypatiško Kvepavimo. Paslaptis Ylgo bei Laimingo Gyvenimo. Ga—Llama, centralizuojantis Gyvasties Principas, bei jo Svarba Gaminime Elektrišku Sūliu per Gengliją Nervų Sistemos. Vietovė Džios, Dvasios ir Proto žmogaus kūnė nurodyta. Atgaivinimas atminties, naudojimas Valios, Saupasitikėjimas, Savistovystė, Maistas, Pasninkas, Lavinimas, Magnetizmas, Elektrizmas, Gydymas ir kitos tēmos išskirtinai praktiškos prigimties, perskaitingos paminėjimui. Septynios pamatinės lekeijos šito veikalo, kuris ištiesu yra svarbiausiu šiandien ant šios veido žemėlės.—Kiekvienam, kuris nori pagerinti savo dabartinį gyvenimą.

JEZUS NAZARETENAS.

Arba apsakymas gyvenimo Jezaus Krtaus, kaip yra pažymėta Tolryčių žinyčiose.

Šitas yra apsakymas gyvenimas to didvyrio — Jezaus, pagal žinystę intą iš ištikimų šaltinių, kurie atidengia visus paslaptis Jo gyvenimo. Tai yra svarbus dokumentas kiekvienam tiesos jieskotojui. Kaina 35c. Agentams gausus nušimtis. Gaunama po žemiaus paminėtu adresu.

MAZDAZANAN MAISTŲ RANKVEDIS.

Ištiesu, tai yra Encyklopedija maistų, kur visoki maistai yra moksliskai išaiškinti — kokę turi savyje medegiską vertę, kada ir kaip juos pataisyti ir kaip juos sujungti, idant naudojant igyti priderančią naudą.

Kaip tiktai žmonės išmoks sau pataisyti lygsvaringai žmogų maitinančius maistus, taip greitai girtuoklystės ir daug kitų beprotysčių pranyks iš tarpo žmonijos.

Kningutė verta auksu savo svaros. Reiktų jai rasti pas kiekvieną lietuvi. Kaina 50c.

Visos viršminėtos kningos gaunamos pas:

D. A. Zeltchius, 415 Madison St., Seattle Wash., USA.

Egzistuoja 33 Gyduoles Severos. Kiekviena apmislytai paskirta del nesizimo pagelbos nuo nekurioligos.

20 Kartu in Minuta

kiekvienas lašas kraujo pereina per inkstus. Pamislyk tiktai! Sveiki inkstai išvalo nesveikumą iš kraujo, kuris pereina per jį. Nesveiki inkstai to nepadaro. Gendancios supstancijos ir išnaudos negali suteikti kraujui cystumo ir isto kokios pasekmės pasiekia

Skaudejimas strenu, Belaukiant gal but per velai, nesveiki nervai tavo paverczia netikusiu.

SEVEROS Gyduoles nuo Inkstu ir Kepenu.

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

Sveiki Inkstai. Norint išlaikyti sveikus inkstus nudokie šias gyduoles. 50 centų bonkutė. Didelė bonka \$1.00

Severos Gothardo Aliejus

(Severa's Gothard Oil)

privalo buti pas kiekvieną kiekvienam laike ant kiekvieno skausmo naudojamas, po jo naudojimo skausmas pereina.

Prekė 50 centų

Severos gyvasties Balsamas

(Severa's Balsam of Life)

nno nezlėpčiojimo, dispepsijos, nečistijimo ir visų neparėdkų, yra pagelba, vyrams, moterims ir del senu, abelnai del visokio organizmo geriausia.

Prekė 75 centai.

Pas visus Aptiekorius. Reikalaukite Severos gyduoliu. Neimkite kitokių. Daktariškas patarimas dykai, rašykite pas:

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS
veselioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsiųskite ypatingai ar per telefoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečių.

Knygtė Lietuviškoji ir Angliškoji kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsitipti popieras, Suvienujų Valstijų konstitucija, neprižiūmės deklaracija ir konfederacijos straipsniai, Amerikos Lietuvių Ūkuso Klubas, maldinimas reikalai, išleido višs mineta knygtė kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knyga pinigūs siųskite per Money Orderį arba krasos ženklietais, ant šio adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydimo.

Išsiveržimas.

Vorikosele arba netikrasis išsiveržimas, puškai ir visokios odos ligos. Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

William H. Adams, fajermanas; Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, išgydytas nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metų.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brekerio, Breslau, Pa., du vaiku, 3 ir metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenėšioja du metu.

Skaitykite ką rašo išgydytas per Dr. O'Malley unijos Docking Boss Raub's brekerio, Luzerne, Pa. Courtdale, Pa., 26 Nov. 1911.

Rašau jums laiška pranešdamas apie mano išgyjimą, pranešu kad visiškai esu sveikas ir pavelinu mano vardą naudoti dėl ligonių pagelbos.

Box 131, Luzerne, Pa. Ad. Kuttenger.

Su tokiais palidūjimais dėlko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25-metinės praktikos ir nebūsi pavojus.

Pasikalbėjimas-ypatiškai ar per pačta.
Atsiųsk adresą ir markę už 2c, tai prisijūsim knygtę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpėčetytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley
158 Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ“ išaina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ“ yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiška.

„BIRUTĖ“ spausdinama lietuviškoms raidėmis ir išaina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ“ jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ“ nori būti „apžvalga“ visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ“ tekainuoja visose Suvienujose Amerikos Valstijose visiems metams tiktai \$1.50.

Priederme kiekvieno lietuviu yra išsirašyti „Birutę“, tuomi paromia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĖ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukstis, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės“ atstovu visos Amerikos.

Telephonas: 3254—J—Market.

Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS:
— 8-11 ryte.
— 1-3 po pietų.
— 7-9 vak.
Seredomis 8-11 ryte.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

DAKTARAS TIESŲ
Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public

Ofisas:
3 N. Main St., Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 S. Washington Ave., Scranton, Pa. Panedėliais ir Ketv. nuo 6-7 vak.

Užsimu provom's Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas palidūjimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvoj.

VIENGENCIAI!
Remkime savo rašytojus, — skaitykime ir loškime puikiausių lietuvių kalboje tragediją „RUTVILE“

Zemaitijos mergelė, parašytą V. Nagornoskio. Labai smagi pasiskaitymui, o ant scenos tai tikrai kerėjančiai išrodo. Knygtė iliustruota. Kaina—tiktai 40c. P pinigūs siųskite ekspeditoriaus adresu:
J. Galinaitis,
418 S. Pacas str., Baltimore, Md.

GENIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAIS
— plus —
Jona Kulboka
SEANUS ALUS, GARDI ABIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wythe ave.)

VISŲ ATIDŽIAI!

Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavins 90
Slaptinga žmogaus didybė . . . 30
Mirtis ir kas toliaus 25
Gimdymo slėpiniai 40
Žmonijos kelias 20
Visatos saranga 20
Likimo kilmė 40
Apšvietimas 30
Kur protas? (vieno veiksmo komedija) 25

Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20
Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas) 20
Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) 45
Kurie norite gauti augščiau paminėtas knygas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu:
J. J. PAUKSTIS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

„Russkoe Slovo“

Leidžiamas du kartą per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams \$2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakojos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:
Russkoe Slovo
108 E. 12th St. New York, N. Y.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomį užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sūdeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigūs taupinimui arba pasiontimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomį užtikrina Jūsų sunkiai uždirbia skatiką. Sūdedan Valstijos kason šimta tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įstėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siuncia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (doviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortėjų kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

MOKSLAINĖ DEL MOVING PICTURES OPERATORIŲ.

Atsidarys nuo Spalio (October) 1-mos dienos, kas dieną ir vakara.

Dieninės klasos nuo 2 iki 4 po pietų.
Vakarinės klasos nuo 8 iki 10 vak.

Bus mokinama apie judančių paveikslų rodymą ir elektrą, angliškai ir lietuviškai.

Norintiems plačiau dasižinti, reikia šaukties adresu:
A. T. RAČIUNAS
630 HALSEY ST. BROOKLYN, N. Y.
P. S. Užsirašykite iš anksto, ba per daug neimsiu.

KAS ČIA DO BIESAS? NAGI „TARKA“!

TARKA
SATYROS IR JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Kas prisiūs mums dolerine Tas gaus tarką poperine. Jukų bus per visą meta, Juokai eina į sveikatą. Prisiuntusieji už 10c. markėčių, gausite vieną numerį dovanai. Adresuokit: **P. Narvydas,** 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTAINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Šifkortes ir siuncziam pinigūs.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados sntėikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip tūri keleivis apsaugoti nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežį.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o basit kuogeriansia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šioikioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciamė pinigūs į visus svioto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiuočiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalaus dėlei žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palidūjimu.

Užsimame provomis Euroiškomis ir Amerikoniskoms išskolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjiekom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išaina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškamams rašyti ir kitokius spaudos dalykus. darbų atliekam greitai ir pigiai

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCŲ J. DAUNOROS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vientautčius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai ir geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado dangybę speciališkių gyduolių, sutaisyti iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekandios gyduolės:

Kraujo Valytojas \$1.00	Del išvaymo soliterio \$3.00
Gyvasties Balsamas 75c	Del lytiškų ligų 50c. ir \$1.00
Nervų Stiprintojas 50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo 50c. ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių 50c. ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo 25c
Nuo kosulio 25c. ir 50c	Gydanti mostis 50c
Nuo gerklės skaudėjimo 25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas 25c
Skilvinės proškos \$1.00	Antiseptiška mostis 25c
Pigulkos del kepenų 25c	Nuo dusulio 50c
Nuo galvos skaudėjimo 25c	Proškos del dantų 25c
Nuo kojų nuospaudų 10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų 25c
Nuo dantų gėlimo 10c	Kastorija del vaikų 10c. ir 25c
Nuo persalimo 25c	Nuo viduriavimo 25c
Plaukų stiprintojas 25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas 50c
Linimentas arba Expelleris 25c	Gumbo Lašai 50c ir \$1.00
Anaharynas plovimui 25c	Nuo plaukų žilimo 50c
Nuo kirmelių 25c	Blakių Naikintojas 10c
	Karpy Naikintojas 10c

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisistimimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c

Naūjas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c

Aritmetika mokinimuisi rnkundų, su paveikslais (apdaryta) 35c

Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš „Vienybės Lietuvninkų“ ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORTĖ, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.

Ligonius priima:
— po pietų nuo 2-8
— ir vakare nuo 6-8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

DIDELIS LIETUOS ŽEMĻĀPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMĻĀPĪ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių.

Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius. Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vėselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y.

Perėjo ir naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENTAINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiam Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

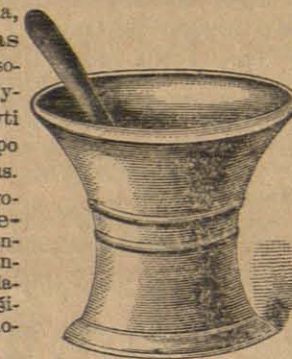
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y. Prie So. 2-nd Street.

Bell Telephone

Dickinson 3757 W.

Dr. Stankaus Gydykla.

Pirmutinė ir vienatinė lietuviška gydykla, Irenš tikras lietuvis daktaras Ignatas Stankus. Člonai prima ir užlaiko visokius ligonius dėl darymo operacijų ir gydymo visokiu ligu. Dėl ligonių yra įtaisyti pulkas ruimai su visokiomis vigačiomis ir po priežiūra paties daktaro Ignato Stankaus. Pritašo tam tikrus valgymus dėl kožno ligonio. Tame ligonbutyje randasi puikus Medicinališkas Clinikas su visokiais brangiomis prietaisais, kaip tai: aptieka su brangiomis gyduolėmis, visokie instrumentai darymū operacijų, brangios elektriškos mašinos, su kurlomis galima permatyti visą žmogaus kūną, mikroskopai ir tt.

DARO VISOKIAS OPERACIJAS.

Su darymu operacijų ant nosies išgydo: nuo sunkumo, negalėjimo kvėpuoti per nosį, skandėjimo galvos, greito palisimo, tankaus pergalimo su slogomis ir tt. Su darymu operacijų ant gerklės išgydo nuo skandėjimo gerklės, dūžvimo burnos, sauso kosulio, sunkumo ir negeru jausimu gerklėj ir burnoj, užkibimo balsu, vargingo ir nespaikimo miegojimo ir kitokių visokių nelaimių, kurios paėlia nuo gerklės ligu. Daro visokias operacijas ant vidurių, kaulu, keju, ranku, augančių visokių gūzu ir visokių lytiškū užsikrečiamū ligū.

TUKSTANČIA' PA' EKAVON U UŽ IŠGYDYMA.

Visu padėkavoniu člonai sutalpinai yra negalima, bet kas, su pavėdijimu padū pacientu, člonai taip pat: Franciskus Urbaitis, Camp 19, Fosterville, Wis. 1-ko taip — Gy d. tinas daktaro Ignatas Stankus, valstus jusu jau bėtu ir jaučios visiškai sveiku. Fird ngai dėkavojū Tamietai už geras gyduoles ir už taip žemą p. eka. Jus mane išgydėt nuo taip bjaurios ligos ir į taip trumpą laiką. Vardū Tamietai s s s platinėtu tarpe visu savo pažįstama, ir jūpūolius kitai kokiai ligai s s visomet s s valstus prie jūsu. Dr. J. Stankaus, P. O. Box 51, Depot Harbour, Ont. Canada, jaučios visiškai sveiku, daugias gyduolis nebe oikalanju istoria sirdinga aciu.

PASEKMINGAI GYDO LIGAS.

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo sąnarių, kaulu, strėnu ir šonu; užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno niežėjimo, visokių spuogu, dervyniu, sinkimo plauku, galvos skaudėjimo, nuo girdies ligos, inkstu, plančių, kepenū. Nuo visokiū nervišku ligū, neuralgijos, drebėjimo sąnariu, nemiegėjimo ir išgąščio, nuo greito nuilsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir visokiū slogū. Nuo visokiū užsikrečiamū lytiškū ligū ir visokiū kitokiū nuėlėpėjimū sveikatos. Taip gi nuo visokiū moteriškū ligū, skauamingū ir nereguliariškū mėnesiniū, baltuju tekėjimū ir gumbo ligū. Visi ligoniai kreipkitės pas daktarą Ignatū Stankū ypatiška arba laišku be skiramo, kaip toll gyvenate Amerikoje, Anglijoje, Kanadoje ir kitose šalyse, o apturėsit sirdinga rodę ir pagelbū. Neklaidžiotkit, bet tiesiog rašykite arba atvažiuokit ypatiška ant šito adreso:

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad st., Philadelphia. Pa.

Offiso } Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare.
Valandos } Subatoms per visą dieną. Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIA Prenumerata kaštuoja:

Amerikoje Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
POJE Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
Prusose 15 markijū.

MĖNESINIS RAŠTAS Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijū, Pasakū, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĖ" ir "LINKSMA VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikū Kalendorijū.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Prankausie geležinkelėi Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškū laivū. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasażierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijū Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakariū, kasdien.

Tarpe visū vietinių Punktu nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesniū informacijū apie kniņas, traukiniū begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo, for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 500 other subjects of importance to inventors. Address: **H. B. WILLSON & CO.** Patent Attorneys, Box 383 Willson Bldg., WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvėpianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję i kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivū, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS

į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigū kursą. (Stoviu po kaucija \$30,000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausios visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavašina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidars ofisa.

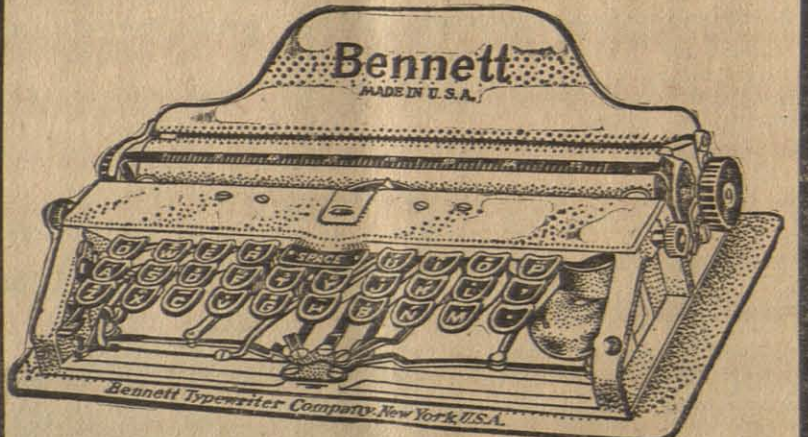
103 So. 2-nd Str., kampo Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrū, moterū ir kudikiū. Specialistas prie ligū chroniškiū (sisenėjusiu).

Valandos priėmimo ligoniū: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumu. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirū daliū, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Svarbu dėl tų, kurie nori turėti šmotą žemės netoli New Yorko.

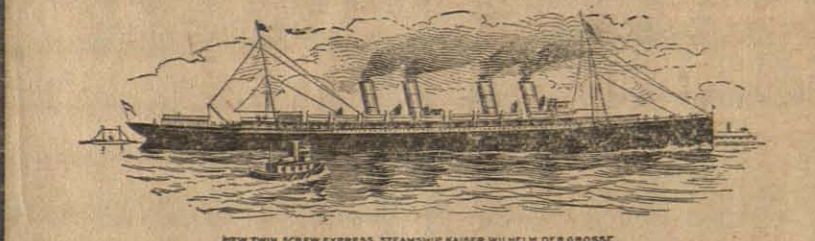
Gražioj miesto dalije, labai arti dideliū fabrikiū, tik 11 centū kaštuoja nuvažiuoti iš New Yorko, kur parduodam po \$125 ir angščiaus ant lengvū išlygū. Prie padarymo sutarties mokestis labai mažai ir mažos mėnesinės išmokestys. Kiekvienas mūsų lotū pirkėjas gauna automatišką „Laikrodiną Banką“ kaip dovaną.

Užprašome atsišaukti ypatiška ar per laiška, siunčiame visokius aprašymus su mapomis ir paveikslais, teipgi ir tikieta atkelti ant mūsų savasties, po adresu:

HOME ASSOCIATES, 63 Park Row, Room 1013, New York City.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP RAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo pataravimū ir nori kad jo reikalai butū greitai atlikti, tegu atsišaukia **Seniausj Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.** \$100,000 (šimtas tukstančių doleriū) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visū kraštū išnaimome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išnodame ant pareikalavimo. Šiportas paruošame ant geriausių galvūviū vietiū Linijū ir iš Krajus už pigiausj kainoj. Pasportus dėl keliaujančių į Krajų paruošime. Daviermestas padarome piziai ir visas kitas rezentališkas popieras su palindijimū Konsulo. Atjieskojimą daliū atliekame knotelingiausiai. Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Rusizkai Amerikonizska Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikes ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą 11 dieniū į Liepoją
III klasa \$31 III klasa \$33
II „ 45 II „ 50
I „ 60 I „ 70

Išplaukimas iš New Yorko.
Kursk Oct. 5 Czar Nov. 2
Russia Oct. 19

Dėl smulkesniū žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą **A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenėiai skaito visokius raštus, kaip menkesniū, taip ir geresniū rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kuriū be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimū ir nesuprantamū žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamū žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciusko Parodos už rupestingą ir artistiška išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus angščiaus paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAIS IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokiū ligū skaudėjimū, KAULŲ, PERSALMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįjieskok rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiolikus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vienatū, reikalau-damas tikrū, gryniū ir gydanciuū vaistū — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKIŲ
Plymouth, Pa.

garsū dirbėją „Lenkiškū ir Lietuviškū gyduoliū“, o persitikrinsi, kad neiškleisi velui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbtu centu.

Turime gyduoles nuo visokiū ligū, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senū žmoniū, kaip dėl kudikiū, vyrū ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namą!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams.

Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanūs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS

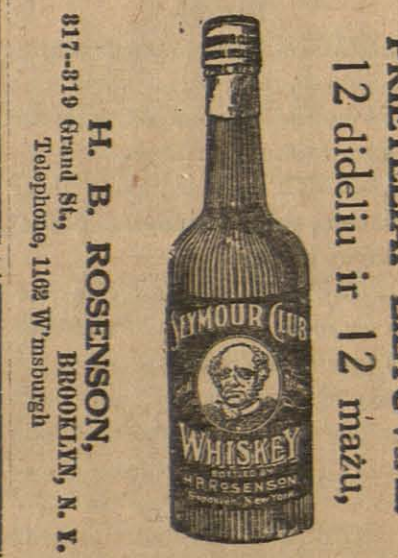
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvaniaus Universitetą), užsima varymū projų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Residence Bell 47
Peoples 1100

12 dideliu ir 12 mažū, PRIETELIAI LIETUVIAI